
WIDENER LIBRARY
HX JUCE $

ACADEMIAE HARVARDIANAE
VE
RI
TAS

DE HAUD ET HAUDQUAQUAM NEGATIONUM APUD SCRIPTORES LATINOS USU

DISSERTATIO PHILOLOGICA

QUAM SCRIPSIT

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM IENENSIUM ORDINE

RITE IMPETRANDOS

HERMANNUS PLANER

ALTENBURGENSIS

JENAE

TYPIS FROMMANNI (H. POHLE)

MDCCCLXXXVI

Cum studia uirorum doctorum huius aetatis, qui quidem operam dant rei grammaticae linguae latinae, imprimis spectent ad historicam ut ita dicam eius partem, et ipse hoc opusculo aliquid ad hanc rem illustrandam adferre conabor. Proposui autem mihi scribere historiam usus negationis illius linguae latinae, cuius originem ut inueniret, nemini adhuc contigit, dico negationis ‚haud‘. Sed priusquam ad hoc meum propositum transgrediar, paucis mihi uidentur perstringendae esse sententiae uirorum doctorum, quae ad hoc tempus de hac particula omnino prolatae sunt.

Ac primum quidem mihi hoc loco uidentur tractandae esse eae sententiae, quae allatae sunt de origine huius uocabuli; quae quidem non magni aestimandae sunt, ut accuratissime demonstrauit Fridericus Sigismundus in dissertatione [1]), quae est „de haud negationis apud priscos scriptores usu“. Nam ut omittamus ueteres illos grammaticos latinos Charisium et Marium Victorinum [2]), quorum originationes huius uocabuli iam dudum nihili factae sunt, recentiores quoque uiri docti, qui in hac re inuestiganda uersati sunt, longe a probabilitate absunt. Quis enim credere potest, ‚haud‘ negationem compositam esse ex ‚h‘ radicis ‚ho‘ pronominis demonstratiui ‚hic, haec, hoc‘, ex ‚au‘ aduerbio, quod idem sit atque nostrum „hinweg“ et lateat in talibus uerbis, qualia sunt

1) cf. p. 1. et 2.
2) cf. Gramm. lat. ed. H. Keil. I., p. 112 et VI. p. 15.

‚aufero‘ et ‚aufugio‘, ex suffixo ‚de‘ (= eben, gerade), quod exstet in ‚exinde, deinde, proinde‘ pro ‚exin, dein, proin‘, ut censuit Corssenus?[1]). Nec aliter iudicandum est de sententiis Handii[2]), Stuerenburgii[3]), Reinholdi Klotzii[4]). Sed his omnibus de rebus luculentissime egit Fridericus Sigismundus loco modo allato, ut non habeam, quod addam. Equidem plane amplector eius sententiam, quam etiam alii uiri docti iam ante eum professi sunt, originationem huius uocabuli a nobis inuestigari non posse. Id autem certum est, ‚haud‘ una cum lingua latina interiisse, cum in nulla lingua romanensi, quas omnes ex illa originem duxisse constat, grammaticis, qui illis linguis operam nauauerunt, auctoribus, ullum huius uocabuli uestigium supersit[5]).

Non magis de ratione scribendi certa lex constitui potuit, cum nobis tres omnino formae huius particulae traditae sint: ‚hau, haud, haut‘. Atque ‚hau‘ quidem forma apud priscos tantum scriptores et apud Vergilium[6]) exstat; praeterea nititur auctoritate tituli[7]) qui temporibus liberae reipublicae attribuendus uidetur. Formae ‚haud‘ et ‚haut‘ in omnium fere scriptorum codicibus permixtim exstant, sed titulis quoque firmantur[8]).

---

1) cf. Corssen, Aussprache I. p. 205.

2) cf. Hand ‚Tursellinus‘ III. p. 15.

3) cf. Stuerenburg ‚Ciceronis de officiis libri tres‘. 1834. p. 126.

4) cf. R. Klotz ‚M. Tullii Ciceronis disputationes Tusc‘. p. 173. 232.

5) cf. Diez ‚Grammatik der romanischen Sprachen‘ II, p. 478.

6) cf. Verg. Aen. I, 327. V, 462. IX, 804. X, 737.

7) cf. Mommsen, Corp. inscr. lat. I, n. 1007. „Heic est sepulcrum hau pulcrum pulcrai feminae“.

8) cf. Corp. inscr. l. I, 1306. Eam quoniam haut licitumst ueiuam a matre ornarier. ibid. II, 562. menses excedere septem haut licitum. ibid. VI, 1, 1163, 12.

Quod attinet ad priscos scriptores et praeter ceteros Plautum, Fleckeisenus[1]) conatus est certam quandam legem constituere, ante labiales et linguales consonantes ‚hau‘ scribendum esse, ante gutturales et uocales ‚haut‘. Sed Ritschelius[2]) demonstrauit, codices Plautinos ‚hau‘ etiam ante ‚c‘ et ‚q‘ exhibere.

Haec fuerunt, quae de scriptura huius particulae in medium proferre potui; restat, ut pauca dicam de notione.

Stuerenburgius[3]) quidem, cui maxima ex parte adsentiuntur Nic. Maduigius[4]) et Reinholdus Klotzius[5]), ‚haud‘ cum fluctuatione quadam negare planeque respondere nostro „nicht eben“, ‚non‘ autem simpliciter et directe negare putat. Cuius sententiam neque priscorum scriptorum usu huius uocabuli, quem ille omnino neglexisset, neque eorum scriptorum usu, quos ad hanc rem excutiendam adhibuisset, confirmari Sigismundus rectissime explicauit. Neque uero mea quidem sententia est, cur Sigismundo non adsentiamur; nam si ‚haud‘ solum suffecisset ad exprimendam locutionem „nicht eben“, scriptores certe non adhibuissent ‚haud ita‘, quod inuenimus exempli gratia[6]) apud Cornelium Nepotem, auctorem belli Africani, Liuium, Ammianum Marcellinum, alios, ut ex indice meo, quem huic opusculo subiciam, uidere licet.

Haut partem exiguam montis Pontoque tumenti. — ibid. II, 3001. Haud optare alias fas erat inferias. ibid. V, 2 p. 619 (3, 8) = Ennod. carm. II 19: Et cibus haud deerat lactis Apostolici. ibid. p. 621 (9, 8): Haud valuisse iugis applicitis vehere. ibid. p. 705 (5, 3): cuius haud lector uitam tibi credere scaptor.

1) cf. Fleckeisenus, ann. philolog. 1850 uol. 60, p. 253.

2) cf. Ritschl. opusc. II, p. 592 adn.

3) de off. p. 125.

4) Lat. Sprachlehre für Schulen. 1867[4], p. 401.

5) Disput. Tusc. p. 143. 173.

6) Afferam nunc paucos tantum locos: Corn. Nep.

Alia et quidem opinioni Stuerenburgii plane contraria est sententia Ferdinandi Handii, qui huic particulae maiorem uim attribuit quam particulae ‚non‘ quam sententiam in Plauti et Terentii quidem fabulis non uigere Sigismundus uberrime exposuit. Equidem contendere posse mihi uideor, eam omnino non uigere. Primum enim intellegi non posset, si ‚haud‘ maiorem uim habuisset quam ‚non‘, quo modo utramque negationem scriptores usurpare potuerint ad neganda eadem uocabula. Deinde ‚non‘ ortum est ex ‚ne unum‘, ut non facile grauitate superari potuerit. Denique cur Romani dixissent ‚haud sane‘ (= gewiss nicht), si ‚haud‘ solum eandem uim habuisset, non satis appareret. Inuenimus autem ‚haud sane‘ locutionem a Plauto usque ad Gellium apud optimos scriptores, quorum opera nobis seruata sunt. Sufficiat hoc loco haec attulisse exempla: Plaut. Trin. 625. Hau sane euscheme astiterunt. Ter. Adelph. 783. commissatorem haud sane commodum. Sall. c. Cat. 37, 9. haud sane alio animo belli euentum exspectabant. Cic. Tim. 3. haud sane erit mirum. Liv. 5, 32, 3. bellum haud sane asperum fuit. Curt. Ruf. 4, 6, 4. haud sane aequo animo. Suet. Vitell 14. haud sane difficulter. Aul. Gell. 7, 15, 6. rationibusque haut sane frigidis docuit.

Praeter haec argumenta non neglegendi mihi quidem uidentur ueteres grammatici, quorum e numero nullus de notione huius particulae uerba fecit; qua ex re suspicari posse mihi uideor, aut illo tempore omnem differentiam inter utriusque particulae significationem iam

IV, 1, 2. haud ita magna manu Graeciae fugatus est (= mit der nicht eben, nicht gerade grossen Macht). ibid. XVII, 4, 5. Cum iam haud ita longe abesset a Peloponneso (= nicht eben weit). auct. bell. Afric. 30, 2. haud ita longe a Caesaris castris constitit. Liv. I, 31, 5. haud ita multo post pestilentia laboratum est. Amm. Marcell. 14, 6, 19. ut cum peregrini ob formidatam haut ita dudum alimentorum inopiam pellerentur ab urbe praecipites.

euanuisse, aut omnino nullam unquam exstitisse: cui sententiae nescio an quidquam tribuendum sit.

Neque aliud ac de Stuerenburgii et Handii sententiis iudicium faciendum est de opinionibus Zumptii[1]) et Haasii[2]), qui subiectiuum quendam, ut ita dicam, colorem sermoni hac negatione dari contendunt, ut modo respondeat nostro „gar nicht“, modo nostro „nicht eben“; nam recte monet Sigismundus, non intellegi posse, qua ratione unum uocabulum duas contrarias significationes continere possit, neque cur Romani locutiones uelut, nullo modo, omnino non, neutiquam, nequaquam, haud ita‘, — quibus addendum est ‚haud sane‘, et ‚haudquaquam‘ — adhibuerint, si ‚haud‘ per se ipsum uim orationis aut auxerit aut attenuauerit.

Rebus sic se habentibus optima mihi uidetur esse sententia ea, quam iam protulit Forcellinus[3]) quamque comprobauerunt Draegerus[4]) et Sigismundus, qui ‚haud‘ omnino non ui, sed usu tantum differre a ‚non‘ iudicant. Hanc igitur sententiam sequens conabor demonstrare, qui quaque aetate linguae latinae fuerit usus huius particulae, remque sic instituam, ut primo capite breviter agam de priscis scriptoribus, altero de aureae quae uocatur latinitatis scriptoribus, tertio capite de scriptoribus argenteae quae uocatur latinitatis usque ad Suetonium, quarto capite de scriptoribus a Frontone usque ad finem linguae latinae, quinto capite de usu particulae compositae ‚haudquaquam‘, ad extremum adiungam indicem omnium locorum, quibus ‚haud‘ et ‚haudquaquam‘ inueni.

---

1) cf. Lateinische Grammatik § 277.

2) cf. Reisig, Vorlesungen über lat. Sprachwissenschaft. p. 407.

3) cf. eius lexic.

4) Hist. Synt. d. lat. Spr. I^{2}, p. 134.

I.

De ‚haud‘ negationis apud priscos scriptores usu.

Atque horum quidem scriptorum in usu describendo nihil aliud facere possum nisi paucis exponere, quid Sigismundus in dissertatione sua demonstrauerit. Videmus autem ex ea, illos scriptores saepissime hanc particulam adhibuisse ad negandas singulas notiones, rarissime uero ad neganda tota enuntiata. Quas notiones si paulo diligentius perlustrabimus, maxima ex parte constare ex adiectiuis et aduerbiis uidebimus, raro autem inter eas uerba conspici. Adiectiua quae hac negatione negantur, plerumque significant uel modum uel aestimationem, ut ‚multus, permultus, longus, perlonginquus, magnus, mediocris, aequus, iniquus, similis, dissimilis, facilis, malus, bonus, probus, decorus, par, pulcher, mirus, mirandus, mirabilis‘. Alia adiectiua sunt ‚inuitus, grauatus, molestus, alienus, temerarius, dubius, falsus, imperitus, indoctus, insanus, indignus, inpurus, inliberalis, immeritus, sordidus, inultus, luculentus, meretricius, subditiuus, optabilis, discordabilis, consentaneus, mendax, uerisimilis‘. Quibus adiectiuis addenda sunt etiam pronomina „alius“ et ‚quisquam‘. Quae adiectiua qui diligentius percensebit, animaduertet, pleraque coniuncta cum ‚haud‘ in contrariam significationem euadere, ut efficiatur figura litotetos quae nominatur, quod praecipue elucet in iis adiectiuis, quae composita sunt cum syllabis negatiuis ‚dis‘ et ‚in‘.

Idem fere quod de adiectiuis dictum est, quibuscum prisci scriptores hanc negationem coniunxerunt, dicendum de aduerbiis. Horum quoque in numero inuenimus significantia uel modum uel aestimationem, ut ‚multo, multum, longe, longule, mediocriter, facile, male, perbene, probe, decore‘. Alia sunt ‚grauate, temere,

indocte, stulte, meretricie, lubenter, euscheme, amice, familiariter, commode, somniculose, auspicato, cito, aliter, secus, etiam, dum, diu, dudum, magis, minus, satis, aeque, ita, sic, saepe, clam, usquam, nihil' Quibus aduerbiis adiungenda sunt substantiua 'dolo' (= dolose) et 'ab re'.

Jam transeamus ad uerba, quae haec fere sunt: 'accusare, celare, dehortari, deridere, dare, dormitare, dubitare, fatisci, fugere, interesse, intermittere, morari, mutare, nescire, nolle, perire, recusare, repudiare, desiderare, reticere, sordere, spernere, sinere, desinere, placere, solere, uereri, metuere, licet, decet, condecet, opus est, conuenit, periculum est'.

Exemplis horum uerborum allatis Sigismundus enumerat talia, qualia sunt 'postulo, uolo, scio, nosco, possum, queo', quibus quasi transitionem effici putat ab illis exemplis, quibus 'haud' ad singula tantum uocabula pertinet, ad ea, quibus totum enuntiatum uidetur negari. Sed de hac re mea quidem sententia dubitari potest.

Ad extremum in eius dissertatione inuenimus enumeratos eos locos, quibus 'haud' magis ad totum enuntiatum quam ad singulas notiones uidetur pertinere quosque tamen legi suae, 'haud' nunquam fere aliud fuisse ac quod nos dicimus „Wortnegation", accommodari posse recte iudicat. Quibus exemplis adiecit ea, quibus 'haud' positum est in antithesi; porro ea, quae ita interpretanda esse censet, tamquam res contineant contrarias, denique ea, quibus 'haud' absolute, ut nos dicimus, positum est.

Maximi uero momenti ad fulciendam Sigismundi sententiam, ex qua 'haud' apud priscos scriptores nunquam eandem uim habet ac negatio Graeca μή, hoc est, quod nunquam fere apparet in sententiis condicionalibus, consecutiuis aliisque similis condicionis, interrogatiuis, relatiuis, infinitiuis; si uero in his enuntiatis apparet,

non totam sententiam negat, sed semper singula tantum uocabula. Quam legem etiam apud scriptores reliquarum aetatum linguae latinae ualere proximis capitibus demonstrabo.

II.

De ‚haud' negationis apud aureae quae uocatur latinitatis usu.

Si scriptores huius aetatis, qui oratione soluta usi sunt, perlustramus, nobis occurrit res admodum mira. Nam magnus eorum numerus hanc negationem omnino respuit. Sic eam non inuenimus apud Cornificium siue auctorem ad Herennium qui uocatur, non inuenimus eam apud Varronem Reatinum, apud Quintum Ciceronem, in monumento Ancyrano, apud Verrium Flaccum, id est in excerptis ex eius libris a Festo factis[1]), apud Julium Hyginum, apud Vitruuium Pollionem. Porro nusquam exstat in fragmentis aliorum illius aetatis scriptorum nobis seruatis. Quorum scriptorum e numero cum Cornificius proxime ad aetatem Plauti et Terentii accedat, Varro autem et Vitruuius Pollio in genere dicendi suo ad sermonem uulgarem, suspicor hanc negationem illo tempore e sermone cottidiano non dicam plane, sed paene euanuisse. Quam meam sententiam uidetur fulcire ea res, quod etiam Cicero in prioribus scriptis suis, id est in libris, qui sunt ‚de inuentione' et in prioribus orationibus hanc uocem plane spreuit, in reliquis autem scriptis et praecipue in epistulis, quae proxime accedunt ad sermonem cottidianum, non ita saepe adhibuit. Huc accedit, quod reliqui scriptores illius aetatis, qui hac negatione usi sunt, aut perraro ea usi sunt, ut

1) In Pauli Diaconi excerptis interpretatum inueni ‚haud secus' locutione ‚non aliter'.

Caesar, Cornelius Nepos, M. Annaeus Seneca, aut sermonem priscorum scriptorum imitati sunt ut Sallustius et Liuius.

Quod attinet ad poetas, commemorandum est, praecipue eos qui uersu hexametro usi sunt hanc negationem adhibuisse, paene autem spreuisse eam eos, qui metro elegiaco quod uocatur siue aliis usi sunt.

Sed iam ad usum horum scriptorum ipsum tractandum transeam et initium capiam a Cicerone. — Ea uox, quacum Cicero saepissime „haud“ coniunxit, uerbum „scio“ est; nam locutio „haud scio“ centies fere in eius scriptis legitur. Reliqua uocabula, quae apud eum hac negatione negantur, maxima ex parte exstant in scriptis philosophicis; deinde sequuntur epistulae, ultimum locum obtinent orationes et scripta ad artem rhetoricam spectantia.

In his scriptis, quae extremo loco nominaui, uocabula, quae cum „haud“ coniunguntur, haec sunt: adiectiua, obscurus, uerisimilis“, aduerbia „mediocriter, sane, multum, paulo“, uerba „dubitare, requirere“. Sed monendum est, praeter „dubitare“, quod bis „haud“ particula negatum est, omnia reliqua uocabula, quae modo enumeraui, semel tantum cum „haud“ a Cicerone coniuncta esse.

In scriptis philosophicis primum numero locum obtinent aduerbia, ut „facile, ita, paulo, procul, sane, unquam“, quae sequuntur uerba „ignorare, errare, assentiri, dubitare, niti, abhorrere, intellegere, esse, periculum est“; denique adiectiua „difficilis, mediocris, mirus“, quibus adiungenda sunt pronomina „idem“ et „quisquam“.

In epistulis inuenitur nullum adiectiuum cum hac negatione coniunctum, sed unum pronomen „ullus“, praeterea aduerbia „lepide, multum, paulo, unquam“, et praeter formulam „haud scio“ tantum uerbum „amare“.

Multo etiam simplicior quam apud Ciceronem usus huius uocabuli est in libris Caesaris, Cornelii Nepotis,

Sallustii. Caesar enim semel omnino in omnibus scriptis, quae ei iure adscribuntur, adhibuit formulam ‚haud scio‘ [1]. Ex iis scriptis, quae Caesaris quidem nomine feruntur, sed aliis auctoribus attribuenda sunt, mentio facienda est eius, quod est ‚de bello Africano‘ quodque praebet locutiones ‚haud longe, haud ita longe, haud ita diu‘. Etiam Cornelius Nepos ter tantum usus est hoc uocabulo in negandis uocibus ‚magnus, longe, ita longe‘.

Paulo saepius hanc particulam usurpauit Sallustius, maximam autem partem ad neganda aduerbia et adiectiua, semel tantum ad negandum uerbum. Adiectiua sunt haec: ‚absurdus, difficilis, facilis, ignarus, occultus, obscurus, timidus‘, huc accedunt pronomina ‚alius‘ et ‚quisquam‘ (adiecta uoce ‚sane‘); aduerbia sunt: ‚difficulter, dissimiliter, dubie, facile, impigre, longe, multo, procul, satis, saepe, secus‘. Verbum, quocum Sallustius ‚haud‘ negationem coniunxit, ‚repellere‘ est; cum uero participium ‚repulsus‘ sit, potius in numero adiectiuorum habendum est, ut recte contendamus, apud Sallustium ‚haud‘ nisi cum aduerbiis et adiectiuis coniunctum non exstare.

Hoc loco adiungendae sunt incerti rhetoris suasoriae ‚ad Caesarem senem de republica‘ quae inscribuntur quaeque falso Sallustio adscriptae sunt. Sed hae suasoriae ut in aliis rebus, ita ne in ‚haud‘ quidem particula usurpanda cum Sallustii genere dicendi congruunt. Nam exceptis adiectiuis ‚difficilis‘ et ‚obscurus‘ itemque aduerbio ‚procul‘ hanc negationem ibi uidemus ante aduerbia ‚absurde, ferme, mediocriter‘, quae locutiones in scriptis Sallustianis desiderantur. Quod uero prorsus abhorret ab usu Sallustiano, coniunxit auctor illarum suasoriarum hanc negationem cum uerbis, quae sunt: ‚abesse, mirari, contemnere, paenitet, scire‘.

---

1) cf. bell. Gall. V, 54, 5.

Jam transgrediar ad Liuium, cuius usum huius particulae optime digessit Mauricius Muellerus [1]) quemque auctorem secutus sum.

Liuius omnium scriptorum saepissime hac negatione usus est omnino 838ies teste Muellero. Neque uero hic scriptor semper eodem amore hanc particulam amplexus est; nam in posterioribus libris minus frequenter exstat quam in prioribus, quae res fortasse inde explicanda est, quod fontes, quibus in prioribus libris usus est, uberius eam praebebant. — Vocabula uero ipsa, ad quae neganda hanc negationem usurpauit, maxima ex parte aduerbia sunt (451); sequuntur numero adiectiua (309), uerba (49), pronomina (17); ultimum locum obtinent substantiua (12). Horum uocabulorum e numero fere 570 negatiuam uim habent, ut litotetos figura efficiatur. Sed omnia haec uocabula hoc loco enumerare nolo, quia et in Muelleri programmate accuratissime congesta sunt et ipse in indice meo ea proferam. Commemorabo nunc tantum nonnullos locos, quibus coniunctiones paulo rariores exhibentur. Sic apud Liuium, ut omittamus illum locum Plautinum [2]), quo Ritschelius coniectura id restituit, primum nobis occurrit „hauddum" quae locutio admodum rara est; nam a Liuio si discesseris, apud Silium Italicum, Apulejum, Tertullianum exstat. Praeterea commemoratione digna mihi uidentur „haud fere" siue „ferme" (= nostro „nicht eben gerade", ut „fere" uim negationis minuat), „haud tam — quam, „haud equidem" („equidem" auget uim negationis) et nota illa „haud ita" et „haud sane". — Etiam in antithesi „haud" a Liuio positum est, semper autem ad unum tantum uocabulum pertinens, non ad totum enuntiatum, ut ex locis, quos

---

1) cf. M. Mueller „zum Sprachgebrauch des Livius" Programm von Stendal 1877.

2) cf. Plaut. Pers. 137.

subieci, uidere licet: Liu. 9, 17, 5 haud equidem abnuo egregium ducem fuisse Alexandrum, sed clariorem tamen . . . . 21, 1, 2 et haud ignotas belli artes inter sese, sed expertas primo Punico conserebant bello. 25, 27, 1 haud magna oppida, ceterum clara.

Usus porro hac particula certe est Pompeius Trogus, quamquam id firmis argumentis stabilire non possum, sed conicere tantum ex epitome a Justino ex opere illius facta, quae 6^{ies} hanc negationem exhibet neque tamen aliter usurpatam atque aeuo Augusteo; nam exstat tantum ante aduerbium ‚secus‘ et adiectiua ‚inferior, laetus, mediocris‘. — Praeter hos scriptores commemorandi sunt etiam L. Annaeus Seneca rhetor qui uocatur et Rutilius Lupus, quorum quisque semel usus est hac particula; sed loci illi non satis codicum auctoritate fulciuntur, qua de re in indice meo agam.

Restat, ut paucis adumbrem usum poetarum, quamuis is non magni momenti sit ad iudicandam sermonis latini consuetudinem, cum poetis liberiore sermone uti liceat. Afferendi autem sunt hoc loco praeter ceteros, ut iam supra dixi, ii, qui uersu hexametro solo usi sunt. Quae mea sententia quam recta sit, inde colligi potest, quod Ouidius in eo carmine, quod inscribitur ‚Metamorphoses‘, 47^{ies} hoc uocabulo usus est, in omnibus reliquis suis carminibus 4er, qui tamen loci non satis certis codicum testimoniis nituntur. — Idem dicendum est de Horatio, qui in ‚carminibus‘ suis hanc particulam omnino neglexit, in ‚Epodon libro‘ semel adhibuit, in satiris autem et epistulis 15^{ies}. — Catullus bis, Tibullus semel ea usus est, paulo saepius Propertius, saepissime autem Lucretius et Vergilius. Aliquoties etiam exstat in Pseudouergilianis, in carminibus Grattii (Falisci), et Germanici, deest in carmine Manilii. — De omnium autem horum poetarum usu huius particulae, cum alias de eadem materia acturus sim, id tantum dicam, esse

eum paulo liberiorem, inprimis quod attinet ad collocationem, quae res certe arti metricae tribuenda est. Vocabula autem, quibus ab illis poetis haec particula adiecta est, itidem ut apud scriptores maximam partem adiectiua et aduerbia sunt, ad quae apud Lucretium, Vergilium, Ouidium non spernendus numerus uerborum accedit.

Haec fere fuerunt, quae pro magnitudine materiae, quam hoc opusculo tractaturus sum, de scriptoribus aureae quae uocatur latinitatis dicere potui. Vidimus, eam particulam exceptis Liuio et Vergilio iam non eadem uarietate adhibitam esse atque a priscis scriptoribus, apud nonnullos scriptores autem omnino deesse.

III.

Tractantur scriptores argenteae quae uocatur latinitatis.

Hac aetate usus huius particulae fere totus pertinet ad rerum scriptores eosque, qui in genere dicendi ad eos proxime accedunt, ut praecipue Plinius maior in priore parte historiae suae naturalis. Videmus enim ‚haud‘ exstare apud Velleium Paterculum, Valerium Maximum, Curtium Rufum, Plinium Maiorem, Suetonium, Florum, epitomatorem Liuii; neque haec res mihi mira uidetur, cum illos scriptores certe Sallustium et Liuium aliosque prioris aetatis scriptores non solum auctores rerum gestarum, sed etiam generis dicendi secutos esse constet.

Praeterea autem eam inuenimus semel apud Cornelium Celsum et Scribonium Largum, aliquoties apud Columellam[1]), Petronium Arbitrum, bis apud Pom-

1) Fortasse Vergilium secutus.

ponium Melam et Quintilianum. Plane desideratur in Senecae scriptis ad philosophiam spectantibus, cum idem scriptor in tragoediis suis eam admodum frequenter adhibuerit, siue secutus priscos poetas, siue Ouidium, quem et alias auctorem amplexus est. Porro deest in scriptis Asconii, Frontini, Plinii minoris [1]), Annii Flori, Velii Longi, Hygini gromatici, Balbi, Siculi Flacci. Sed iam usum eorum scriptorum huius aetatis, apud quos hanc negationem inuenimus, breuiter describamus.

Hic primus mihi commemorandus est Velleius Paterculus, qui hanc negationem usurpauit praecipue ad neganda adiectiua et aduerbia, semel tantum coniunxit cum uerbo. Vocabula autem ipsa eadem fere sunt atque antea; neque id mirum, cum omnino copia uocabulorum ut ita dicam scriptorum aureae quae uocatur latinitatis usus sit. Neque aliter res se habet in libris Valerii Maximi, in quibus usitatissimae tantum illae locutiones nobis occurrunt, quales sunt ‚haud dignus, paruus, dubius, fallax, procul, scio'. — Apud Cornelium Celsum tantum exstat ‚haud omnino'; Curtius Rufus uberrima exempla praebet, quibus imprimis ante adiectiua et aduerbia ‚haud' apparet, fere non abhorrens a Liuio, auctore suo in genere dicendi. Praeter cetera reperitur in eius libris ‚haud sane' cum participiis conjunctum. Quem scriptorem aetate sequuntur duo uel potius tres, quorum in scriptis perraro exstat ‚haud', dico Columellam, Scribonium Largum, Petronium Arbitrum. Hi enim scriptores cum uerbis id omnino non coniunxerunt, cum adiectiuis et aduerbiis rarissime. Sic Columella nobis praebet ter formulam ‚haud dubie', bis ‚haud dubitanter' semel ‚haud paulum, facile, procul, sane magnus'. Scribonius Largus semel tantum scripsit

1) Hac quoquere quod supra proposui, ‚haud' negationem e sermone familiari euasisse, fulciri mihi uidetur.

„haud facile“, Petronius Arbiter semel „haud altus, incultus, dubie, procul, impune, mora“.

Multo saepius hac negatione usus est Plinius Maior et quidem maximam partem ante adiectiua et aduerbia, rarius ante uerba, quorum e numero primum locum obtinet „haud scio“, quod in Curtii scriptis plane deesse uidimus. Id autem addendum esse mihi uidetur, eum imprimis in priore parte operis hanc negationem adhibuisse, id est usque ad librum duodeuicesimum (omnino 111ies), in posteriore autem parte bis tantum („haud facile, haud immerito“). Quae res fortasse inde explicanda est, quod in prioribus libris Plinius propius ad rerum scriptores in genere dicendi accedit, in posterioribus uero ieiuna plerumque enumeratio plantarum siue lapidum eorumque proprietatum ei occasionem huius particulae usurpandae rarissime praebet. Mirum etiam est, quod in prioribus libris fere semper dicit „haud dubie“, in posterioribus semper „non dubie“.

In eorum scriptorum numero, quibus „haud“ displicuit, Quintilianum quoque conspicimus, qui semel scripsit „haud dubie“ et „haud deesse“. — Summum fastigium autem usus huius uocabuli hac aetate escendit in scriptis Taciti, in quibus 233ies hanc negationem inuenimus; sed tantum in scriptis ad historiam pertinentibus exstat, in eo libro, qui inscribitur „dialogus de oratoribus“, quem Taciti esse putamus, plane deest. Neque uero in huius scriptis usus uocabuli alius est atque in libris antecedentium; nam omnes loci accommodari possunt illi legi, qua „haud“ usurpatur ad neganda singula uocabula. Unam tantum locutionem afferam, quae Tacitei sermonis propria est, dico „haud perinde — quam“, quaeque a Stuerenburgio explicata est per „eo modo“. Neque uero ei adstipulari possum, cum mea quidem sententia „haud perinde — quam“ nihil aliud sit ac „non tam — quam“, ut facile cognosci potest ex

talibus locis qualis est: Tac. ann. 14, 48: ‚haud perinde exitium Antiocho quam imperatori gloriam quaeri‘. In iis autem locis, in quibus enuntiatum ‚quam‘ coniunctione incohatum deest, facile suppleri potest, ut ann. 12, 40: ne diuisa haud perinde ad memoriam sui ualerent (scil: quam coniuncta). — Handius [1]) ‚perinde‘ in numero aliorum aduerbiorum, quibuscum ‚haud‘ coniungitur, enumerauit, qualia sunt ‚diu, dudum, saepe, ita, secus‘ alia, adnotatione adiecta: ‚in omnibus his (scil. locutionibus) reddendis Germani utuntur uocabulo ‚gar‘, quae res mea quidem sententia ut in reliquas locutiones, ita in hanc non quadrat. — Reliqua uocabula, quibuscum Tacitus ‚haud‘ coniunxit, maximam partem, ut apud alios scriptores, adiectiua et aduerbia sunt; frequenter uero ad uerba quoque neganda eo usus est. Deest autem apud eum plane ‚haud scio‘, quae formula omnino historicis non aeque placuit atque Ciceroni. Deest porro ‚haud‘ auctum siue minutum uocabulis ‚ita, fere, sane‘, nisi quod semel ann. 3, 41: ‚haud ferme ulla ciuitas‘, et hist. 3, 75: hic exitus ‚uiri haud sane spernendi‘ dixit. Sub finem aetatis, de cuius modo scriptoribus disserui, proferendi sunt Suetonius et Florus, quorum ex usu huius particulae nihil noui addiscere possumus. Uterque enim usitatissimas tantum locutiones easque perraro praebet; quin etiam Florus ante aduerbia tantum eam posuit.

Reliquum est, ut pauca dicam de poetis, de quibus idem contendere possum quod de poetis aetatis antecedentis. Praeter ceteros enim hoc uocabulo usi sunt, ut praetereamus nunc Senecae fabulas, ii poetae qui hexametrum uersum usurpauerunt, ut Lucanus, Valerius Flaccus, Silius Italicus, Papinius Statius. Sed hi omnes, praecipue autem Valerius Flaccus, maxime Vergilium

1) cf. Tursellinus. III, p. 22, 23.

imitati sunt, ut plerumque cum eo congruant, quod etiam multo magis dicendum est de poetis sequentium aetatum, qui uersum hexametrum adhibuerunt; qua ex re apparet, qui factum sit, ut haec negatio apud poetas praecipue usque ad Corippum, poetam sexti p. Chr. n. saeculi, seruari potuerit, cum apud scriptores eius memoria iam paene deleta esset. — Quid de usu huius particulae in Senecae tragoediis iudicem, iam supra dixi; nunc afferendi sunt Phaedrus, Persius, incertus auctor carminis, quod Aetna inscribitur, Homerus latinus, quem Silium Italicum esse nunc putant, Juuenalis, quorum tamen in carminibus ‚haud‘ admodum raro reperitur.

Omnino ‚haud‘ aspernatus est Columella in decimo libro operis sui, in quo componendo sermone uincto usus est; semel tantum apparet in Martialis carminibus.

IV.

Agitur de scriptoribus, qui fuerunt a Frontone usque ad extremam linguae latinae aetatem.

Hoc capite complectar omnes reliquos scriptores, quos quidem ad propositum meum conficiendum perlegi, quorum e numero primo loco proferendi sunt Fronto, Aulus Gellius, Apuleius, qui artiore quodam uinculo inter se cohaerent.

Neque uero quidquam noui ex eorum scriptis ad rem meam explicandam haurire potui, nisi quod coniunctionem ‚haud‘ negationis cum uerbis primum neglegi cognoui. Nam hi tres scriptores longe saepissime hanc particulam adhibuerunt ad neganda aduerbia et adiectiua, raro autem ad neganda uerba, quod apud sequentes scriptores in dies magis factum esse apparebit. Vocabula uero ipsa, quibuscum ‚haud‘ apud eos coniunctum uidemus, non dicam omnia, sed permulta eadem sunt

atque antea, quod mirum non est, quia, ut inter omnes constat, hi tres scriptores praeter ceteros generi dicendi priscorum temporum studuerunt. Id unum addatur, semper apud Frontonem et Apuleium occurrere formulam 'haud sciam' pro 'haud scio' reliquorum scriptorum, quam formulam nisi apud Ciceronem et Liuium antea nusquam repperi: postea autem semel apud Chalcidium et in epistula imperatoris Theodosii inter Ausonii opera exstante posita est.

His scriptoribus tractatis comprehendam eos, qui uixerunt ab Apuleio usque ad Marium Victorinum, grammaticum illum minime spernendum. De huius temporis scriptoribus omnino dicendum est, memoriam huius negationis apud eos paene exstinctam fuisse. Neque enim exstat apud Ampelium, apud Granium Licinianum, apud Gaium [1]), apud Minucium Felicem. Non ita frequens est in scriptis Tertulliani (haud dum, minus, facile, gnarus, desiderare, mirari, latere, queo, iussurus (?)), semel inueni in commentariis Porphyrionis; desideratur autem in commentariis, qui sub Helenii Acronis nomine quamuis falso feruntur.

Porro 'haud' non exstat in Censorini libro, qui est 'de die natali'; semel legi in Plinii Valeriani excerptis ex Gargilii Martialis libris factis (haud inutiliter). Neglectum est a Cypriano et a Commodiano; aliquoties denuo legitur apud Solinum coniunctum cum adiectiuis et aduerbiis, qui quin ex Plinii maioris, auctoris sui, libris

---

1) Jureconsultis uidetur 'haud' minime placuisse, quippe quorum in scriptis omnibus, quae nobis seruata sunt, 'haud' inuenerim his locis, de quibus etiam dubitare licet, cum non omnes codicum auctoritate nitantur: fragm. iurispr. anteiust. (ed. Huschke) pag. 736, n. 113. haud constituta. pag. 761. n. 242 haud impetrasse ut.... ibid. pag. 766 n. 249. haut litium causa peruulgatis. ibid. p. 797. 3, 11 (Huschke) haud rem ratam habiturum.

id adsumpserit, uix dubium est. Deest haec negatio in Nonii Marcelli libro; aliquoties usi sunt ea Panegyrici, Trebellius Pollio, Arnobius, coniuncta cum adiectiuis et aduerbiis, qualia sunt „immerito, unquam, aliter, ignobilis, contentus, exilis, dissimilis“, cum Lactantius Firmianus, discipulus Arnobii, eam contempserit. Saepius deinde eam uidemus in historia Alexandri Magni ex Graeca lingua in latinam a Julio Valerio translata neque tamen aliter atque ab aetatum priorum scriptoribus usurpatam.

Differt autem hic scriptor ab reliquis illius aetatis scriptoribus, quod cum uerbis quoque saepius eam coniunxit. — Sequitur tempore Julius Capitolinus, qui scripsit semel „haud aliter, secus, simul“: non autem inuenitur in Firmici Materni profanam religionem sequentis libris nec apud Firmicum Maternum christianam religionem sequentem. Chalcidius bis „haud“ adhibuit ad neganda uocabula „ita“ et „scio“. Paulo saepius Marius Victorinus eo usus est („haud aliter, alias, ita, facile, immerito, difficilis, dispar, praetermittere, pati“). — Cum uero nunc per Marium Victorinum ad grammaticos peruenerim, hoc loco eorum usum huius particulae tractabo. Ac si eos omnes, quorum quidem opera nobis tradita sunt, considerabimus, eos hoc uocabulum non adamasse uidebimus, cum pauci tantum iique perraro id adhibuerint, plerique uero ne commemorauerint quidem.

Flauius Caper [1]) semel scripsit „haud dices“. Velius Longus, Terentius Scaurus, Marius Plotius Sacerdos, Terentianus Maurus, Juba „haud“ non solum non usurpauerunt, sed ne mentionem quidem eius fecerunt: quod idem dicendum est de Donato et Sergio. Marius Victorinus autem id non solum adhibuit, ut iam supra dixi, sed etiam conatus est eius originationem

---

1) cf. Keil. Gramm. lat. Vol. VII, p. 102, 13.

inuenire, qui conatus quanti aestimandus sit in initio huius opusculi dixi. Item hanc negationem commemorauit in numero aduerbiorum negandi Maximus Victorinus. — In Probi institutis artium quae uocantur quaeque sine dubio quarto saeculo composita sunt, exstat unus locus huc spectans [1]), qui tamen nihili faciendus est, ut eum silentio praeterire possim. Praeterea in scriptis, qui sub Probi nomine tradita sunt, „haud“ nusquam mihi occurrit; neque usquam in Charisii arte grammatica, quamquam ille id enumerauit inter aduerbia negandi de eiusque scriptura disseruit, cui tamen rei non multum tribuendum est [2]).

Apud Diomedem semel inueni „haud piguit“. Seruius in scriptis, quae ad artem grammaticam spectant, neque mentionem fecit huius uocabuli neque eo usus est; in commentario autem ad Vergilii carmina composito persaepe exstat formula „haud longe“. Praeterea Seruius ipse tales formulas, quales sunt „haud ignarus, haud aliter“ similesque litotetos figuras esse dicit. — E posteriorum numero neque adhibuerunt neque commemorauerunt hanc particulam Dositheus, Pompeius, Consentius, Audax; Cledonius eadem paene uerba de hac negatione fecit, quae exstant in Probi institutis, quod de Cassiodorio quoque dicendum est. In Phocae libro [3]) qui est „de aspiratione“, huius quoque uocabuli mentio facta est, quae uerba nescio an non pluris habenda sint quam Probi. Legimus porro apud Adamantium siue Martyrium coniunctionem „haud latinus“; sed pro hac lectione in Cassiodorii excerpto ex libro Adamantii facto exstat „minimeque latinum“. Priscianus commemorauit tantum hanc negationem inter aduerbia negandi, ipse in con-

1) cf. Keil. Vol. IV, p. 145. l. 3. sqq.
2) cf. ibid. I, p. 112.
3) cf. ibid. V. p. 440, 42. sqq.

textu suo non adhibuit; in Eutychis arte grammatica semel legi ,haud facile'.

Sed iam ad reliquos scriptores redeamus. Atque hic iterum nobis occurrunt paucis exceptis rerum gestarum scriptores, qui hac particula usi sunt. Id autem praemonendum esse puto, plerumque ,haud' ab iis cum aduerbiis et adiectiuis coniungi, semel fere tantum ab unoquoque eorum cum uerbo. Non inueni autem ,haud' in libris Palladii, rhetorum minorum, quos edidit Carolus Halmius, Vegetii, Augustini[1]), Daretis Phrygii, Alcimi Auiti, in historia Apollonii regis Tyri, in Justiniani corpore iuris quod uocatur, quoad quidem legi.

Eorum scriptorum e numero, quorum in scriptis ,haud' apparet, primum hic proferam incerti auctoris itinerarium Alexandri Magni, cuius auctor Sallustianum sermonem imitatus non discedit in adhibenda hac particula a lege communi (haud amplius, minus, procul, leuis, dispar, facilis, pronuntiare). Proximus tractandus est Aurelius Victor, apud quem inuenimus ,haud' undecies ante aduerbia (,procul, difficulter, modice, dubie, secus, multo, incommode, multum), semel ante adiectiuum (inanis), semel cum uerbo coniunctum (egere). Similis est usus in epitome ex eius libro qui inscribitur ,Caesares' facta', nisi quod illic primum exstat locutio ,haud modo — sed etiam', quam nusquam nisi hoc loco legi. — Jam sequuntur duo scriptores, Eutropius et Rufus Festus, qui ut in aliis rebus, ita etiam in usu huius particulae plane cum Liuio congruunt. Cum uerbis autem eam iam non coniunxerunt, sed raro tantum cum adiectiuis et aduerbiis illis in hac re usitatissimis ,dubie, longe, multo, procul, dubius'. Semel etiam nobis occur-

1) Perlegi eius libros, qui inscribuntur ,de ciuitate dei' et ,confessiones'.

rit locutio ‚haut sciam an' in epistula imperatoris Theodosii inter Ausonii opera exstante, ut iam supra commemoraui.

Paulo saepius hanc particulam adhibuerunt Dictys Cretensis qui nominatur, Symmachus, Ammianus Marcellinus, Ambrosius, Hegesippus qui uocatur, Hieronymus; neque id mirum, si consideramus auctores, quorum in sermone suo excolendo uestigia presserunt. Nam Dictys Cretensis in translatione sua locutionibus ex permultis scriptoribus repetitis usus est; quam ob rem facile intellegi potest, eum etiam in huius uocabuli usu non a prioribus scriptoribus differre. Sic legimus apud eum exempli gratia aliquoties ‚haud' coniunctum cum substantiuis addita praepositione ‚sine' (haud sine consilio, sine magno gemitu, exitio); tales autem locutiones cum Liuius primus atque solus fere adhibuerit, non dubito, quin Dictys hac in re eum imitatus sit. Idem facile demonstrari potest in reliquis uocabulis, ad quae neganda ‚haud' usurpauit (facile, frustra, longe, multo, procul, segnius, alienus, contentus, dissimilis, expers, integer, liber, multus, minor, necessarius, condolere, credere). Neque aliter res se habet in libris Symmachi, qui omnino 12ies hoc uocabulo usus est (dudum, ita, longe, mediocriter aequus, multus, iniquus, quisquam, uereri, scire). — Sequitur Ammianus Marcellinus, cuius usus huius uocabuli totus is est, quem apud Liuium reliquosque historicos uidimus, quamuis tenuissimus; nam cum adiectiuis plerumque et aduerbiis in hac re usitatissimis ‚haud' coniunxit (dudum, ita dudum, diu, tamdiu, longe, longius, multo, procul, dispar, exilis, exiguus, leuis, longus, minor, mitis, paruus, paucus), semel tantum cum uerbo (haud aspernandus). Neque quidquam aliud dicendum est de Ambrosio, qui locutionibus illis saepissime a scriptoribus adhibitis usus est idque non ita saepe (dubie, facile, difficile, inutilis, exiguus, facilis, ignobilis, infecundus, difficilis, degener, dubitare, scire).

Hegesippus quoque qui uocatur plane historicorum uestigiis in usurpanda hac negatione ingressus est, quippe apud quem praeter illa notissima ‚haud difficile, multo, dubie, facile, usquam, inferior, mediocris, exiguus, ignobilis, nescius, incruentus, incuriosus, dignus, ullus, scio‘ noua tantum legerimus ‚haud liquido, perfunctorie, superfluo‘.

Sed ab hoc tempore uocabulum ‚haud‘ magis atque magis euanescit; nam Hieronymus praeter ‚haud aliter, longe, grandis, ignobilis, paucus, prius, ambigere‘ 15ies, quoad quidem legi, adhibuit tantum formulas ‚haud procul‘ et 25ies fere ‚haud dubium quin‘[1]), quod respondit uocabulo scilicet. Rufinus qui sequitur semel scripsit ‚haud procul‘ et ‚haud dubium quin‘; Sulpicius Seuerus 9ies ‚haud longe‘, praeterea ‚haud dubius‘ et ‚haud facile‘ praebet. Apud Macrobium exstat semel ‚haud inscius, turpis, scio‘. In Exsuperantii libello inueni semel ‚haud facile‘. Martianus Capella usus est bis locutione ‚haud procul‘, semel ‚haud indecenter‘. Orosius Liuium secutus adhibuit semel ‚haud longe‘ et, haud dubius‘, 10ies ‚haud procul‘. — Paulo reuiuiscere nobis primo aspectu uidetur usus huius particulae apud Joannem Cassianum, qui eam ante aduerbia ‚dubie, difficile, facile, leuiter, longe, segnius, recte‘, ante adiectiua ‚leuis, inferior, dubius‘, ante uerbum ‚contemnere‘ posuit; sed haec uocabula, si conferemus cum iis, quibuscum antea ‚haud‘ coniunctum uidimus, ‚recte‘ tantum aduerbium nouum accessisse cognoscemus. — Caelius Aurelianus primus usus est hac negatione ad negandum comparatiuum ‚rarius‘[2]). — Saluianus usurpauit

---

1) cf. comm. in Jes. proph. V, c. 20. v. 19. haud dubium quin Euangelium significet.

2) cf. Cael. Aurel. de morb. acut. 2, 1, 2. quorum haud rarius ex supradictis prima contingant.

semel locutionem „haud multo“; Apollinaris Sidonius primum in epistulis suis adhibuit semel „haud aspernanter“ et „haud incassum“.

Aliquoties deinde exstat „haud“ in Mamerti Claudiani libris, qui sunt „de statu animae“ (dubie, impune, temere, par, intendere, animaduertere, intellegere). Victor Vitensis bis adhibuit „haud procul“; Idacius semel usus est „haud longe“ et „haud unquam“, bis „haud procul“; apud Sedulium semel in praefatione carminis, quod inscribitur „Paschale“, legimus „haud diligere“.

Boetius in libro suo, qui inscribitur „de consolatione philosophiae“, semel scripsit „haud aliter, multum, immerito, sic, cessare“, bis „haud iniuria“; in reliquis eius scriptis semel tantum exstat „haud“ coniunctum cum pronomine „quisquam“. In Ennodii scriptis inueni bis „haud procul“, semel „haud liber“ et „haud inscius“. In Cassiodorii libris, quos quidem legi, bis mihi occurrit „haud inrite“. Marcellinus Comes in chronicis suis bis scripsit „haud longe“, semel „haud paucus“. Apud Jordanem semel exstant „haud longe, procul, obscurus, segnis, premere“, ter „haud secus“. — Ultimi scriptores, quorum libros perlegi, Gregorius Turonensis et Eugippius sunt, apud quos inueni „haud longe, secus, procul“, usitatissimas illas formulas. In Gregorii historia Francorum praeterea exstat semel „haud longaeuus“.

Vocabula, quibuscum poetae illius aetatis hanc particulam coniunxerunt, eadem fere sunt, ut iam supra dixi, atque apud Vergilium, quem praecipue in carminibus suis componendis auctorem sermonis secuti sunt.

Sed uocabula ipsa aeque atque apud eos, qui soluta oratione usi sunt, maxima ex parte sunt aduerbia atque adiectiua. Commemorandi autem sunt praeter ceteros, qui admodum raro hanc particulam adhibuerunt, Juuencus, Auienus, Prudentius Clemens, Claudius Claudianus, Corippus; non usi sunt hac negatione Commo-

dianus, Terentianus Maurus, Lactantius, Reposianus, Pentadius, Domnulus, Dracontius, Luxorius, Coronatus.

His omnibus ex rebus id contendere posse mihi uideor, ‚haud' inde ab aeuo Ciceroniano nisi uiris doctis nulli usitatum fuisse. Neque uero fuisse legem iis quidem temporibus, ex quibus libros scriptorum seruatos habemus, ‚haud' cum quibusdam uocabulis semper coniungi, inde apparet, quod ante omnia uocabula, ad quae neganda ‚haud' adhibitum est, ‚non' quoque idque plerumque apud omnes fere scriptores multo saepius positum est.

V.

De ‚haudquaquam' particula composita.

Iam apud priscos scriptores aliquoties inuenitur negatio composita ex ‚haud' et ‚quaquam', quae partes quo modo in unum confluxerint quaeque uox perierit, nondum satis perspectum habeo. Stuerenburgius quidem, qui in commentatione sua de ‚haud' particula composita de hoc quoque uocabulo egit, eam compositam esse censet ex ‚haud qua parte quam', quod idem sit ac nostrum „nicht eben in irgend einer Hinsicht", aeque ac ‚nequaquam' ortum sit ex ‚ne qua parte quam'. Quam sententiam mihi iam recte uidetur refutasse Handius [1]), cum dicit: ‚Cum uocabulis affirmationis coniungitur ‚haudquaquam', quod cum Stuerenburgius reddit uerbis „nicht eben in irgend einer Hinsicht", non uideo, quo modo absonam sententiam, quae asseuerationem cum dubitatione consociet, defendamus'. Handius ipse de originatione huius uocabuli non disserit; differentiam autem inter ‚haudquaquam' et ‚nequaquam' non ui aut significatione, sed forma ac modo constare censet. Nam ‚ne' tollere notionem et mutare, quasi si quis diceret:

---

1) cf. Handius ‚Tursellinus' III, p. 40 ssq.

‚ne quis existimet quaquam': ‚haud' itidem negatiuam efficere notionem, sed ut ‚esse ita' negaret, quasi diceremus: ‚non est quod quaquam siue ullo modo sit uel esse putetur'. Significare igitur ‚minime omnium, omnino non: ganz und gar nicht, keineswegs, et usurpari eadem ratione, qua ‚haud'. Qua ex sententia Handii comprobo haec: esse ‚haudquaquam' idem ac nostrum ‚ganz und gar nicht, keineswegs' et usurpari eodem modo, quo ‚haud'; discrimen uero notionis inter ‚haudquaquam' et ‚nequaquam' inuenire non possum. Quam ob rem amplector Georgesii 1) sententiam, qui ad utramque negationem supplendam esse censet uocem ‚ratione', ut utrumque uocabulum eandem uim habeat ac ‚nulla ratione'.

De scriptura huius negationis idem fere dicendum est ac de ‚haud', nisi quod titulorum auctoritate non fulcitur.

Quod attinet ad usus frequentiam ipsam eiusque rationem, multo rarius quidem exstat quam ‚haud', sed, ut iam supra dixi, eadem ratione adhibitum.

Apud priscos scriptores ter tantum nobis occurrit, id est apud Attium 618: Profecto hauquaquam est ortus mediocri satu. (Hoc loco ‚hauquaquam' sine dubio pertinet ad uocem ‚mediocri'; ‚mediocris' autem saepe cum ‚haud' coniunctum inueni). Idem dicendum est de Enn. ann. 299 (ed V.), ubi ‚haudquaquam' adhibitum est ad negandum pronomen ‚quisquam'. Neque aliter res se habet tertio loco, qui exstat in Ter. Heaut. I, 2, 1: haudquaquam etiam cessant. Hoc enim loco coniungenda certe sunt ‚haudquaquam' et ‚etiam'; ‚haud etiam' autem legimus Plaut. Truc. 321. Merc. 386. Mil. glor. 1400. Pers. 231.

Usu priscorum scriptorum descripto iam transeamus ad aureae quae uocatur latinitatis scriptores, quorum e

---

1) cf. eius lex.

numero praeter Liuium hac negatione usi sunt Cicero et Sallustius, uterque autem ad adiectiua tantum neganda (bonus, difficilis, eloquens, mediocris, mirandus, par). Liuius ipse adhibuit hanc particulam omnino 66^{ies}, 35^{ies} cum adiectiuis, 7^{ies} cum aduerbiis, 4er cum pronominibus et substantiuis, 20^{ies} cum uerbis, ter in antithesi. Adiectiua talia sunt, qualia ‚abiectus, aequus, ambiguus, dignus, dubius, facilis, ignarus, ignotus, impar, incruentus, laetus, maturus, memorabilis, muliebris, par, promptus, secundus, similis‘; pronomina sunt ‚idem, tantus, tantundem; aduerbia exstant ‚prospere, stolide, satis, tam — quam‘; substantiuum ‚contemptor‘ in adiectiuorum numero habendum est; uerba haec sunt: ‚aduersari, aequare, comparare, contemnere, conuenire, deesse, discrepare, neglegere, placere, percellere, posse, respondere, spernere, terere‘.

Argenteae quae uocatur latinitatis scriptoribus minime placuisse uidetur, cum rarissime tantum exstet coniunctum cum adiectiuis. Curtius Rufus enim usus est hoc uocabulo 8^{ies} ad neganda adiectiua ‚accommodatus, gratus, par, potens, rudis, securus; Plinii in naturali historia repperi semel tantum locutionem ‚haudquaquam perpetuus‘; Tacitus scripsit semel ‚haudquaquam erectus,, fractus, nouercalis, par‘ et semel ‚haudquaquam detractor‘.

E numero sequentium scriptorum proferendi sunt Fronto, qui coniunxit hoc uocabulum semel cum adiectiuis ‚securus‘ et ‚utilis‘ et semel cum uerbo ‚paenitet‘, Aulus Gellius, apud quem ter leguntur ‚haudquaquam indoctus‘, semel ‚haudquaquam ineruditus, dubitare, displicere, putare‘, Apuleius, cuius in libris semel exstat ‚haudquaquam occultus, de nihilo, procul, diligere‘. Aurelius Victor scripsit semel ‚haudquaquam plurimum‘ et ‚haudquaquam par‘. — Paulo saepius hoc uocabulo usi sunt Ambrosius et Hegesippus qui dicitur, ille ad

neganda adiectiua, substantiua, uerba, hic ad neganda adiectiua, aduerbia, substantiua, uerba. Uocabula, ante quae apud Ambrosium ‚haud‘ legitur, sunt: ‚decolor, degener, inflexus, omnis, par, paternus, semiustilatus, dissimulatio, comparare, deponere, debere, placere, suppeditare‘, omnino 13^{ies}; Hegesippus 10^{ies} usurpauit ad neganda uocabula ‚communis, non donatus = indonatus, uacuus, ullus, grauiter, ascribere, dissimulare, distare, existimare, inuenire‘. Semel etiam apud Hegesippum in antithesi positum est: 1, 37, 5 Josephus hautquaquam, ut arbitror studio proditionis, sed... Praeterea commemoro hunc locum a communi usu paulum abhorrentem: 4, 18 ut ferro hautquaquam uel alia praeacuta metalli specie recidatur.

Ad extremum inuenimus hanc negationem apud Claudianum Mamertum 6^{ies} coniunctam cum ‚quisquam, recte, posse, praeterire, pulsare, semel apud Boetium cum pronomine ‚ullus‘.

Poetarum e numero pauci tantum hoc uocabulo usi sunt, ut Lucretius ad neganda ‚scruposus, longe, esse, florere‘, Vergilius ad neganda ‚ob meritum, flectere‘, Silius Italicus ad negandum ‚decus est‘; Papinius Statius ad negandum adiectiuum ‚regalis‘, Prudentius Clemens ad neganda ‚ignauus, insolitus, magnus solus, dicere‘.

INDEX.

I. Adjectiua.

Absimilis. Plin. nat. hist. 8, 33, 121 rostrum, ut in paruo, haud absimile suillo. — — Absurdus. Sall. c. Cat. 3, 1 etiam bene dicere haud absurdum est. ibid. 25, 5. — Vell. Pat. 2, 38, 1 Haud absurdum uidetur ... — Tac. ann. 4, 65 Haud fuerit absurdum tradere. ibid. 12, 24. — Solin. coll. 2, 4 haud absurdum uidetur. — — Aequus. Plaut. Amph. 687 Haud aequom facit. Merc. 972 haud aequom fuerat. Stich. 494. — Liv. 23, 22, 6 cum haud aequioribus animis. — Verg. Aen. 7, 203 Saturni gentem, haud uinclo nec legibus aequam. — Hor. sat. 1, 5, 8 cenantis haud animo aequo exspectans comites. — Sen. Med. 200 haud aequus fuit. Pap. Stat. Theb. 7, 2 Juppiter haud aequo respexit corde Pelasgos. — Symm. epist. 1, 3, 2 haud aequum facis, neque me iuuat falsa lactatio. — — Alienus. Plaut. Truc. 176. haud alienus tu quidem es. — Liv. 1, 20, 3 oriundum sacerdotium et genti conditoris haud alienum — Curt. Ruf. 8, 8, 15 haud alienum fuit. — Tac. hist. 2, 22 et Caecinae haud alienus. 4, 68. — Dict. Cret. 2, 45. Per idem tempus Rhesus Eione genitus haud alienus a Priami amicitia. — — Altus. Petr. Arb. 136 uulnusque cruris haud altum aceto diluo. — — Ambiguus. Tit. Liv. 6, 5, 2 ostentabatur in spem Pomptinus ager . . . possessionis haud ambiguae (praeterea 5ies [1]). — Tac. ann. 13, 44 haud ambiguus percussor. id. hist. 2, 45. 4, 83. —

---

1) cf. M. Mueller. „Zum Sprachgebrauch des Liuius“. Programm von Stendal, 1877, qui omnes locos Liuianos, quibus ‚haud‘ exstat accuratissime congessit.

Suet. Galb. 8 haud ambiguum summae imperii signum. — — Bonus. Plaut. Trin. 462 in aetate hau bonumst. Most. 720 At hercle hau bonum Teneo seruom. — Verg. Aen. 10, 735 haud furto melior, sed fortibus armis. — — Capax. Curt. Ruf. 4, 8, 1 magnae sedis insulam haud capacem esse. — — Centesimus. Plaut. Capt. 421/22. Pol istic me haut centesumam Partem laudat, quam ipse meritust. Mil. 763, 764. — — Clarus. Lucan. 10, 398 haud clara mouendis, Ut mos, signa dedit castris. — — Concors. Tac. ann. 11, 37 quae florenti filiae haud concors. — — Consentaneus. Plaut. Curc. 165 me procul amantem abesse haud consentaneumst. — — Consimilis. Plaut. Bacch. 454 Haud consimili ingenio atque illest. — — Conspicuus. Auien. or. marit. 1, 642 sol ut oppositu iugi Conspicuus haud sit. —— Contentus. Oo. Met. 13, 249 haud contentus eo petii tentoria Rhesi. — Curt. Ruf. 4, 7, 8 haud contentus mortali fastigio. — Lucan. 3, 466 haud unum contenta latus transire quiescit. — Sil. Ital. 16, 28 Ecce aliud decus, haud uno contenta fauore Nutribat fortuna duci. — — Arnob. aduers. nat. 4, 22 an uxore contentus haud una, concubinis, pelicibus atque amiculis delectatus . . . spargebat passim. — Dict. Cret. 2, 17 Ceterum Achilles haud contentus eorum, quae gesserat, Cilicas aggreditur. — — Copiosus. Front. ad Ver. imp. 2, 7 (p. 135 ed. Naber) nunc et nostrae res haud copiosae. — — Credibilis. Gell. noct. Att. 3, 9, 8 Hunc equum Gauius Bassus uidisse se Argis refert haud credibili pulcritudine. — — Debilis. Verg. Aen. 12, 50 ferrumque haud debile dextra spargimus. — — Decolor. Juuenc. in libr. Jos. v. 443 (Pitra spicil. solesm. I. p. 171, sqq.) Additus et magnis haud decolor urbibus ardor. — — Decorus. Plaut. Aulul. 220 haud decorum facinus tuis factis facis. — — Deformis. Sil. Ital. 16, 220 Haud deformis erit uobis ad foedera uersis Pacator mediusque Syphax.' — — Degener. Tac. ann. 12, 19 prece haud degeneri permotus. 12, 51. — Sil. Ital. 4, 515 cunctisque prior uolat aggere aperto Degener haud Gracchis consul. — Ambros. epist. 1, 19, 27 haud degenerem offendere notae et solitae fortitudinis. ibid. 37, 37. — — Desertus. Mart. epigr. 9, 2, 8 Haud sua desertus rura sodalis arat. — — Deterior. Cic. de legg. 2, 7, 15 auctor haud deterior mea quidem sententia. — Jul. Val. 1, 44 (p. 49) equos

quoque haud deterioris usus parare sit nobis facultas. — — Difficilis. Sall. hist. 4, 61, 21 (ed. Dietsch) quod haud difficile est, si .... Incert. suasor. 2, 7, 1 hostem aduersum deprimere strenuo homini haud difficile est. ib. 12, 2. — Liv. 7, 34, 3 expeditis haud difficilem (scil. collem). ibid. 25, 34, 13. 27, 14, 9. — Juuen. sat. 11, 17 Ergo haud difficile est perituram arcessere summam. Marius Victor. (Gr. lat. ed. Keil. Vol. VI.) p. 122, 29 haud difficile est deprehendere. — Ambros. lib. de incarn. 10, 114 Qui quidem locus haud difficilior est ad refellenda studia perfidorum. — — Dignus. Val. Max. 9, 2 ext. 1. tormenti genus haud dignum passo auctoribus dignissimum. — Sen. Phaedr. 1208 Morte facili dignus haud sum, qui noua gnatum neue Segregem. — Sil. Ital. 12, 536 Haud dignam inter tanta moram. — Pap. Stat. Theb. 2, 397 passusque haud digna per urbes Ignotas — Hegesipp. 5, 30 (l. 20) haut equidem ut arbitror tali dignus exitu fuit. — — Discordabilis. Plaut. Capt. 402 nos fuisse ingenio hau discordabili. — — Discors. Publil. Optatian. Organ. (xxb 21 ed. L. M.) labor haud sibi discors. — — Dispar. Liv. 30, 28, 10 haud dispar habitus animorum Carthaginiensibus erat. ibid. 31, 24, 3. 33, 3, 10. — Curt. Ruf. 7, 7, 4 humano cultu haud disparia sunt. 8, 4, 8; 13, 21. — Tac. ann. 5, 10. Et erat iuuenis haud dispari aetate. ibid. 12, 9. 14, 50. — Sil. Ital. 5, 544 Haud dispar fortuna tibi, Laeuine, sed auso Non eadem ... ibid. 8, 568. — C. Mar. Victor. p. 155, 29 haud dispar uersus sub parili lege formabitur. — Itiner. Alex. Mag. 81 illic quoque urbem sibi instituit haud disparem magnitudine. Amm. Marcell. 15, 5, 1 Exoritur iam hinc rebus adflictis haut dispari prouinciarum malo calamitatum turbo. — — Dissimilis. Plaut. Men. 1064 pol profecto est hau dissimilis. — Liv. 28, 5, 11 pelta cetrae haud dissimilis est. ibid. 35, 12, 10. 36, 9, 6. 37, 40, 11. — Plin. nat. hist. 4, 11, 48 haut dissimili modo. ibid 6, 13, 34; 17, 53. 7, 2, 17. 8, 15, 39. — Tac. ann. 3, 73. haud dissimili modo. ibid. 2, 39. 3, 36. — Sil. Ital. 1, 511 Haud me dissimilem, Alcide, primoribus annis. — Jul. Val. 3, 2 (p. 96) Haud sit dissimilis imprudentia.[1] — Arnob. aduers. nat. 1, 50 liniamenta et hi corporum haud dissi-

1) cf. ‚Pseudo-Callisthenes'. ed. C. Muellerus in Arriani operum editione Duebneri. Parisiis 1846.

mili conciliauere contactu. — Aurel. Vict. epit. de Caes. 35. Iste haud dissimilis fuit magno Alexandro. — Dict. Cret. 4, 4 confirmare haud dissimiles barbarorum videri eos, qui . . . — — DIUTURNUS. Liv. 2, 42, 1 Haud diuturna ira populi in Cassium fuit. ibid. 8, 21, 4. 24, 30, 9. — Tac. ann. 4, 33 uel si euenit, haud diuturna esse potest. hist. 3, 41. — — DUBIUS. Plaut. Poen. 737 Hau dubium id quidemst. — Ter. Andr. 391 nam hoc haud dubiumst. ibid. 399, 530. Hecyr. 326. Adelph. 976. — Liv. 1, 35, 6 factio haud dubia regis. 6, 40, 17 haud pro dubio consulem esse. 8, 36, 3 pro haud dubio habitum (= pro certo). 42, 14, 6 haud dubius quin . . 3, 24, 6 haud magis dubiam faciebant (scil. damnationem); (praeterea 74ies etiam haec locutio exstat apud Liuium). — Lucret. 4, 533 Haud igitur dubiumst quin uoces verbaquae constent. — Val. Max. 1, 8, 2 haud dubiam prae se alacritatem ferens. ibid. 8, 1. Absol. 6. — Curt. Ruf. 9, 7, 21 haud dubius, eminus interfici posse. ibid. 7, 7, 11. 4, 15, 27; 13, 33. — 5, 12, 3 haud dubius quin . . 7, 6, 14. — Plin. nat. hist. 2, 14, 58 haut dubium est (c. inf.) ibid. 7, 16, 68. — 2, 42, 111 corpusque haud dubio coniectatur argumento. ibid 2, 11, 51. 3, 6; 69, 176. — Tac. ann. 2, 36 haud dubium erat (c. inf.). hist. 2, 78 haud dubia destinatione discessere. ann. 6, 23. 16, 1 hist. 1, 36. 1, 62. 2, 1. 3, 59. — Val. Flacc. 8, 340. Nec mihi . . . . Profuerit prona haud dubii sententia patris? — Sil. Ital. 7, 581 cum gemitu spes haud dubiae praesumpta ruinae. — Pap. Stat. Theb. 9, 39 Sed postquam haud dubio clades auctore reperta est. 8, 587. — Juv. sat. 14, 136 Quum furor haud dubius. — Suet. Otho 5 haud dubia fiducia. ibid. 8. — Jul. Val. 2, 3 (p. 58) Et quamquam haud dubium profitendum sit nos illius uiribus minores longe fuisse . . . 2, 4 (p. 59) Quot enim exercitus milia urbs illa alere possit haud dubium est. Juuenc. hist. eu. 2 (Fabric. p. 473, 13) Haud dubium est quod . . . . Eutrop. 10, 10 haud dubiam uictoriam ferocia militum amisit. — Hieron. epist. class. 3, 46, 6 (ed. Vallarsi) haud dubium quin Prophetas . . . (in Hieronymi libris, quos quidem perlegi, inueni uicies quinquies elocutionem ‚haud dubium quin') — Rufin. Apolog. 2, 2. Et haud dubium quin dei. — Auson. carm. 35, 12 haut dubium solem cuicumque insistere signo. — Prud. Clem. Peristeph 11, 214 haud

dubium est. — Sulp. Sev. Chron. 2, 5, 4 tum rex haud dubius diuinam in re praesenti fuisse uirtutem. — Oros. lib. Apolog. 15, 4 quid enim est diaboli? haud dubium quin peccatum. — Cassian. collat. patr. 24, 23. Haud dubium, quia nec . . . Arator. hist. Apost. 2 (de la Bigne 7, p. 579, v. 41) concinat haud dubium . . Venant. Fortunat. carm. 2, 13, 2 quo capit haud dubiam spem ueneranda fides. — — Errabundus. Jul. Val, 3, 21 (p. 130) uel pleraque dracones amplexi possident haud errabundi. — — Exiguus. Verg. Aen. 10, 128 haud partem exiguam montis, Lyrnesius Acmon. Pap. Stat. Theb. 6, 907. Partem haud exiguam (scitis) Dircaeus haberet campus. Amm. Marcell. 24, 7, 8 hisque accedebat aliud haut exiguum malum. Ambros. Hexaem. 3, 17, 71 partus sui tamen haud exiguam speciem uiriditatis obtexunt. 6, 9, 60. — Heges, 2, 8, 2 qui haut exiguos ultimo iudicio dedit. — — Exilis Arnob. aduers. nat. 1, 54 et credenda nobis haud exilibus cum adprobationibus tradiderunt. Amm. Marcell. 15, 5, 32. Ita dux haut exilium meritorum ... 29, 2, 25. — — Expers Verg. Aen. 10, 752. Quem tamen haud expers Valerus uirtutis auitae Deicit . . Liv. 28, 24, 10 ex contagione furoris haud expertes seditionis defectionisque fore. Dict. Cret. 2, 15 qui eius consilii haud expertem Agamemnonem dicerent. — — Explicabilis Plin. nat. hist. 4, 13, 98 gentes haut explicabili mensura. — — Extremus. Verg. Aen. 11, 701 haud Ligurum extremus. Pap. Stat. Silv. 1, 2, 100. Hic iuuenum lapsus, suaque, haud extrema, reuoluit Vulnera. — — Facilis. Plaut. Most. 791. Simul flare sorbereque haut facile factust. Poen. 871. Sext. Turpil. 9 (Comici) uerum haud facilest uenire illi ubi sita est sapientia. Ex. inc. fab. 47 (Comici). Haud facile est defensu. — Liv. 9, 21, 4 quia et locum haud facilem ad conueniendum cepit. (sic praeterea 8ies). 3, 22, 8 cui superare uallum haud facile fuerat. (sic praeterea 5ies). 3, 8, 9 cum exitus haud in facili essent. 27, 18, 6 eam quoque altera crepido haud facilior in ascensum ambibat. — Lucr. 3, 327 quod genus e thuris glaebis euellere odorem haud facile est. ibid. 329. — Verg. Georg. 1, 122 haud facilem esse uiam uoluit. — Curt. Ruf. 3, 6, 17. Namque haud facile dictu est. — Plin. nat. hist. 7, 24, 88 haud facile dictu est. ibid. 17, 4, 25 haud faciliore tractatu. Tac. hist. 1, 69 haud facile dictu

est. — Senec. Phaedr. 427. haud est facile mandatum scelus audere. — Sil. Ital. 14, 83 pactamque per aras Haud facilis temerare fidem. – Pap. Stat. Silv. 4, 8, 32. Sed queror haud faciles, iuuenum rarissime, questus: — Solin: collect: 37, 8 haud facilis repertu. — Ambros. lib. de Virginitat. 18, 117 Haud facilis uolatus omnibus. Sulp. Sev. Chron. 2, 46, 2 sed quibus ibi initiis coaluerit, haud facile est disserere. Itin. Alex. Magn. 106. Sed enim res haud in facili erat ... Auian. fab. 7, 1. Haud facile est prauis innatum mentibus, ut se Verberibus dignas .... putent. Maximian. eleg. 1, 45 haud facile est animum tantis inflectere rebus. — — Fallax. Verg. Aen. 6, 343 namque mihi, fallax haut ante repertus, Hoc uno responso animum delusit Apollo. — Liv. 26, 41, 20 idem subicit ratio haud fallax. Val. Max. 1, 7, extr. 9 haud fallaci nocturna imagine speculatus est. — — Falsus. Plaut. Men. 412. Haut falsa, mulier, praedicas. Mil. 381. — Liv. 1, 35, 6 haec eum haud falsa memorantem ... — Plin. nat. hist. 9, 29, 87 haud falsum. Tac. ann. 15, 51 haud falsa esse etiam quae uera non probabantur. Val. Flacc. 8, 266 haut falsi sequimur uestigia tauri. — — Felix. Sil. Ital. 15, 756 summo Incidit haud felix humero. — — Firmus. Juuenc. in Leuit. Numer. et Deuteron. select. fragm. (Pitra spicil. solesm. I, p. 171 sqq.) 640 mens haud firma uidet. — — Fragilis. Sil. Ital. 3, 386. Hinc uenit in arma Haud aeui fragilis sonipes. — — Gnarus. Tertull. de Pall. c. 3 (p. 538, 10. ed. Oehler). Chamaeleontem qui audieris haud ante gnarus, iam timebis quid amplius cum leone. — — Grandis. Auien. Arat. 639. Grandibus haud equidem stellis, non his tamen atris obscurisue, micat. Hieron. uit. S. Pauli Erem. 5. ad cuius radices haud grandis spelunca. ibid. 8. Vit. Malchi 2. — — Gratuitus. Liv. 3, 35, 6 profecto haud gratuitam in tanta superbia comitatem fore. — — Grauatus. Plaut. Rud. 260 haud grauatam Patronam exequuntur. — — Grauis. Liv. 28, 17, 6 quod haud grauius sanctiusque ratus fore. Sil. Ital. 2, 596 Haud grauior duris diuum inclementia rebus Quam leti proferre moras. — — Humilis. Pap. Stat. Theb. 1, 445 nam uos Haud humiles tanta ira docet. — — Ignarus. Sall. bell. Jug. 28, 5. belli haud ignarus. ibid. 36, 3. hist. 4, 61, 10. Liv. 3, 38, 6 patres, haud ignari, quanta... immineret potestas

(praeterea 8ties). Verg. Aen. 4, 508 haud ignara futuri 5, 284. 8, 626 haud uatum ignarus uenturique inscius aeui 10, 246. 11, 154. — — Hor. sat. 1, 1, 35 quem struit, haud ignara ac non incauta futuri. — Curt. Ruf. 4, 9, 2 haud ignarus, quam cum strenuo res esset. ibid. 5, 3, 12. 6, 7, 29. — Plin. nat. hist. 2, 65, 162 haud ignaro quosdam Alpium uertices... adsurgere. Tac. ann. 11, 27 Haud sum ignarus fabulosum uisum iri. ibid. 6, 32. 12, 67. hist. 1, 66. 4, 23. Suet. Ner. 5 haud ignarus obtriuit. — Front. princip. hist. (p. 204 ed. Naber) haud ignarus (c. inf.) — Cl. Claudian. carm. 31, 54 Haud ignarus enim nec te connubia fallunt ulla. — — Ignauus. Tac. ann. 2, 78 haud ignauo ad ministeria belli iuuene Pisone. — — Ignobilis. Liv. 31, 28, 6 Sciathum et Peparethum, haud ignobiles urbes. Hor. epist. 2, 2, 128 fuit haud ignobilis Argis. — Sil. Ital. 13, 32 Dasio fuit haud ignobile nomen. A. Gell. noct. Att. 8, 15, 2 Philippides quoque, comoediarum poeta haud ignobilis. — Trebell. Pollio. Gallien. duo. c. 9, 5. Praetereundum non est haud ignobile facetiarum genus. — Arnob. aduers. nat. 6, 22 adulescentem haud ignobilem memorat. — Ambros. epist. 1, 19, 11 haud ignobili genitus loco. — Hegesipp. 2, 18 Saule haud ignobili genitus patre. ibid. 5, 16. Hieron. epist. 3, 57, 2 uir apud suos haud ignobilis. Praef. in libr. 11 comment. in Ezech. — — Ignotus. Liv. 21, 1, 2 et haud ignotas belli artes inter sese (scil. conserebant). ibid. 27, 44, 9 haud cum ignoto duce L. Nerone congressurum. — Verg. Aen. 2, 91 haud ignota loquor. Ov. Met. 5, 540 inter Auernales haud ignotissima nymphas. — Plin. nat. hist. 7, 16, 75 haud ignotum est. Tac. ann. 6, 26 petitaque criminibus haud ignotis. 16, 20. — Iuuenc. hist. ev. 1, 520 (ed. Gebser.) haud ignota, reor, uobis stat cautio legis. — — Illitus. Iuuenc. in Lev. Numer. Deut. 131 (cf. Pitra. I, p. 171 sqq.) maculis haud illita foedis. — — Imbellis. Sil. Ital. 8, 398 atque a duro Trusino haud imbellis aratro. — — Immemor. Curt. Ruf. 7, 4, 38 haud immemores meritorum Alexandri. — — Immeritus. Plaut. Men. 371 neque id haud immerito tuo. Liv. 4, 12, 8 haud immeritam et gratiam et laudem tulit. 4, 13, 13; 57, 6. — — Impar. Liv. 5, 2, 13 aduersarium haud imparem adepti sunt (praeterea quater). — — Imparatus. Liv. 21, 49,

11 quia rem fore haud cum imparatis cernebant. — — IMPAUIDUS. Pap. Stat. Theb. 6, 272 Haud illum impauidi, quamuis et in aere suumque Inachidae uidere decus. — — IMPERATORIUS. Tac. ann. 2, 11 dare legiones in discrimen haud imperatorium ratus. — — IMPERITUS. Plaut. Mil. 919 Adsunt fabri architectonesque ad eam rem haut imperiti. Pers. 535. — — IMPLACABILIS. Liv. 25, 16, 11 ueteri delicto haud implacabiles fore Romanos. — — IMPUNITUS. Juv. sat. 13, 200 respondit, Haud impunitum quondam fore, quod dubitaret. — — IMPURUS. Ter. Eunuch. 235 Conueni Hominem haud impurum. Heaut. Tim. 629. — — INANIS. Aurel. Vict. Caes. 26 quorum metu haud inani angebatur. — — INCELEBRIS. Gell. noct. Att. 19, 10, 7 haud incelebri nomine Romae docentem. — — INCERTUS. Liv. 4, 45, 3 haud incertis auctoribus Romam est allatum. 5, 28, 10 et haud incertius diurno proelium fuit. — Verg. Aen. 8, 49 haud incerta cano. Ov. Met. 15, 782 signa tamen luctus dant haud incerta futuri. — — INCOGNITUS. Sil. Ital. 3, 265 gens haud incognita Nilo. — — INCONDITUS. Liv. 38, 13, 1 sortes uersibus haud inconditis dare uates dicuntur. — — INCORRUPTUS. Curt. Ruf. 6, 7, 26 haud incorrupta fide. — — INCRUENTUS. Liv. 2, 56, 15 certatumque haud incruento proelio foret. 27, 12, 12 si uno proelio haud incruentus abeat. 37, 16, 12 — Vell. Pat. 2, 21, 6 haud incruentis utrumque certaminibus. Hegesipp. 4,30 haut incruentam et ipsis Antonianis uictoriam cessere. — — INCULTUS. Petr. Arb. 139 mulier quaedam haud inculta. — — INCURIOSUS. Hegesipp. 5, 26, 2 haut incuriosus circumspexit. — — INDEBITUS. Pap. Stat. Theb. 5, 735 Iste quidem Argolicis haud olim indebitus armis. — — INDECENS. Mar. Victorin. p. 121, 10 metuum haud indecens informabitur. — — INDECORUS. Liv. 7, 2, 4 haud indecoros motus more Tusco dabant. — Curt. Ruf. 9, 2, 6 propter habitum haud indecorum. — — INDIGNUS. Plaut. Stich. 205. Eos omnis tametsi hercle haut indignos iudico. Liv. 3, 37, 2 et credere haud indignis accedere. ibid. 7, 26, 2 qui haud indigniorem eo decore se quam T. Manlium ratus. ibid. 23, 42, 13. — Tac. ann. 1, 53 constantia mortis haud indignus Sempronio nomine. Val. Flacc. 8, 38 solaque tantarum uirgo haut indigna uiarum. Cl. Claudian. 8, 18 Haud

indigna coli nec nuper cognita. Apoll. Sidon. epist. 3, 12 Haud indignus auo nepos dicaui. — — INDIGUS. Verg. Georg. 2, 428 ui propria nituntur opisque haud indiga nostri. — — INDILIGENS. Gell. noct. Att. 6, 2, 1 hominis hercle pleraque haud indiligentis. — — INEXPERTUS. Pers. sat. 3, 52 Haud tibi inexpertum. — — INFECUNDUS. Apul. de mund. 29, 355. Hinc tempestiui imbres et spiritus haud infecundi . . nobis esse. Ambros. epist. 1, 19, 11 sed animi uirtutibus haud infecunda. — — INFERIOR. Justin. 44, 4, 8 saltusque haud inferior uelocitate peragrauit. Hegesipp. 1, 16 et templum in urbe haut inferioribus circumdatum munitionibus. ibid. 4, 17. — Cassian. collat. patr. 24, 9 huius proposito atque uirtuti haud inferiores esse. — — INGLORIUS. Tac. ann. 6, 37 haud inglorius auxiliator. — — INGRATUS. Tac. ann. 2, 5 Ceterum Tiberio haud ingratum accidit. — — INHONORUS. Pap. Stat. Theb. 11, 399 Quamquam haud armis inhonorus et ipse. — — INIQUUS. Plaut. Rud. 1096 haut iniquom dicit. — Liv. 28, 2, 7 et haud iniqua eadem (scil. asperitas locorum) erat Romanis. — Symm. Relat. 33, 1 praesertim conscius haud iniquae condicionis. — — INIUCUNDUS. Vell. Pat. 2, 101, 3 haud iniucunda tot rerum... recordatione. — Nemes. Cyneg. 234 Haud tamen iniucunda dabunt tibi munera praedae. — — INIUSTUS. Liv. 38, 50, 9 qui ius aequum pati non posset, in eum uim haud iniustum esse. — Curt. Ruf. 4, 8, 3 Cupido, haud iniusta quidem. — — INLIBERALIS. Ter. Adelph. 886 Seruom haud inliberalem praebes te. — Gell. 2, 23, 8 non inscito puellam ministerio et facie haud inliberali coactus erat uenumdare. — — INOPINANS. Liv. fragm. 18 (lib. 91) haud inopinantibus iis noctu aduenerat. — — INPROBABILIS. Plin. nat. hist. 4, 13, 93 haut inprobabili argumento. — — INRITUS. Liv. 6, 35, 10 haud inritae cecidere minae. Auian. fab. 17, 1 Venator iaculis haut inrita ulnera torquens. — — INSANUS. Plaut. Men. 927 Hoc quidem edepol hau pro insano uerbum respondit mihi. — — INSCIUS. Liv. 3, 48, 2 itaque se haud inscium eius dimicationis cum armatis descendisse. — Verg. Aen. 10, 907 iuguloque haud inscius accipit ensem. Sil. Ital. 1, 40 uenientium haud inscia cladum. ibid. 10, 358. — Pap. Stat. Theb. 3, 387 imperiique haud flectere molem inscius. — Macrob. sa-

turn. 1, 2, 7 doctrinae Latiaris haud inscium. Ennod. opusc. 3 (p. 357 rec. Hartel.) apostolicae admonitionis haud inscius. — — Intactus. Liv. 5, 15, 6 uir haud intacti religione animi. — — Integer. Germ. Arat. 711 haud integer ipse in caelum redit. Dict. Cret. 2, 26 Et hercules ulterius, ait, differri inimicitias haud integrum nobis est. — — Inultus. Plaut. Men. 521 Faxo haut inultus prandium comederis. Ter. Heaut. Tim. 918 At ne illud haut inultum, si uiuo, ferent. Liv. 3, 43, 4 haud inultum interfecere. Curt. Ruf. 4, 4, 12 haud inulti tamen perituri. Tac. ann. 4, 25 captiuitatem haud inulta morte effugit. — — Inutilis. Ambros. Hexaem. 3, 5, 22 quibus per uenas succum quemdam haud inutilem subministrat. — — Inualidus. Liv. 21, 17, 7 cum haud inualido praesidio. — — Inuidus. Pap. Stat. Theb. 3, 281 tantaeque haud inuidus artis gaudebat dici.. Pallad. de re rust. 14, 55 Germine cana Pirus, niueos haud inuida flores commodat. — — Inuiolatus. Liv. 10, 12, 2 si quod adissent in Samnio concilium haud inuiolatos abituros. — — Inuitus. Plaut. Amphitr. 663 Ecastor med haud inuita se domum recipit. Men. 424. — Ter. Hecyr. 482 haud inuito ad aures sermo mihi accessit tuos. Liv. 5, 18, 1 haud inuitis patribus. 8, 2, 8. 36, 26, 6. — Tac. ann. 2, 55 haud inuito imperatore. — — Justus. Verg. Aen. 10, 95 nunc sera querellis haud iustis adsurgis. — — Laetus. Verg. Aen. 11, 238 haud laeta fronte. Justin. 23, 2, 3 Sed fraudis haud laetus euentus fuit. Tac. ann. 3, 48 sed ceteris haud laeta memoria Quirini erat. hist. 1, 29. Val. Flacc. 1, 30 uirtusque haud laeta tyranno. 5, 1. — Sil. Ital. 3, 298 Hos agit haud laeto uultu 13, 94. — Pap. Stat. Theb. 8, 708 haud laetum domino ruit omen. 10, 181. — — Leuis. Verg. Aen. 11, 688 nomen tamen haud leue patrum manibus hoc referens. Curt. Ruf. 8, 2, 39 Maestum regem alius haud leuis dolor excepit. Tac. ann. 2, 62 haud leue decus Drusus quaesiuit. ibid. 3, 54 aeger et flagrans animus haud leuioribus remediis restinguendum est. — Senec. Phaedr. 1018 fluctus haud cursu leui prouoluitur. Senec. Phoeniss. 338 scelere defungi haut leui, Haut usitato tanta nobilitas potest. Val. Flacc. 3, 627 pretium haud leue temporis acti. — Sil. Ital. 12, 215 Haud leuior generis fama. ibid. 5, 363. — Itinerar. Alex. Magn.

63 Parmenionis res uergere dampno haud leui. — Amm. Marc. 21, 1, 7 doctrinae genus haud leue.. 24, 4, 10 Accedebat his haut leuius malum, quod... — Cassian. de inst. coenob. 10, 8 Haud leuis eorum et in hoc reprehensio. — — Liber. Lucan. 8, 646 Haud ego culpa Libera bellorum, quae... Ennod. opusc. 3 (p. 331) et illa haud iusto liberior oratio tantum decerpit gloria, quantum. — — Longaeuus. Greg. Turon. 10, 29 (pag. 441, 36 rec. Arndt.) se haud longaeuo tempore adhuc in hoc mundo retinere. — — Longus. Ter. Phorm. 515 Haud longumst id quod orat. — Liv. 21, 58, 1. Haud longi inde temporis, dum..., quies militi data est. — Catull. 66, 35 is haud in tempore longo. Propert. 3, 10, 20 cum sis ipsa anus haud longa curua futura die. — Incert. Octav. 618 tempus haud longum peto. Val. Flacc. 8, 291 haud longis iam distat aquis. — Tac. hist. 2, 2 haud fuerit longum. ann. 3, 27 otium eius rei haud in longum parauit. — Amm. Marc. 31, 7, 5 unde haut longo spatio separatum uulgus. ibid. 16, 12, 18. 25, 20, 20. — — Luculentus. Titinius 166 (Comici) Haut luculentust, era, formaster frigidus. — — Maestus. Pap. Stat. Achill. 1, 483 Cedit turba ducum uincique haud maesta fatetur. — — Magnus. Plaut. Asin. 114. Quin te quoque ipsum facio haud magni. Pseud. 221 hau magni pendis. Poen. 1112. Statura haud magna. Enn. ann. 342. Ille uir haud magna cum re, sed plenus fidei (praeterea Plaut. Cas. 1, 1, 10. Curc. 167. Mil. 145 Stich. 235). — Liv. praef. 8 haud in magno equidem ponam discrimine. 2, 13, 7 alias haud magni facere. 2, 17, 4 interiecto deinde haud magno spatio. 25, 27, 1 haud magna oppida, ceterum et situ et monumentis tuta (praeterea 29[ies]). — Tac. ann. 2, 78 haud magna mole Piso in sententiam trahitur. hist. 3, 57. Jul. Val. 3, 23 (p. 134) haud magni faciam quid de eius exitio consultatis. Auien. Arat. 504. Haud tibi magni cura laboris erit. — — Maior. Liv. 5, 49, 5 haud maiore momento Galli fusi sunt, quam... 10, 17, 6 ubi nos labor haud maior, praeda maior manet. 28, 7, 12. — Curt. Ruf. 9, 4, 26 haud maiore fiducia moenium quam armorum. Sil. Ital. 10, 90 Et laus haud alio maior datur hoste perempto. — — Malus. Plaut. Amph. 312. Haud malum huic est pondus pugno. Aulul. 172. Bacch. 1161. — Men. 576. Si quist

pauper atque haut malus. Merc. 756. Rud. 35; 337. Pseud. 142. — Lucil. ex libr. incert. 144 hic e re nata sei ius dedit, haud malus est uir. — — Maturus. Pap. Stat. Silv. 3, 3, 137 qui funera patris haud matura putas. — — Mediocris. Plaut. Bacch. 427 Gymnasi praefecto poenas haut mediocris penderes. — Cic. de rep. 2, 65 (ed. Osann.) haud mediocris hic uir fuit. Liv. 27, 47, 7 profecto haud mediocri clade absterritum insequi non possum. 44, 35, 1 quae res haud mediocrem intulit terrorem (praeterea bis). Justin. 4, 2, 4 cuius moderationis haud mediocrem fructum tulit. ibid. 11, 1, 5. — Vell. Pat. 2, 95, 1 Caesar haud mediocris belli mole experiri statuit. Plin. nat. hist. 7, 38, 126 haud mediocris spatii. Hegesipp. 1, 42, 4 haut mediocri constrictus sollicitudine. — — Memorabilis. Liv. 4. 57, 7 bellum haud memorabile fuit (prateraea bis). — — Mendax. Plaut. Men. 333/34 Edepol haut mendacia Tua uerba experior esse. — — Meretricius. Plaut. Bacch. 41 Pol haut meretriciumst. — — Mirabilis. Ter. Heaut. Tim. 387 et nos non esse haud mirabilest. Liv. 23, 8, 7 patre animi quoque eius haud mirabilem perturbationem causante. — — Mirandus. Plaut. Rud. 345 Edepol hau miranda facta dicis. — — Mirus. Plaut. Merc. 482. Hau mirumst factum. Mil. 1041. — Liv. 1, 50, 3 haud mirum esse superbo inditum nomen. 5, 25, 4. Lucr. 6, 489 haud igitur mirumst, si .. — Vell. Pat. 2, 3, 4 quod haut mirum est. — Curt. Ruf. 5, 9, 9 Haud mirum est, Dareum non imperasse animo. — Pap. Stat. Silv. 3, 3, 167 haud mirum, ductor placidissime, quando Haec est, quae ..... Juv. sat. 8. 198 Res haud mira tamen, ... — — Mitis. Plin. nat. hist. 8, 24, 88 nec hoc contentus aliud haud mitius debellat animal. Amm. Marcell. 28, 1, 48 Adiunctum est his aliud haut mitius malum. — — Modicus. Cic. fragm. G. 3, 105 (Orelli.) Haud modicos tremulo fundens e gutture uoces. — Plin. nat. hist. 9, 15, 46. Statius Sebosus haud modico miraculo adfert. Jul. Val. 3. 20 (p. 129) Nam et mihi haud modicum studium est et uidendae ciuitatis tuae et ... — — Molestus. Plaut. Capt. 357 Hoc quidem hau molestumst. — — Mollis. Verg. Georg. 3, 41 tua, Maecenas, haud mollia iussa. Aen. 9, 803. 11, 452; 728. 12, 25. — Sil. Ital. 1, 113 Subicitque haud mollia dicta.

Apul. de mag. 77, 559 reportat ad socerum haud mollia. — — Mortalis. Verg. Aen. 1, 327 namque hau tibi uoltus mortalis. Pap. Stat. Theb. 11, 224 dignas sed pendere grates Haud mortale opus est. — — Multus. Plaut. Mil. glor. 170/71 Hau multos homines.... Nunc uidere mauellem. — Liv. 3, 2, 8 sed cum forte haud multum diei superesset. 23, 13, 6 Haud multos mouit Hannonis oratio (praeterea 21^{ies}) Lucan. 7, 424 Haud multum terrae spatium restabat Euae. Front. ad Ver. imp. Aurel. Caes. 2, 1 haud multi uibrantis hastas.... iacere. L. Apul. de dogm. Plat. 1, 16, 214 facilius se mouendo haud multis sunt impedita uisceribus. Dict. Cret. 1, 23 dein haud multis post diebus. Symm. epist. 2, 51, 1 haut multum processit horae cum aderat. epist. 3, 13, 2. — — Plus. Ov. Met. 2, 785 haud plura locuta fugit. — Vell. Pat. 2, 24, 3 reuectus in Italiam haud plura quam triginta armatorum milia exposuit. — Tac. hist. 3, 17 quo pudore haud plures quam centum equites restitere. — — Necessarius. Dict. Cret. 1, 13 quorum nomina singillatim exponere haud necessarium uisum est. — — Nescius. Liv. 27, 7, 5 haud nescius quosdam esse. Verg. Aen. 9, 552 seseque haud nescia morti inicit. 12, 227. — Prop. 5, 1, 75 haud ego uates nescius aerata signa mouere pila. — Tac. ann. 2, 55 haud nescium, quibus iactationibus petitus foret. 4, 50 haud nescio duce nostro. 15, 68. Hegesipp. 3, 15, 4 haut nescius quod studiosius quasi dux .... requireretur. Cl. Mar. Victorin. Genes. (p. 318, 38 ed. Fabricius) Nec mora, uientum parendi haud nescia, sistit. — — Nimius. Cic. fragm. G. 2, 333 (Orelli.) Delphinus iacet haud nimio lustratu' nitore. — — Nocens. Sen. Herc. Oet. 886 haud est nocens quicumque non sponte est nocens. — — Notus. Sil. Ital. 4, 262 et Cryxum ferre clamoribus audit Haud notum uultu. Juuenc. in Lev. Num. Deut. (Pitra spicil. sol. I, p. 171 sqq.) 602 Res haud nota prius. — — Nouus. Sen. Agam. 269 ignota tibi sunt iura regnorum haut noua[1])? ibid. 302 Exilia mihi sunt haud noua, assueui malis. — — Obscurus. Cic. de harusp. resp. 55 Inest hoc tempore haud obscurum odium. Sall. c. Cat. 23, 1 natus haud obscuro loco.

---

1) Leo scripsit ‚aut noua', quod mea quidem sententia uerum est.

Incert. Suas. 1, 8, 5 id quod factu haud obscurum est. — Verg. Georg. 1, 329 haud obscura cadens mittet tibi signa Bootes. — Sil. Ital. 11, 58 Pacuuio fuit haud obscurum crimine nomen. 11, 553. 10, 95. Iord. Get. 5, 32 oppidis haut obscuris inuoluitur. — — Obuius. Auien. Arat. 116 haud tamen ollis Ora uel aduerso sunt obuia pectora motu. — — Occultus. Sall. c. Cat. 23, 4 tale periculum haud occultum habuit. — — Opulentus. Liv. 3, 57, 7 prout res haud opulentae erant. Pap. Stat. Theb. 1, 570 nostri tecta haud opulenta Crotopi. — — Par. Plaut. Pers. 834 Et me haud par est. Liv. 45, 28, 3 inde haud parem opibus Epidaurum adit. Jul. Val. 2, 10 (p. 65) enimuero sibi haud parem gratiam repensatam. Claud. Mamert. de stat. anim. 3, 18 (p. 189, 7) haud pari uicissitudine reponderaui. — — Parcus. Sil. Ital. 8, 462 et haud parci Martem coluisse. — — Paruus. Liv. 1, 33, 7 haud paruum monumentum ... Anci regis opus est. ibid. 1, 56, 7 qui cum haud paruus et ipse militiae adderetur labor. 40, 21, 2 subiecta oculis ea haud parui sibi momenti fore ad .... (praeterea 14^{ies}) Lucret. 6, 131 saepe det haud paruum sonitum diplosa repente. Val. Max. 2, 6, 1 haud parua luxuriae irritamenta. ibid. 3, 3 ext. 6. 8, 13 ext. 4. Curt. Ruf. 6, 9, 1 exspectationem haud paruam rei fecerat. Tac. hist. 3, 77 haud parua mole certatum. Sil. Ital. 4, 828 Namque haud parua deus promissis spondet apertis. 7, 513 Quae mox haud paruo luerent damnata periclo. 9, 494. 10, 421; 519. 11, 503; 535. 13, 692. 16, 470. Amm. Marcell. 17, 12, 9. Zizais quoque etiamtum regalis, haud parui corporis iuuenis. ibid. 27, 10, 14 haud parua mole certatum est. — — Minor, minus. Liv. 1, 10, 5 cum factis uir magnificus tum factorum ostentator haud minor. 23, 24, 13 praeda quoque Gallis haud minor quam uictoria erat. 27, 44, 1 Romae haud minus terroris ac tumultus erat. 40, 17, 3 haud minore certamine animorum quam cum ferro et acie dimicarunt (praeterea sexies). — Curt. Ruf. 4, 2, 9 Praeter hanc difficultatem haud minor alia erat. Plin. hist. nat. 7, 30, 115 haud minore, ut equidem reor, gloria. 7, 28, 103. 8, 9, 27. 9, 15, 44. — Tac. ann. 1, 48 haud minor moles supererat. ann. 2, 34. 14, 62. Dict. Cret. 4, 1 ex qua haud minorem quam reliquis artibus gloriam adeptus est. — Amm. Marcell. 20, 4, 19 Hisque

gestis haut minore quam antea cura constrictus. 17, 12, 16. 18, 1, 1. Auien. Arat. 483 haud minor illa quattuor est primis. — — Minimus. Juv. sat. 16, 8 Commoda tractemus primum communia, quorum Haud minimum illud erit, nec... — — Patiens. Germ. Arat. 653 Haud patiens (?). — — Paucus. Liv. 22, 23, 9 cuius urbis captae atque incensae ab se in usum horreorum haud pauca reliquerat tecta. 44, 35, 20 haud paucis interfectis. — Curt. Ruf. 4, 2, 24 haud paucioribus captis. Jul. Val. 3, 3 (p. 97) haud pauci Persarum in partes Pori transire Alexandro nuntiabantur. Amm. Marcell. 22, 16, 17 doctique sunt numeros haud pauci. — Hieron. Vit. S. Paul. Erem. 5 Erant praeterea per exesum montem haud pauca habitacula. Marcell. Com. (ed. Sirmond. p. 291) ind. 8 eosque haud paucis ipsorum interemptis fugauit. — — Penetrabilis. Pap. Stat. Silv. 3, 5, 21 Aut septemgemini caput haud penetrabile Nili. — — Perlonginquus. Plaut. Bacch. 1193 pol id esse haut perlonginquum. — — Permultus. Plaut. Bacch. 320 uerum haut permultum attulit. — — Perplexus. Liv. 36, 12, 8 docto enim haud perplexo responso. — — Plenus. Auien. Arat. 941 orbe sed haud pleno sinit igni feruere acuto Sidera. — — Pius. Hieron. epist. 8. Pachom. 4, p. 91, 13 qui haud pii sunt inire consilium sapiens. — — Popularis. Liv. 3, 64, 6 auctores populares sententiae haud popularis nactus. — — Potis. Lucret. 3, 1068 effugere haud potis est. — — Probabilis. Liv. 7, 14, 1 quamquam rem bonam exemplo haud probabili actum censebat. — — Probus. Plaut. Stich. 59 Seruos is habitu hau probost. — — Procerus. Sil. Ital. 16, 350 Ingentes animi, membra haud procera. — — Prodigus. Sil. Ital. 6, 144 Hic studio laticum, quorum est haud prodiga tellus. — — Promiscus. Tac. ann. 14, 14 haud promisco spectaculo. — — Promptus. Plin. nat. hist. 9, 35, 112 haud promptis rebus in tantum, ut.. Tac. ann. 15, 41 numerum inire haud promptum fuerit. hist. 3, 69. Pers. sat. 2, 6 Haud cuiuis promptum est tollere. — Sol. Coll. 27, 3 cuius soli defectus uel incrementa haud promptum est deprehendere. — — Prosper. Liv. 6, 30, 9 rebusque haud prosperis bello domestica quies (scilic. solatium fuit). Tac. hist. 2, 6 haud prosperi exitus fuerant. ann. 2, 41. — — Pulcher. C. J. L. I, 1007 Heic est sepulcrum hau pulcrum pulcrai fe-

minae. — — RABIDUS. Maxim. Eleg. 1, 130 Litibus haut rabidis commoda dura sequor. — — RUDIS. Curt. Ruf. 5, 11, 4 nam haud rudis Graecae linguae Darius erat. — — SALUBRIS. Liv. 2, 30, 1 rursus Vergini Larciique exemplo haud salubres 3, 64, 1. — — SEGNIS. Liv. 3, 32, 11 uentis quoque haud segne ministerium esse. — 38, 22, 6. — Verg. Aen. 3, 513 haud segnis strata surgit Palinurus. ibid. 4, 149 haud illo segnior ibat. 11, 52. Val. Flacc. 6, 125 haut segnia mortis Jura pati. — Sil. Ital. 4, 25 haud segnis cuncta magister Praecipitat timor. 7, 347. 16, 633. — Tac. ann. 16, 14 inquies animo et occasionem haud segnis. Jord. Get. 13, 78. Tum Gothi haut segnes reperti arma capesserunt. — — SIMILIS. Naeuius 60 (Comici) Pol haut parasitorum aliorum (hic) similest. Ter. Eun. 313 Haud similis uirgost uirginum nostrarum. — Juv. sat. 6, 7 Pellibus, haud similis tibi, Cynthia, nec tibi, cuius ... Auien. Arat. 532 haud simili sese sub limite tendit. ibid. 908 similis quibus haud sit imago. — — SINCERUS. Liv. 37, 11, 2 incertum metu an erga suos haud sincera fide. — Gell. noct. Att. 7, 8, 5 fama tamen, cum esset adulescens, haud sincera fuisse et propemodum constitisse. — — SORDIDUS. Plaut. Bacch. 1124 haud sordidae uidentur ambae. — — STABILIS. Sen. Herc. Fur. 345 alieno in loco haut stabile regnum est. — — STERILIS. Prud. Clem. contra Symm. 1, 258 haud sterilem certus fore iam sibi pactam. — — SUBDITIUUS. Plaut. Bacch. 26. Neque id haud subditiua arbitror gloria esse. — — SURDUS. Liv. 3, 70, 7 haud surdis auribus dicta. — Sil. Ital. 6, 75 uetus ille parentis Miles, et haud surda tractarat proelia fama. 10, 553 Et tibi, Mars genitor, uotorum haud surde meorum. — — TACITUS. Lucan. 5, 104 haud illic tacito mala uota susurro Concipiunt. — — TARDUS. Verg. Georg. 2, 52 haud tarda sequatur. — Sil. Ital. 15, 499 Hinc noua complerunt haud tardo milite castra Venales animae. — — TEMERARIUS. Plaut. Asin. 262 haud temerariumst. — — TENUIS. Pap. Stat. Silv. 3, 5, 78. Nostra quoque haud propriis tenuis, ne rara colonis. — — TEPIDUS. Ov. Met. 11, 225 quamuis haud tepidos sub pectore senserat ignes. — — TIMIDUS. Sall. c. Cat. 60, 3 illi haud timidi resistunt. — Verg. Aen. 6,263 ille ducem haud timidis uadentem passibus aequat. — — TOLERABILIS. Curt. Ruf. 5,

7, 1 haud tolerabili uini cupiditate foedauit. — — Totus. Germ. Arat. 711 haud totum cernes (?) — Lucan. 9, 670 obruit haud totam. — Sil. Ital. 12, 571 haud tota Capuae obsidione relicta. Auien. Arat. 1274 haud toto tamen hic se corpore promit. — — Trepidus. Lucan. 3, 372 Sic postquam fatus, ad urbem Haud trepidam conuertit iter. — — Trux. Tac. ann. 3, 8 quem haud fratris interitu trucem quam remoto aemulo aequiorem sibi sperabat. — — Unus. Verg. Georg. 2, 83 Praeterea genus haud unum. Tibull. 4, 1, 142 (ed. Luc. Müller) Aret Arecteis haud una per ostia campis (?). Incert. Pan. in C. Calp. Pison. 224 qui tamen haud uni patefecit limina nati. — — Usitatus. Sen. Med. 899 quaere poenarum genus Haut usitatum [1]). — — Uacuus. Sil. Ital. 10, 155 Et tamen haud irae uacuus. Pap. Stat. Theb. 5, 644 Haud animi uacuus. — — Uanus. Liv. 24, 24, 4 qui ubi rem haud uanam esse certis indiciis compererunt. 44, 15, 3 et principio eius belli haud uanis auctoribus compertum esse (praeterea 9ies). Phaedr. fab. append. 7, 5 Haud uana nobis ingeni fiducia est. — Sil. Ital. 2, 291 Praedicit miseris haud uanus flamina nautis. — Uerisimilis. Plaut. Most. 93 Atque hoc haut uidetur uerisimile nobis. Cic. pro Flacc. 33, 82 Sed ut hoc uerisimile est, haud uerisimile est Decianum a Flauio corruptum ese. — — Uerus. Sen. Oed. 1035 quid illum nomine haud uero uocas? — — Uirilis. Sen. Oed. 86 haud est uirile terga fortunae dare. Tac. ann. 14, 15 usque ad gestus modosque haud uiriles.

II. Pronomina.

Alius. Plaut. Aul. 814 Haud alius est. Pseud. 474 Cauendum est mi aps te irato, atque haut alio modo me uerberare. — Liv. 10, 9, 4 causam haud aliam fuisse reor. 21, 2, 6 haud alio uultu. — Verg. Aen. 5, 592 haud alio Teucrum nati uestigia cursu impediunt. 10, 456; 599. — Ov. Met. 9, 237 Haud alio uultu, quam si... Germ. Arat. 628 Partibus haud aliis ponto ductata supremo. — Curt. Ruf. 8, 4, 25 haud alio animo, quam parentis adspexerat. — Plin. nat. hist. 2, 12, 53 haut alio modo quam. ibid. 43, 114 quoniam uentus haut aliud

---

1) cf. sub uoce ‚leuis'.

intellegebatur quam fluctus aeris. 5, 1, 7; 12. 6, 20, 73. 8, 9, 27; 10, 31; 41, 150. 9, 3, 5. 11, 37, 143. 17, 12 90. — Pers. sat. 3, 36 haud alia ratione uelis 4, 19. — Lucan. 4, 814 Haud alium tanta ciuem tulit indole horna. 7, 778. Val. Flacc. 2, 361 saeuior haut alio mortales tempore mentes Terror agit. 6, 757. — Sil. Ital. 1, 280. Haud alium uidit Tellus, cui... 5, 562. 11, 562. 12, 645. Pap. Stat. Theb. 9, 66 Unde haud alius remeasset. ibid. 554. Silv. 5, 1, 15. — Auien. Arat. 429 haud tibi signis Perquirenda aliis Pecoris frons aequore surget oceano. — Apoll. Sid. 7, 581 Haud alio quondam uultu. — — Aliquis. Lucr. 2, 423 haud sine principali aliquo leuore creatast. — — Idem. Cic. Tim. 13. haud iisdem uinculis. — Sil. Ital. 4, 707 Sed labor haud idem Tyrio certasse tyranno. — — Ille. Hor. sat. 1, 4, 77 Haud illud quaerentis, num sine sensu... — — Quisquam. Plaut. Amph. 130 Haud quisquam quaeret, qui siem. ibid. 680. ibid. 972 haud quicquam sit morae. Bacch. 59 haud faciet quisquam iniuriam. Merc. 116 hodie hau quisquam dignum habet decedere. Poen. 269 quas adeo haud quisquam.. liber tetigit. ibid. 527 Attius 466 (Tragici) Haut quisquam potis est tolerare acritudinem. Ter. Andr. 336. At tu hercle haud quicquam mihi. Liv. 1, 46, 1 haud quisquam alius ante. 2, 3, 1 cum haud cuiquam in dubio esset (praeterea quater). Lucr. 1, 338 haud igitur quicquam procedere posset. 3, 838. — 4, 687 sed tamen haud quisquam tam longe fertur eorum. 5, 1178. — Hor. sat. 1, 9, 27 haud mihi quisquam (scil. est). Gratt. Falisc. Cyneget. 103 haud illo quisquam se iustior egit (?). — Phaedr. fab. Append. 28, 12 Haud quisquam insidias faceret nudo corpori. Incert. Oct. 867 haud quemquam reor. — Sil. Ital. 5, 443 Adspirare uiro, propioremque addere Martem Haud ausum cuiquam. — Pap. Stat. Theb. 6, 758 Quem uinci haud quisquam saeuo nec sanguine tingi malit. 10, 301; 814; — Front. laud. neglig. p. 215. (ed. Naber) Namque negligentiae haud quisquam magnopere insidias locat. — Gell. 9, 11, 1 haut quisquam est nobilium scriptorum, qui secus dixerit (coniectura Theod. Mommseni). 3, 3, 7 haut quicquam dubitauimus, quin... 10, 15, 21. — Jul. Val. 2, 8 (p. 63) forte Cydnum haud cuiquam secundum flumen... 3, 27 (p. 140). Symm. epist. 1, 32, 3 haut

quisquam ita nitet, ut . . . Seren. Sammon. lib. med. 53, 966 Haud quisquam credet. Iuuenc. hist. euang. 4 (p. 510, 40 ed. Fabricius) Haud equidem nostrum meminit te uisere quisquam. — Auien. descr. orb. 1179 haud ita quisquam spumescit fluctus. Claudian. 8, 221 Hanc tamen haud quisquam, qui non agnouerit ante semet,.. inueniet. 22, 170 quibus haud Amphiona quisquam ... Boet. de institut. arithm. 1, 1 constare manifestum est, haud quemquam in philosophiae disciplinis ad cumulum perfectionis euadere. — — Talis. Val. Flacc. 5, 534 cuperem haut tali uos tempore tectis aduenisse meis (ex coniect. Bährens.). 7, 416 haut tales decet inclementia uultus. — — Tantillus. Plaut. Trin. 64 Faxo haud tantillum dederis uerborum mihi. Most. 394. Nam intus potate hau tantillo hac quidem causa minus. — — Tantus. Liv. 9, 31, 5 haud tantum irarum erat. 27, 48, 5 haud tantum fidens, quantum. — — Ullus. Cic. ad Brut. 1, 16, 3 haud ulla alia re. Liv. 7, 28, 9 haud ulla insigni causa (praeterea quater). — Lucr. 1, 357 transire haud ulla fieri ratione uideres. 2, 972 haud igitur debent esse ullo praedita sensu. 1, 789. 2, 746; 750. 5, 552. Verg. Georg, 2, 124 arboris haud ullae iactu potuere sagittae (praeterea 5^{ies})[1] — Prop. 4, 4 3 haud ullas portalis opes. 6, 35. — Ov. Met. 13, 459 scilicet haud ulli seruire Polyxena ferrem. 460. 7, 340 haud tamen ictus ulla suos spectare potest. — Curt. Ruf. 9, 1, 12 uirus haud ullum magis noxium est. 8, 1, 11. — Plin. nat. hist. 3, 1, 1 haut ullo in genere uenia iustiore. 3, 5, 44. 4, 4, 9. 9, 10, 36; 46, 151. — Sen. Phaedr. 860 haut pandit ulli. Herc. fur. 922 uictima haut ulla amplior Potest magisque opima mactari Ioui. — Lucan. 3, 219 Certior haud ullis duxit Cynosura carinis. 5, 249 haud magis expertus discrimine Caesar in ullo st. — Val. Flacc. 3, 648 durus et haud ullis unquam superabilis aequis rectorumue memor. — Sil. Ital. 1, 590 Haud ulli contra fiducia surgere uento. 4, 433. 8, 515. 9, 128. 11, 603. 13, 467. 14, 50. 15, 213; 338. 16, 102. 3, 113 castum haud superat labor ullus amorem (sic et 6,68. 9, 128). — 7, 574 Haud prorsus

---

1) cf. Ribbeck. Vergil. opp. ind.

daret ullus honor. — Pap. Stat. Silv. 1, 2, 83 haud ulli uehementior unguam, Incubui, genetrix. 3, 4, 68. Theb. 4, 251. — L. Apul. Met. 10, 13, 702 haud ullo tempore tam beniuolam fortunam expertus. Hegesipp. 1, 22 confinia Persidis haut ullo suscepto Parthorum transitu infestarentur (ibid. 1, 42, 5; 35, 2), Ser. Sammon. 61, 1074 poterunt haud ulla nocere. — Auien. Arat. 1292 haud super ulla uiscera, nascentis neque Tauri deserit astra. — Prud. Clem. Peristeph. 2, 99 haud ullam tuus signat deus pecuniam. — 3, 568 et Aristis haud ullus redit.

III. Aduerbia.

Absurde. Incert. suasor. 2, 8, 1 haud mihi quidem apsurde placet lex. — Vell. Paterc. 2, 77, 1 Qui haud absurde .. dixit 2, 83, 3. Tac. hist. 3, 51 haud absurde memorabimus. — Schol. Veron. ad Verg. Aen. 9, 397. Sed et alio modo haut absurde distinctio. — — Aegre. Liv. 2, 45, 5 haud aegre consules pati. 8, 19, 8. 22, 41 4. Hannibal id damnum haud aegerrime pati. — Curt. Ruf. 10, 8, 22 Haud aegre id impetratum est 4, 3, 10; 9, 17. 5, 1, 5; 4, 23. Tac. ann. 4, 47 haud aegre pepulit. — — Aeque. Plaut. Men. 201 Hercules haut aeque magno unquam abstulit periculo. Cas. 4, 4, 21. — Liv. 7, 16, 1. Haud aeque laeta... rogatio est perlata. 28, 37, 9. — Tac. hist. 4, 52 Vespasianus haud aeque Domitiano mitigatus. — Lucan. Phars. 5, 151 Haud aeque laesura ducem. — — Alias. Curt. Ruf. 4, 13, 25 Haud alias tam alacrem uiderant regem. Tac. ann. 3, 11 haud alias intentior populus... permisit. ann. 15, 46. Val. Flacc. Arg. 7, 525 ille, quod haud alias, stetit... C. Marius Victorin. (Gramm. lat. VI,) p. 47, 16 haud alias quam .. spondeus inter dissyllabos ... est (praeterea quater). — Aliter. Plaut. Bacch. 369 nam equidem haud aliter esse duco. Most. 97, 98. Poen. 1358. Caecilius 181 insanum auspicium (haut) aliter histrionum est.. Ter. Adelph. 928. Haud aliter censeo. — Liv. 1, 31, 2 haud aliter, quam... 21, 63, 9. — Verg. Aen. 11, 757 haud aliter praedam... portat ovans (praeterea 7ies). Ovid. Met. 8, 753 haud aliter fluxit (praeterea 9ies). — Plin. nat. hist. 8, 45, 178 apud Garaman-

tas quidem haud aliter. 10, 21, 49. — Sen. trag. Phaedr. 1074 haud aliter citos currus gubernat. Med. 942. — Lucan. Phars. 9, 283 haud aliter medio reuocauit.. 6, 217. Incert. carm. Aetn. 300 Haud aliter summota furens torrentibus aura. (ibid. 363; 474; 524; 609) Val. Flacc. Argon. 1, 489 haut aliter saltus uastataque pernix. (praeterea 6ies) Sil. Ital. 1, 370 haud aliter scindunt (praeterea ter.). Pap. Stat. Theb. 3, 45 Haud aliter saltu deuertitur orbus (praeterea 5ies). — Arnob. aduers. nat. 1, 50 (extr.) et illi haud aliter contumaciam.. compulerunt. Jul. Capit. Ver. 3, 6 fuit studiosus etiam circensium haud aliter quam gladiatorii muneris. — Juuenc. hist. euang. 1, 599 et nos haud aliter concedere foenora nostris (praeterea 5ies). C. Mar. Victorin. p. 44, 17 haud aliter quam numeris. — Auson. Mos. 73 haud aliter placidae subter uada laeta Mosellae. Hieronym. epist. 3, 78 (mansio 29) haud aliter possumus. — Prud. Clem. contr. Symm. 1, 638 haud aliter quam si... 2, 831. — Claudian. 5, 120 haud aliter Xerxen toto simul orbe secutus (praeterea 6ies). Rutil. Namat. 1, 485 haud aliter quam cum... Prosp. Aquit. (Fabric. p. 663 sqq.) p. 683, 39 (carmen de ingratis) Succurri haud aliter potuit. Alcim. Auit. carm. 3, 213 Haud aliter uiuax receptus... spiritus. 4, 318... Coripp. Johann. 1, 336 haud aliter Phaëthon succenderat. — — Alte. Liv. 1, 41, 5 ferrum haud alte in corpus descendisse. — — Ambigue. Liv. 8, 23, 2 haud ambigue sollicitari. 22, 23, 5. Curt. Ruf. 3, 3, 5 haud ambigue regnum Asiae. 10, 7, 5. — — Amice. Plaut. Poen. 852 haud amice facis, qui cum onere offers moram. — — Aspernanter. Apoll. Sid. epist. 7, 2 (p. 175 ed. Sirmond.) identidem ab his ipse haud aspernanter resalutari. — — Auspicato. Ter. Andr. 807 haud auspicato huc me appuli. — — Bene. Liv. 1, 27, 1 quoniam recta consilia haud bene euenerant. — — Benigne. Nazar. Paneg. 2 (p. 214 ed. Bährens.) id haud faciamus benignius quam securius. (?) — — Cito. Ter. Adelph. 443 haud cito mali quid ortum ex hoc sit publice. Pap. Stat. Theb. 10, 674 Fulminis haud citius radiis afflata cupressus combibit flammas. — — Clam. Ter. Hecyr. 424 haud clam me est. Liv. 31, 47, 4 haud clam tulit iram aduersus praetorem. — — Commode. Plaut. Cas. 2, 2, 27 et quae habet, partum ei haud commode

est. Jul. Val. res. gest. Alexandr. Magn. 3, 4 (p. 98) et consuetudinem haud commode gliscere fidei neglegentibus. — — Cunctanter. Liv. 1, 36, 4 tum illum haud cunctanter discidisse cotem ferunt. Tac. hist. 2, 86 haud cunctanter Vespasiano accessere. Suet. Tit. 6 haud cunctanter oppressit. Jul. Val. 1, 34 (p. 39) Haud cunctanter in haec Aegyptii obsecuntur. — — Decore. Plaut. Asin. 409 Ne ille edepol tergo et cruribus consuluit haud decore. — — Difficile. Plin. nat. hist. 5, 5, 34 puteos tamen haud difficile binum ferme cubitorrum altitudine inueniunt. Gell. noct. Att. 17, 21, 2 haud difficilius coniectura fieri posset. Jul. Val. 1, 35 (p. 40) Quod interpretibus haud difficile in enodando fuit. 3, 20 (128); 3, 24 (136). Ambros. de uiduis c. 7, 40 haud difficile.. Hegesipp. 1, 6 haut difficile aeger animus inualido fessus corpore inpulsus est. Cassian. collat. patr. 17, 15 haud difficile sponsionis nostrae scrupulus a nobis potuisset extrudi. — — Difficulter. Sall. c. Cat. 14, 5 dolis haud difficulter capiebantur. Liv. 1, 52, 4 haud difficulter persuasum Latinis. (praeterea 5ies). — Curt. Ruf. 7, 6, 15 haud difficulter ad arma concitauerunt. 10, 7, 17. Plin. nat. hist. 7, 2, 25 grauiore paulo odore exanimari haud difficulter. 10, 23, 68; 74, 203. 12, 25, 68. 25, 4, 26. Tac. ann. 12, 35 amnemque haud difficulter euadit. — Aurel. Vict. Caes. 1 ceteros haud difficulter subegit. Aurel. Prud. Clem. Cathem. 7, 174 haud difficulter supplicem mortalium soluit. — — Dissimiliter. Sall. b. Jug. 89, 6 haud dissimiliter situm munitumque. Liv. 27, 48, 11 haud dissimiliter nauibus sine gubernaculo uagis. — — Diu. Plaut. mil. 97 Namque ego hau diu apud hunc seruitutem seruio. Poen. prol. 94. Ter. Eun. 359 Haud diu est. Tac. hist. 3, 35 humus haud diu permisit. Amm. Marcell. 19, 9, 8 et haec quidem haut diu postea contigerunt. 21, 12, 3. 23, 2, 5. — — Dubie. Sall. bell. Jug. 102, 1 consul haud dubie iam uictor. hist. 4, 61, 9. Liv. 1, 9, 6 et haud dubie ad uim res spectare coepit (praeterea 87ies). Curt. Ruf. 5, 1, 39 haud dubie debilior futurus fuit (praeterea 9ies). Colum. 7, 3, 22 Prius tamen haud dubie probabilius (praeterea bis). Petr. Arbit. 124 (ad extr.) haud dubie credentibus indicauimus. Plin. nat. hist. 2, 3, 8 caelum quidem haud dubie caelati

argumento diximus (praeterea 10ies). Sil. Ital. 4, 421 Haud dubie extremus terret labor. 9, 21. — Quint. instit. orat. 10, 1, 85 omniumque eius generis poetarum Graecorum nostrorumque haud dubie proximus. Tac. ann. 2, 88 liberator haud dubie Germaniae (praeterea 8ies). Suet. Caes. 55 haud dubie principibus patronis adnumeratus est (praeterea ter). Flor. 2, 13, 57 haud dubie idem in ipsum ausurus, si fuisset occasio (praeterea semel). Jul. Val. 1, 38 (p. 43) haud dubie mihi uniuersitatis ipsius per te imperium repromittit. 2, 7 (p. 62). 2, 9 (p. 65). 2, 16. (p. 73). 3, 3 (p. 97).3, 20 (p. 129). 3, 24 (p. 135). 3, 27 (p. 140). — Aurel. Vict. Caes. 5 tantum facinus haud dubie patraretur (praeterea bis). epitom. de Caes. 15 ut haud dubie sine exemplo uixerit (praeterea bis). Eutrop. 8, 9 haud dubie nobilissimus, quippe cum ... Auson. carm. 23 Pacatum haud dubie, poeta dicis. Ambros. Hexaem. 5, 10, 30 haud dubie non solum nauigantibus (praeterea ter). Hegesipp. 1, 39 (p. 11 l. 19) Honor filiorum haut dubie patris gratia est (praeterea 5ies). Prud. Clem. Apoth. 603 haud dubie sponso. Cassian. coll. patr. 24, 8 haud dubie pertulisset, si... Prosper. de ingrat. (Fabric. p. 670, 39) Haud dubie impletur, quicquid uult summa potestas. — Faust. epist. (corp. script. eccl. Vindob. XI,) p. 10, 17 esse eam haud dubie incorpoream concedamus. Claudian. Mamert. de stat. anim. 1, 3 (p. 29, 3) cum is ipse... haud dubie fassus sit. ibid. 1, 3 (p. 33, 14). 1, 25 (p. 90, 18). — — Dubitanter. Colum. de re rust. 8, 15, 7 clausique uiuariis haud dubitanter progenerant. ibid. 9, 6, 1. — — Dudum. Plaut. Pers. 498 Quando? Hau dudum. — Symm. epist. 4, 18, 3 Comperisti haud dudum frumentarias magnae urbis querellas. ibid. 8, 66, 1. — Amm. Marcell. 25, 5, 4 haut dudum post depositum militiae munus ad tranquillum uitae degressi. — Alcim. Auit. 3, 282 haut talia dudum dicta dabas. — — Dum. Plaut. Pers. 137 Sicut istic leno haudum sex mensis Megaribus huc est quom commigrauit. Liv. 2, 52, 4 cum et patris Agrippae fauor hauddum exoleuisset. 10, 6, 2 Samnitem hauddum foederis noui paenitebat (praeterea 5ies). — Sil. Ital. 12, 651. Hauddum enses stricti...ibid. 2, 332. 8, 15. 12, 505. Apul. Flor. 3, 16, 71 qua remuneratione dicendi gloriam tui facti aequiparem, hauddum hercle reperis. Tert. de Pall. c. 3

(p. 538, 25, ed. Oehler.) post demum sapientiam, hauddum licitam, praereptam potitur. — — Etiam. Plaut. Truc. 321 haud conuenit etiam hic dum Phronesium. Merc. 386 Quippe haud etiam quicquam inepte feci. Mil. glor. 1400 Perii. Haut etiam. Pers. 231. — — Facile. Plaut. Mil. glor. 701 haut facile eundem rusum restitues locum. Afran. 7 (Comici) Haut facul, ut ait Pacuuius, femina una inuenietur bona (= Pacuuius 426 Tragici). — Cic. de off. 3, 110 haud facile quis dixerit. de rep. 1, 6. Sall. c. Cat. 13, 5 haud facile libidinibus carebat (praeterea 7ies). Liv. 1, 32, 4 sine iniuria id se haud facile habiturum (praeterea 13ies). Curt. Ruf. 6, 1, 5 iactationem uulnerum haud facile tolerantem. 6, 7, 35. Colum. de re rust. 11, 1, 9 Et haud facile dixerim. Scrib. Larg. c. 192 haud facile quiuis dixerit. Plin. nat. hist. 9, 60, 183 haud facile dixerim (praeterea ter). Juv. sat. 3, 164 Haud facile emergunt, quorum uirtutibus obstat. — Tac. ann. 2, 83 haud facile quis numerum inierit (praeterea 5ies). Gell. noct. Att. 1, 2, 4 atque interea uocabulis haud facile cognitis. Tertull. de Pall. c. 5 (p. 547, 9) quales apud pallium haud facile. Jul. Val. 1, 31 (p. 34) quibus haud facile capaciores ulla urbs habeat. 2, 9 (p. 64). 3, 22 (p. 133). Dict. Cret. bell. Troj. 4, 5 nam intra moenia haud facile tanta uis hominum retineri potest. ibid. 2, 5. Ambros. de uirg. 3, 18 ut eam haud facile quisquam. .. queat. Hegesipp. 2, 15, 6 in confertas missa telorum uis haut facile frustrari. Exsuperant. c. 2 quia egestas haud facile habetur sine damno. Cassian. de instit. coenob. 2, 17 (in extr.) haud facile possit a quoquam discerni (praeterea bis). Eutych. art. de uerbo 1, 8 (Keil. V p. 457, 12) de quibus haud facile deriuata reperies. — — Falso. Liv. 2, 59, 9 inuectus haud falso in proditorem exercitum militaris disciplinae. Curt. Ruf. 9, 2, 6 haud falso iactari adfirmat. — — Familiariter. Plaut. Amphitr. 355 Familiaris accipiere faxo haud familiariter. — — Fere et Ferme (apponuntur ad minuendam uim negationis; haud fere = in der Regel nicht, nicht eben gerade, fast nicht). Plaut. Poen. 862 facio, quod manifesti moechi hic hau ferme solent. Ter. Andr. 460 fidelem haud ferme mulieri inuenias uirum. — Cic. de off. 2, 7, 23 quorum haud fere quisquam talem interitum effugit. Incert. suasor. 2, 10, 2 haud ferme

equis atque armis corpus exercuit. Liv. 3, 38, 11 patrum haud fere quisquam in foro (praeterea bis). Liv. 21, 7, 9 quibus tumultuariis certaminibus haud ferme plures Saguntini cadebant quam Poeni. 23, 29, 6 imperatorum utriusque partis haud ferme dispares spes erant. 9, 15, 8 haud ferme alia mutatione subita rerum clarior uictoria populi Romani est. 8, 20, 2 haud ferme unquam neglecta patribus (scil. fama). 25, 28, 3 cum haud ferme discreparet, quin. 27, 28, 14 Magoni iam haud ferme fidenti retenturum defensurumque se urbem. Tac. ann. 3, 41 Haud ferme ulla ciuitas intacta seminibus eius motus fuit. — Gell. noct. Att. 17, 8 (argum.) cur oleum saepe et facile, uina rarius congelascant, acetum haut fere unquam. — — Forte. Tac. ann. 4, 58 haud forte dictum. — — Frustra. Liv. 8, 6, 5 haud frustra te patrem deum hominumque hac sede consecrauimus. 30, 28, 2. Curt. Ruf. 7, 9, 7 haud frustra excussa sunt tela. Plin. nat. hist. 2, 99, 221 haut frustra spiritus situs lunam existimari. Sil. Ital. 5, 147 Flaminium implorasse tamen iam morte suprema Haud frustra fuit (praeterea bis). — Tac. ann. 3, 33 haud enim frustra placitum. ibid. 11, 7 ita haud frustra dicta princeps ratus. Dict. Cret. 4, 4 quae res haud frustra fuit. — — Gratis. Lucan. 4, 275 uincitur haud gratis, iugulo qui prouocat hostem. — — Grauate. Plaut. Rud. 408 ut honeste atque haut grauate . . . . accepit ad sese. — Liv. 3, 4, 6 qui cum haud grauate uenissent (praeterea quater). 1, 2, 3 qui . . . haud grauatim socia arma Rutulis iunxit. — — Immature. Apul. Met. 6, 16, 142 Sed haud immaturius redito, quia . . (?) — — Immerito. Liv. 2, 1, 2 ut haud immerito omnes deinceps conditores partium certe urbis (scil. numerentur) (praeterea quater). — Curt. Ruf. 5, 1, 24 omnium oculos in semet haud immerito conuertit. 7, 11, 24. Plin. nat. hist. 8, 38, 136 haud immerito igitur leo odit. 11, 37, 154. 35, 4, 22. Lucan. 8, 823 Haud equidem immerito Cumanae carmine uatis cantum. Gell. noct. Att. 2, 29, 1 Aesopus ille e Phrygia fabulator haut immerito sapiens existimatus est. Incert. Paneg. Constantio Caesar. dictus (Bährens. paneg. lat. p. 132—148) 1, lin. 7 haud immerito me ultra quam aetas et quantulacumque studii mei ferret opinio, perturbari confiterer. Mar. Victorin. (Keil. VI) pag. 31, 24 unde eos

haud immerito nostri auctori dichronos pronuntiarunt. ibid. p. 131, 28. Claudian. carm. 50, 31. Haud equidem immerito tanta uirtute repressas... obriguisse reor. Boet. cons. philosoph. 2, 5, 80 quod quidem haud immerito cadit. Coripp. in laud. Justini 1, 244 haut, reor, immerito sic laetus. — — Immoderate Tac. hist. 2, 55 recitatae Fabii Valentis epistulae ad consules scriptae haud immoderate. — — Impigre. Sall. fragm. hist. 4, 45 Haud impigre neque inultus. Liv. 32, 16, 11 oppidum primo haud impigre tuebantur moenia. — — Imprudenter. Vell. Pat. 2, 118, 2 haud imprudenter speculatus neminem celerius opprimi quam.. — — Impune. Liv. 1, 58, 7 sed date dexteras fidemque haud impune adultero fore. — Verg. Aen. 3, 628 haud impune quidem. — Tib. 2, 3, 65 Haud impune licet. — Ov. Met. 2, 474 haud impune feres. Petr. Arb. 122, 167 At reor, haud impune nec hanc sine uindice dextram uinciet ignauus. Lucan. 9, 801 Intactum uolucrum rostris epulasque daturum Haud impune feris. Sil. Ital. 14, 216 Haud impune quidem. ibid. 16, 66. Carm. cod. Salmas. (Ries. Anthol. lat. p. 23—254) 13, 14 Haud impune quidem. ibid. 17, 20. — — Incassum. Apoll. Sidon. epist. 2, 8 (fer. med.) Hanc tamen, si quis haud incassum honor cadaueribus impenditur. — — Incomiter. Flor. 2, 18, 4 haud incomiter quod.. — — Incommode. Aurel. Vict. Caes. 26 haud incommode proelio gesto contra Germanos. — — Incuriose. Gell. noct. Att. 19, 9, 7 homines amoeni et nostras quoque literas haud incuriose docti. — — Indecenter. Mart. Cap. de nupt. Ven. et Philol. 1, 67 Junonis consessus haut indecenter ornatus. — — Indecore. Tac. hist. 5, 23 lintres sagulis uersicoloribus haud indecore pro uelis iuuabantur. — — Indocte. Plaut. Pers. 563 Verba quidem haud indocte facit. — — Infacete. Vell. Pat. 2, 33, 4 quem haud infacete magnus Pompeius Xerxen togatum uocare consueuerat. — — Inproprie. Plin. nat. hist. 8, 10, 29 haud inproprie appellata manu. — — Intempestiue. Vell. Pat. 1, 14, 1 haud intempestiue subtexturi uidemur. — — Inutiliter. Gargil. Mart. medic. 56, 9 (p. 203 ed Rose) bibenda (scil. aqua) haud inutiliter propinatur (?). — — Irrite. Cassiod. var. 3, 27 ad pietatis nostrae remedia haud irrite conuolasti. ibid. 7, 27. — — Ita. Plaut. Truc. 194

haud itast res. Ter. Andr. 955 haud ita iussi. Phorm. 265 haud itast. Hecyr. 252. Haut ita decet. — Lucr. 3, 682 haud ita conueniebat, uti.. ibid. 1057 haud ita uitam agerent, ut.. Cic. Tim. 6 sed animum haud ita, ut modo locuti sumus inchoauit. Cic. Arat. v. 346 haud ita uero se speret cognoscere signa potesse. Verg. Aen. 11, 396 haud ita me experti. Hor. sat. 2, 5, 18 haud ita Troiae me gessi. — Tac. hist. 4, 71 quem temere collectūm haud ita loco iuuari, ut.. Mar. Victorin. (Keil. vol. VI) p. 114, 29 Et noster Maro haud ita, quod.. Symm. epist. 1, 4, 3 haud ita Flaccus tuus praecepit.

Iis locis, qui nunc afferendi sunt, ‚ita' ad ‚haud' adpositum uidetur esse, ut huius uis minuatur, ut ‚haud ita' idem sit ac nostrum ‚nicht eben'. — Cornel. Nep. 4, 1, 2 haud ita magna manu Graeciae fugatus est. ibid. 17, 4, 5 cum iam haud ita longe abesset a Peloponneso. — Auct. bell. Afric. 30, 2 haud ita longe a Caesaris castris constitit. 48', 2.-48, 6 haud ita diu commoratus. Liv. 1, 31, 5 haud ita multo post pestilentia laboratum est (praeterea 15[ies]). 30, 45, 4. Tiburi haud ita multo ante mortuus. 32, 30, 1. 2, 61, 8 haud ita multum interim temporis fuit (praeterea quater). 24, 29, 1 Dies haud ita multi intercesserant. Hor. sat. 2, 2, 46 Haud ita pridem. Prop. 3, 19, 22 Nobilis et quamuis haud ita diuersus. Val. Flacc. 8, 319 Haud ita sed segnis summo sedet aethere Juno — Apul. metam. 1, 19, 61 et haud ita longe ibat. — Chalcid. Tim. 7 (p. 155 ed. Mullach) Quippe haud ita confidam.. an referre possim postridie Prud. Clem. Peristeph. 14, 31 Haud, inquit Agnes, immemor est ita Christus suorum, — Amm. Marcell. 14, 6, 19 ut cum peregrini ob formositatem haut ita dudum alimentorum inopiam pellerentur ab urbe praecipites (praeterea bis). — Sid. Apoll. carm. 5, 166 plantasque superbas Haud ita per siccam Nemeen citus extulit Arcas. — — Late. Liv. 32, 17, 12 haud late patente interuallo. — — Lepide. Cic. ad. Att. 8, 14, 3 De Domitio uaria audimus: modo, esse in Tiburti Lepidi, haud lepide (?) — — Leuiter. Tac. ann. 15, 40 et rediit haud leuius rursum grassatus ignis. Cassian. 3, 4 quibus hoc negligentiae genus haud leuiter displiceret. — — Liquido. Hegesipp. 1, 28 haud liquido patet. ibid. 4, 4

(7) quid tamen definiam, haud liquido scio. — — LONGE. Plaut. Amph. 322 Atque haud longe abesse oportet. Bacch. 595 Ne tibi pol haut longe os ab infortuniost. Men. 64 Ingressus fluuium rapidum ab urbe haut longule. Rud. 255; 266. Truc. 657. Pers. 217. Stich. 528/29 quam dudum in portum uenis? Hau longissume. Trin. 721 Video caculam militarem me futurum haud longius. — Naeuius 16 (Comici) [hau] multa longe promicanda oratiost. — Enn. ann. 475 Impetus haud longe mediis regionibus restat. — Auct. bell. Afric. 12, 1 nuntiatur ei copias hostium haud longe ab se uisas. Corn. Nep. 14, 4, 4 cognoscit haud longe abesse. Sall. b. fug. 21, 2. Interim haud longe a mari. (praeterea 5[ies]). Curt. Ruf. 4, 10, 15. Alexander haud longius CL stadiis Dareum a se abesse compererat. Pomp. Mel. 1, 19, 100 Phrygiae haud longe iacentis. (?) opportunissimum imperium. Sil. Ital. 8, 224 haud longe tellus. Pap. Stat. Theb. 11, 750 Haud, inquit, patriis prohibebere longe Finibus. — Tac. hist. 4, 18 Treuerorum equites haud longe agentis. Gell. noct. Att. 9, 4, 10 Pygmaeos quoque haut longe ab his nasci. 17, 21, 35 Neque haut longe post Aristoteles et post aliquanto Demosthenes uita functi sunt. — Apul. de Mag. 64, 535 a quibus tamen aeuo et merito haud longe abes. Porphyr. ad Hor. epist. 1, 4, 2 Pedum oppidum haud longe ab Urbe fuit. Solin. 32, 42 haud longe ab ostio fluminis Nili. — Aurel. Vict. epitom. de Caes. 40 Nam etiam nunc haud longe Sirmio eminet locus palatio ibidem constructo. Eutrop. 9, 2 rediens haud longe a Romanis finibus interfectus est (praeterea ter). Dict. Cret. 2, 23 (med.) qui haud longe abessent (praeterea bis). Symm. epist. 2, 11, 1 et sane scio litteras meas tibi haud longe ab urbe reddendas. — Amm. Marcell. 14, 2, 17 cum haud longe muri distarent. 14, 7, 17 qui haut longe postea ideo unius exustus est. — 24, 5, 3 quibus Coche, quam Seleuciam nominant, haut longius disparatur Sulp. Seuer. Chron. 1, 22, 5 castra super Jordanem haud longe ab Jerido molitus est 1, 33, 5 castra hostium haud longe sita praesens periculum ostendebant (praeterea 7[ies]). Oros. aduers. pag. 7, 19, 5 haud longe a Circesso super Euphraten interfectus est. Cassian. coll. patr. 11, 2 et uidete interim senes haud longe a monasterio consistentes (praeterea

ter). Idac. Chron. 28 (p. 238 ed. Sirmond. in opusc. Venet. 1718. II) haud longe de ciuitate, quam effregerant, Mertis. — Marcell. Com. (ibid. atque Idac.) ind. 3, p. 271 columna haud longe ab ecclesia constituta est. ind. 3, p. 283. — Jord. Rom. 282 haut longe a Romano solo interfectus est. — Greg. Tur. de glor. confess. 87 ubi haud longe a monasterio. — — Lubenter. Plaut. Curc. 123 tibi dabo haud lubenter. — — Magis. Plaut. Aulul. 231 Tu me bos haud magis respicias. Curc. 305 Haud mage me cupis quam ego te cupio. Merc. 723 Haud uidi magis (idem Amph. 679. Capt. 561. Poen. 141). — (Lucan. 5, 249 haud magis expertus discrimine Caesar in ullo est). Apul. de mag. 26, 451 quippe inter prima regalia docetur... magum esse, haud magis quam regnare. — — Magnopere. Liv. 6, 22, 7 et ciuiles iam res haud magnopere obeuntem bella excitabant. ibid. 24, 5, 8. — — Male. Plaut. Aul. 658 haud male agit hic gratias. Curc. 512. Epidic. 359. Men. 853. Pers. 593, 697. Pseud. 1078. 1305. Stich. 118. — Hor. epist. 1, 7, 40 Haud male Telemachus, proles patientis Ulixi. — — Mediocriter. Plaut. Merc. 237 Ait... Flagitium et damnum fecisse haud mediocriter. Cic. pro Quinct. 13 Jtaque hercule haud mediocriter de communi quidquid poterat, ad se.. conuocabat. Liv. 44, 27, 7 haud mediocriter debilitauit. Incert. suas. 2, 8, 6 tamen tibi cum factione nobilitatis haut mediocriter certandum est. — Aurel. Victor. epit. de Caes. 41 haud mediocriter impatiens. ibid. 47. — Symm. epist. 4, 4, 3 ' optimos gubernatores haud mediocriter etiam manus remigum iuuat. ibid. 5, 27, 1. — — Meretricie. Plaut. Mil. 872 Quam digne ornata incedit haut meretricie. — — Minus. Ter. Hecyr. 260 Quem ego intellexi illam haud minus quam se ipsum magnificare. Heaut. Tim. 958 Haud minus aegre patior. Liv. 1, 15, 5 eaque clade haud minus quam aduersa pugna subacti Veientes. 42, 60, 1 duo milia haud minus peditum (scil. cecidere) (praeterea 18[ies]). Verg. Aen. 3, 561 haud minus ac iussi faciunt. ibid. 11, 755 illa haud minus urget. 12, 481. — Vell. Pat. 2, 82, 3 de quibus tamen totoque exercitu haud minus pars quarta. Plin. nat. hist. 6, 9, 25 Mesopotamiae haut minus claro amne Tigri. Val. Flacc. Argon. 1, 415 securus in aequor Haut minus Erginus, proles Neptunia fertur. Pap. Stat. Theb. 7, 725 Quam-

quam haud ipse minus curru Tirynthia fundit Robora. — Tac. ann. 2, 48 haud minus grata liberalitate 2, 60 haud minus magnifica quam... 16, 10 Haud minus prompte (praeterea 15[ies]). Apul. de mag. 93, 586 seruos quoque haud minus quadringentos. ibid. 24, 445 haud minus quam Cyro maiori, quod genere mixto fuit Semimedus et Semipersa. Apul. Flor. 2, 15, 61. — Tertull. de pall. c. 3 (p. 540, 4 ed. Oehler.) haud minus palliato habitu Graecis fauit. Jul. Val. 2, 14 (p. 68) cuius latitudo est haud minus stadii mensura. Itin. Alexandr. 64 Persarum uero trecenta haud minus milia. ibid. 80. — 112 haud minus locupletibus quam securis. — Juuenc. de Jona. 51 haud minus illos puppibus abstrusos irato turbine mergens. Prud. Clem. Cathem. 7, 46 Joannis huius artis haud minus potens. — — Modice. Liv. 23, 36, 6 id quamquam haud modice Hannibal cupiebat. ibid. 38, 13, 12. — Aurel. Victor. Caes. 1 flagrante haud modice luxuria. — — Modo — sed etiam. Aurel. Vict. Epit. de Caes. 12 haud molestiis modo et periculis subici, sed famae etiam inimicorum pariter et amicorum. — — Multum, multo. Plaut. Asin. 168 hau multo post aliquid quod poscas, paras. Bacch. 853. Curc. 182. Merc. 234. Poen. 202 1360. Rud. 888. Pseud. 1039, 1043. Truc. 474. Ter. Phorm. 879 haud multo post. — Plaut. Rud. 1055 et Pseud. 1094 hau multo prius. Liuius. 2 (Comici) hau multo secus. Sall. hist. 3, 77, 1 quibus praeter speciem bello necessariam haud multo secus quam ferro noceri poterit. Liv. 3, 13, 1 se haud multo post.. iuuentutem grassantem in Subura incidisse. ibid. 24, 20, 2 eos effuse palatos Hanno adortus haud multo minorem quam.. reddidit cladem (praeterea inuenimus locutiones ‚haud multo ante‘ et ‚haud multo maior‘ apud Liuium). — Prop. 4, 14, 7 Tertius haud multo minus est cum ducitur annus. Vell. Paterc. 1, 6, 6 haud multo post Carthaginem subactam. 2, 109, 4 haud multo plus ducentis milibus abesset. Curt. Ruf. 10, 1, 10 Haud multo post. Plin. nat. hist. 7, 28, 101 haud multo post exactos reges. 8, 46, 185 haud multo postea. Tac. ann. 5, 3 haud enim multo post (praeterea septies). — Suet. Galb. 19 Haud multo post cognouit teneri castra. Flor. praef. 8 Haud multo minus anni ducenti. Apul. de mag. 89, 578 nisi fallor inuenies nunc Pudentillae haud multo

amplius quadragesimum annum aetatis ire. — Aurel. Vict. Caes. 7 haud multo fine adulescentiae grandior. ibid. 40 atque ad lauandum institutum opus ceteris haud multo dispar. — Eutrop. 10, 9 haud multo post obpressus est. Dict. Cret. 1, 13 dein haud multo post Idomeneus et Meriones (scil. aduenerunt). Amm. Marc. 22, 7, 5 Haut multo deinceps duo agentes in rebus ex his, qui proiecti sunt, eum adiere fidentius. ibid. 25, 7, 2 relictum haut multo minorem exercitum. — Hegesipp. 1, 29, 4 (p. 20, 24) haud multo post dolum patrauit. Saluian. de gubern. dei 7, 17 haud multo enim matrona abest a uilitate seruorum, ubi.. — Plaut. Men. 984 metuam haut multum. Ter. Heaut. Tim. 668 haut multum a me aberit infortunium Hecyr. 460 haud multum heredem iuuant. Cic. ad. Att. 7, 3, 2 ne tu haud multum requireres. Liv. 3, 3, 4 haud multum a pauore captae urbis abesse. Curt. Ruf. 5, 8, 7 haud multum infra magnitudinis tuae fastigium positum. ibid. 8, 9, 4 a colore maris haut multum abhorrentes. Plin. nat. hist. 4, 14, 99 haut multum ora deerit Graecorum opinioni. 9, 25, 107 haud multum differens. — Tac. ann. 1, 13 haud multum discrepans. 2, 73 haud multum triginta annos egressum (praeterea 5[ies]). — Front. epist. ad M. Caes. 3, 8 mihi dolor cubiti haud multum sedatus est. — Juuenc. in Lev. Num. et Deuter. 14 (cf. Pitra, spicil. solesm. p. 171 sqq.) haud multum nece dilata. Aurel. Vict. Caes. 40 haud multum abesset a deo. — Boet. de cons. philos. 2, 1 sed ut arbitror, haud multum tibi haec in memoriam reuocare laborauerim. — Verg. Aen. 3, 610 haud multa moratus. 12, 506. — — Plus. Liv. 1, 23, 3 castra ab urbe haud plus quinque milia passuum locant. 23, 12, 2 haud plus fuisse modio. 26, 49, 2 alius haud plus quam duum milium fuisse scribit. 28, 1, 5 M. Siluanum cum decem haud plus milibus militum (scil. misit). 27, 1, 13. 29, 32, 13; 28, 26, 2. — — Amplius. Liv. 25, 21, 10 ut.. duo milia haud amplius euaserint. 28, 2, 11 duo haud amplius milia. 28, 3, 16 haud amplius nonaginta (praeterea 7[ies]). — Curt. Ruf. 3, 11, 17 Haud amplius regem quam mille equites sequebantur. 6, 1, 16 ex Macedonibus haud amplius mille (praeterea ter). — Plin. nat. hist. 6, 2, 7 CCM passuum haut amplius. Sen. Oed. 1015 congredi fas amplius haut est. — Sil. Ital. 15, 789 Haud amplius,

inquit, elabere mihi. Tac. ann. 14, 32 ille haud amplius quam ducentos sine iustis armis misit. hist. 4, 52 ut decem haud amplius dierum frumentum in horreis fuerit. — Flor. 2, 8, 3 cum triginta haut amplius eiusdem fortunae uiris. — Apul. Flor. 2, 15, 50 uiginti haud amplius stadia oppido abest. Mar. Victor. rhetor. Afr. de fratr. Macchab. (Fabr. p. 443, sqq.) p. 449, 2 Amplius haud timet ille necem. Itiner. Alexandr. Magn. 58 Quamuis ipsi haud amplius equitum septem milia. — — Neglegenter. Liv. 41, 18, 12 haud neglegenter occultauere. — — Nequiquam. Verg. Aen. 8, 370 At Venus haud animo nequiquam exterrita mater. — — Nimis. Liv. 8, 4, 5 est quidem hoc nobis per se haud nimis amplum. — — Obscure. Tac. ann. 4, 70 haud obscure patebat. hist. 1, 73. — — Occulte. Vell. Pat. 2, 68, 2 in agris haud occulte bellicum tumultum mouens. — — Omnino. Liv. 10, 32, 5 tamen haud omnino uanum fuit. — Corn. Cels. 7, 9 haud omnino adducta deformem, quem reliquit, locum reddit. Coripp. Johann. 6, 125 haud tamen omnino fortissima sensit. — — Parce. Sil. Ital. 10, 473 At Libys, humanos aequantem pectore sensus Haud parce miratus equum. — — Parum. Liv. 1, 30, 6 Sabini haud parum memores et suarum uirium partem Romae ab Tatio locatam. 22, 26, 4; 27, 30, 3; 36, 19, 7. Sen. Med. 254 testatus equidem uideor haut clare parum generum exsulem legendo. — — Paruo. Verg. Aen. 10, 494 haud illi stabunt Aeneia paruo hospitia. Aul. Gell. noct. Att. 13, 2, 2 Accius, tunc haut paruo iunior. — — Paulo. Cic. Tusc. 1, 42, 99 Nae ego haud paulo hunc animum malim, quam .. de legg. 3, 14, 32 Atque haud paulo est uerius quam quod Platoni nostro placet (praeterea de fin. 5, 21, 60. or. 54, 181. ad fam. 7, 1, 3. ad Att. 2, 12, 4. 5, 20, 3. fragm. F. 5, 99, semper uero cum comparatiuo coniunctum). Liv. 5, 34, 4 haud paulo laetiorem in Italiam uiam di dabant. 6, 36, 5 obsidebantur haud paulo ui maiore, quam.... (praeterea 11[ies]). Curt. Ruf. 5, 1, 1 haud paulo aptius uideri potest. — — Paulum. Colum. de re rust. 1, 5, 5 sed haud paulum submota a litore (?). — Sil. Ital. 6, 250 haud paulum uires adiuta ruentis Contra ardore ferae .. ibid. 15, 21 haud paulum mortali maior imago. — — Penitus. Lucr. 1, 262 haud igitur penitus pereunt, quaecunque uidentur.

— — Perbene. Plaut. Aul. 186 Ain tu te ualere? Pol ego haud perbene a pecunia. — — Perdudum. Plaut. Stich. 575 Vidi edepol hominem haut perdudum. — — Perfunctorie. Hegesipp. 1, 37, 5 quae.. moras in aula regia haud perfunctorie ferendas arbitrabatur. — — Perinde. Tac. ann. 12, 40 ne diuisa haud perinde ad memoriam suam ualerent. 14, 48 haud perinde exitium Antiocho quam imperatori gloriam quaeri (praeterea 16ies; ann. 15, 42 et 15, 44 exstat ‚haud proinde—quam'). — — Perplexe. Liv. 6, 13, 8 haud perplexe indicauere. Curt. Ruf. 8, 5, 13 Haud perplexe in Callisthenem dirigebatur oratio. — — Pretiose. Curt. Ruf. 3, 12, 14 cum uictores haud pretiose cremarentur. 10, 1, 32. — — Pridem. Apul. de mag. 94, 587 cui haud pridem tirocinio orationis suae fuerat a me commendatus. ibid. 88, 574. — — Prius. Germ. Arat. 42 haud prius ulla Stella micat caelo septem quam Crescia flammis (?). Apul. de mag. 73, 548 haud prius omiserit quam denique impetrarit. — — Probe. Plaut. Pers. 23 Satin tu usque ualuisti? Hau probe. — — Procul. Cic. Cat. maior. 5, 15 quartam (scil. causam), quod haud procul absit a morte. de legg. 2, 22, 56. — Sall. b. Jug. 18, 9 haud procul ab ardoribus (praeterea 7ies). Incert. suasor. 2, 3, 4 quae profecto aut uera inuenies aut certe haud procul a uero. Liv. 21, 5, 8 haud procul Tago flumine. 31, 39, 6 rex haud procul inde.... consedit (praeterea 109ies). Verg. Aen. 8, 478 et 603 haud procul hinc. Aen. 8, 642 haud procul inde. Ov. Met. 5, 385 haud procul Hennaeis locus est (praeterea 7, 243; 8, 614; 9, 340; 11, 277. Fast. 3, 254). Germ. Arat. 65 haud procul effigies inde est defecta labore. ibid. 356, 460. — Val. Max. 2, 4, 5 cognoscit haud procul fumum apparere. — Curt. Ruf. 5, 7, 9 Haud procul moenibus fluxerat. 9, 10, 23 quippe haud procul a Perside aberant non pacata modo, sed etiam opulenta, 3, 3, 12 haud procul erant. 4, 9, 7 cum audisset, haud procul abesse hostem (praeterea semel ‚haud procul a', 15ies ‚haud procul' cum ablatiuo omissa praepositione ‚a', 10ies cum uerbis, ut ‚haud procul abesse, considere, esse, nare, ponere, stare'). — Colum. 8, 8, 3 sed haud procul igne constituenda. Pomp. Mel. 3, 2 haud procul a mari (?). Petr. Arbit. 116 ex quo haud procul impositum arci sublimi oppidum cernimus. Plin. nat. hist. 3,

5, 62 Pompei haud procul spectato monte Vesuuio. 5, 17, 73 et ipsum haud procul Asphaltide. 3, 7, 85 Quidam haut procul ab ea et Berelida ponunt. 15, 24, 95 Haut procul abesse uideantur et praedulces siliquae (praeterea 11ies). Tac. hist. 3, 42 haud procul inde agebat Marius Maturus. hist. 5, 7 haud procul inde campi. Lucan. 3, 375 Haud procul a muris tumulus surgentis in altum Telluris. 6, 639. 5, 516 Haud procul inde domus. 8, 819 Haud procul est ima Pompei nomen arena. Val. Flacc. 4, 388 Haud procul insectans Argum languentia iamiam lumina cuncta' nota. ibid. 8, 185 haud procul hinc... Sil. Ital. 1, 273 haud procul Herculei tollunt se litore muri. 7, 294; 8, 492; 11, 572. — 8, 179 haud procul hinc paruo descendens fonte Numicus. — Pap. Stat. Achill. 1, 150 et nostris procul haud discedere ab antris. 6, 368 Haud procul Herculeam Nemeen clamore reductus Adspicit.... (praeterea 7, 441; 8, 575; 12, 246; 409). — Front. laud. negl. (Nab. p. 216 init.) aut ibidem haud procul a solo cacumina erigere. Solin. Coll. 40, 13 unde haud procul Mimas surgit. Jul. Val. 3, 27 (p. 140) Igitur cum haud procul his ageremus. 3, 30 (p. 144). Itin. Alex. c. 42 Ea Tyros insula etiam tunc erat haud procul continente. ibid. 56. Juuenc. in libr. Jos. (Pitr. spicil. solesm. 1 p. 171 sqq.) v. 233 haud procul. Aur. Victor. orig. gent Rom. 3 ibique haud procul a Janiculo. — Epit. de Caes. 34 haud procul a lacu Benaco dimicans. Eutrop. 9, 28 quae haud procul a Salonis est. 10, 2. Ruf. Fest. brev. 24 quam apud Immas haut procul ab Antiochia uicit. Auien. Arat. 510 haud procul astro Visus Egni.... 570. 595. Dict. Cret. 2, 12 (extr.) cuius haud procul a Troia regnum. ibid. 13 quae haud procul aberat. ibid. 14. — Amm. Marcell. 22, 8, 20 Haud procul inde attollitur Carambis. 23, 6, 12. — 25, 6, 11 fama circumlata fines haut procul limitum esse nostrorum. ibid. 31, 13, 8. — Hieronym. epist. 1, 3 haud procul a radicibus Alpium sita. ibid. 3, 46, 12 Haud procul inde cernitur lana. Vit. S. Paul. Erem. 9 haud procul intuetur (praeterea 13ies). Rufin. in Hist. mon. 16, 179 haud procul a monasterio suo posita. — Prud. Clem. Perist. 11, 153 Haud procul extremo. — Claudian. 35, 112 Haud procul inde locus. 1, 113 Haud procul exacto laetus certamine uictor.. consederat. — Mart.

Capell. de nupt. Ven. et Philol. 8, 832 diuisus haud procul ab eo loco. ibid. 833 inde haud procul mersus. Rut. Namat. 1, 293 Haud procul hinc petitur signatus ab Hercule portus. — Oros. aduers. pag. 6, 21, 2, qua extentum Pyrenaei iugum haud procul secundo Oceano sub septentrione deducitus (praeterea 9ies ,haud procul a'). — Vict. Vit. hist. pers. Afric. prouinc, 1, 32 Illa uero haut procul monasterium incoluit puellarum. ibid. 44 haut procul Carthagine. Idac. chron. 5 (Sirmond. p. 235 A) Qui haud procul de Emerita. ibid. 6 (p. 235 B) haud procul de Arelate. ibid. (p. 244, III D) haud procul de supradicto municipio. — Alcim. Auit. carm. 3, 258 haut procul conspexit ouantem. 4, 327. Ennod. epist. 6, 1 (med.) haud procul te ab hoc ordine euagari potestas. ibid. opusc. 4 (p. 387 fere med.). — Jord. Get. 1, 7 et sunt iuxta fretum Gaditanum haut procul una Beata. Greg. Tur. hist. Franc. 4, 34 (p. 169, 28) inueniunt haut procul harene deiectum orantem (in reliquis eiusdem scriptis, quae quidem legi, inueni hanc elocutionem 15ies). Arat. hist. Apost. 2 (p. 583, 18) Haud procul hinc aberant. — Eugipp. vit. sanct. Seuer. 4, 6 ut .... monasterium haud procul a ciuitate construerent. ibid. 30, 4. — Coripp. Johann. 2, 271 haud procul aduerso. 3, 231. — 4a, 935; 7, 318. — — Prospere. Liv. 22, 9, 2 coniectans ex unius coloniae haud prospere temptatae uiribus. (praeterea bis). — — Raro. Cael. Aurel. 2, 1, 2 Quorum haud rarius ex supra dictis prima contingant. — — Recte. Cassian. coll. patr. 14, 16 Haud recte uirtutem definitionis explorat. — — Rite. Liv. 2, 42, 10 quam haud rite sacra fieri. — — Saepe. Plaut. Curc. 125 mihi haud saepe euenunt tales hereditates. Sall. b. Jug. 17, 6 nam morbus haud saepe quemquam superat. ibid. 31, 29 haud saepe auxilio egeas. M. Corn. Front. princip. hist. p. 207 haud saepius equo uehi quam pedibus fatisci. — — Salubriter. Plaut. Cas. 4, 3, 4 hau salubriter. — — Sane (,sane' plerumque ad augendam uim negationis ,haud' appositum est, ut ,haud sane' respondeat nostro ,gewiss nicht, wahrlich nicht'). Plaut. Trin. 625 Hau sane euscheme astiterunt. Ter. Adelph. 783 commissatorem haud sane commodum. — Cic. Tim. 3 haud sane erit mirum. de nat. deor. 2, 55, 138 haud sane difficile dictu est.

Cat. Maior. 2, 4 Rem haud sane difficilem. ibid. 23, 83 me proficiscentem haud sane quis facile retraxerit. ad. Att. 10, 8, 8 haud sane mea multum interfuerit. part. orat. 25, 89 haud sane consilio multum egeremus. — Liv. 2, 36, 3 quamquam haud sane liber erat religione animus. 5, 32, 3 bellum haud sane asperum fuit. 8, 16, 2 haud sane memorabilis. 8, 40, 3 haud sane memorandus. 21, 29, 4 haud sane incruentus. 21, 32, 10 haud sane multum. 29, 31, 1. 32, 16, 17. — 22, 19, 2 haud sane intrabilis. — 22, 40, 1 haud sane laetus. 24, 37, 2 haud sane opportunum. 36, 14, 4 haud sane decoro. — Curt. Ruf. 4, 6, 4 haud sane aequo animo. 8, 6, 10 haud sane facilis patebat uia. 8, 14, 3 haud sane inermes. 6, 11, 8 haud sane iniquo animo audiebat. 8, 2, 17 haud sane inulti. 4, 6, 14 haud sane memor. 5, 3, 4 haud sane temporum multorum homo. 3, 7, 12 cuius signum haud sane notum erat. 10, 9, 14 haud sane pacati. 8, 6, 22 haud sane securi animi iudex. 3, 11, 18 haud sane fugientibus similes euaserant, 6, 7, 33 Ad haec Philotas haud sane trepidus. 3, 3, 23 haud sane illis gentibus uilis. 7, 9, 19 ei lepore haud sane uirili par non erat. — Colum. 4, 24, 3 Orientis atque Occidentis haud sane magna est in putatione differentia[1]). — Aul. Gell. 7, 15, 6 rationibusque haut sane frigidis docuit. 17, 5, 3 haut sane ignobilis ex istis acutulis et minutis doctoribus. 1, 8, 1. — 2, 6, 1 haut sane indocti neque ignobiles. Dict. Cret. 2, 40 Dein Menelaus magno impetu iaculatur, haud sane dissimili casu. — Liv. 21, 2, 4 haud sane uoluntate principum in imperio positus. — Plaut. Curc. 171 sane haud quidquamst magis quod cupiam iamdiu. Sall. c. Cat. 53, 5 haud sane quisquam Romae uirtutibus magnus fuit[2]). Liv. 3, 72, 7 nunc haud sane quicquam bono causae leuatur dedecus iudicii. 24, 8, 13. — 34, 25, 10 haud sane mouit quemquam. — Cic. de or. 3, 31, 125 ne ille haud sane, quemadmodum . . ., a magistris istis requiret. Cic. de legg. 2, 7, 16 haud sane abhorrebunt. — de

---

1) Suet. Vitell. 14 haud sane difficulter.

2) Sall. con. Cat. 37, 9 haud sane alio animo belli euentum exspectabant.

off. 2, 2, 5 haud sane intellego, quidnam... Cic. de nat. deor. 2, 2, 4 haud sane intellego, cur... Tusc. 3, 1, 2 haud erat sane, quod quisquam... requireret. ibid. 5, 40, 118 haud sane periculum est, ne non... Incert. suasor. 2, 11, 6 haud sane reipublicae consiliis adfuerunt. — Liv. 4, 8, 6 ne in paruis quoque rebus incommode aduersarentur, haud sane tetendere. 28, 43, 3 quam ea suspicio haud sane purgata est. — Curt. Ruf. 6, 5, 13 Interiora regionis eius haud sane adiri sine magna uexatione exercitus poterant. 5, 11, 7 haud sane territus. 7, 7, 21 haud sane auctoritate proficiens. 6, 9, 13 haud sane iudicium grauioris consilii praeferentem. 7, 1, 4 Quis ille haud sane motus satisque prudens. 3, 1, 14 uultu haud sane a uilioribus uulgatisque abhorrens. 8, 9, 37 haud sane operae uidebatur. — Tac. hist. 3, 75 Hic exitus uiri haud sane spernendi. — Gell. 4, 1, 4 et scire haud sane postulabamus. — — Satis. Plaut. Cas. II, 2, 17/18 nam pol hau satis meo Corde accepi querelas tuas. Trin. 233 De hac re mihi hercle hau satis liquet. — Cic. de leg. II, 18, 45 haud satis castum donum deo. Sall. bell. Jug. 42, 2 Gracchis.. haud satis moderatus animus. Liv. 1, 32, 2 ab una parte haud satis prosperum fuerat (praeterea ter, sed semper sic, ut adiectiuum ‚satis‘ sequatur). — Ov. Met. 5, 22 scilicet haud satis est, quod . . . Curt. Ruf. 8, 14, 19 haud satis apte et commode 5, 2, 7 haud satis exaudiebatur. — Incert. Oct. 538 Teneris in annis haud satis clarus ferest.. amor. Tac. ann. 11, 33 haud satis fidebant. ib. 12, 57 haud satis depressi. — Val. Flacc. 7, 176 haud satis est, sed.. M. Corn. Front. princ. hist. p. 209 Traiano caedes Parthamasiri regis supplicis haud satis excusata. — — Secus. Plaut. Poen. 835 bibitur, estur, quasi in popina est: haud secus(?). Rud. 410 Accepit ad sese: hau secus, quam si ex se simus natae. Trin. 835 Ita iam quasi canes nauem haud secus — circumstabant turbine uenti. Titinius 181 (Comici) Haec quidem quasi Osculana pugnast — hau secus. — Sall. b. Jug. 92, 4 ceterum haud secus difficilem (scil. rem aggreditur). ibid. 79, 6 Ceterum solet in illis locis tempestas haud secus atque in mari retinere. — Liv. 2, 30, 13 haud secus quam si in insidias incidissent (praeterea 36[ies] cf. Mueller.). Verg. Aen 2, 382 haud secus Androgeos

uisu tremefactus abibat (praeterea Aen. 3, 236. 8, 414. 11, 456; 814. 12, 9; 124). Ovid. Met. 9, 40 haud secus ac moles. ibid. 12, 102. Fast. 4, 609. — Justin. 20, 2, 14 haud secus laeti quam si... 22, 8, 9 haud secus quam si... Curt. Ruf. 3, 2, 1 haud secus quam par erat, motus (= ut par erat, motus). 8, 14, 45 haud secus quam si pro ipso pugnasset (= uelut si pro ipso pugnasset). Tac. hist. 1, 81 sed haud secus discrimine senatus quam suo territus. — Flor. 2, 30, 31 superbiam haud secus quam saeuitiam odisse coeperunt. Inc. Aetna. 324 Haud secus adstrictus certamine tangitur ictu. Il. lat. 491 haut secus Hector inuadit Danaos... Val. Flacc. 1, 704 haut secus aerisona uolucrum Daedalus ora prosiluit. ibid. 4, 665. 6, 717. 7, 403; 637. 8, 34. — 2, 385 haud secus Aesonides monitis accensus amaris, Quam bellator equus... Sil. Ital. 4, 380 Haud secus Egeriae pubes.... assiliunt. ibid. 4, 565. 5, 309; 390. 12, 55; 247; 458. 14, 189. 5, 47 Haud secus ac uitreas sollers piscator ad undas. ibid. 6, 329. 9, 3. 10, 124; 603. 17, 216; 504. — Pap. Stat. Theb. 1, 137 Haud secus indomitas praeceps discordia fratres asperat. Fronto ad Ver. imp. 2, 1 (p. 124 ed. Nab.) hau(t) sec(us) quam pullis, quibus omnia.. Aul. Gell. 17, 2, 24 Sed ‚uerba dedit‘ haut secus posuit quam si tu dicas ‚latuit atque obrepsit‘. — Apul. de mund. 27, 351 Haud secus etiam coelestis potestas cum initium.. mouerit, ab imo ad secundum... uim suae maiestatis insinuat. Apul. Flor. I. 7, 25 haud secus in eum quam in sacrilegum uindicaturum. Jul. Val. 2, 21 (p. 78) quibus ex more parebitis haud secus prorsus ac sub Dario mos erat. 3, 22 (p. 132). Jul. Capitol. uit. M. Ant. philos. 5, 8 eratque haut secus rei suae quam in priuata domo parcus ac diligens. — Juuenc. hist. euang. 3 (Fabric. p. 493, 37) Haud secus hinc alios iuuenes conducere pergit. — Aurel. Vict. Caes. 6 At Galba, haud secus nobilis egente clarissima Sulpiciorum. — Auien. descript. orb. (ed. Matthiae) 180 Haud secus illapso penetrantur litora fluctu. Prud. Clem. Hamart. 804 haud secus ac si olim.. ibid. contra Symm. 2, 610. — Claudian. 1, 22 Haud secus ac tacitam luna regnante per arcem Sidereae cedunt acies. ibid. 3, 269. 37, 51. — — Cl. Mar. Vict. Gen. (Fabric. p. 307 sqq.) p. 341, 37 Haud secus ille duces somno uinoque sepultos. ibid. p. 334, 1. Sid. Apoll. 7, 437 Haud secus

insertis ad puluinaria palmis Romulus et Tatius foedus iecere. — Sedul. carmin. pasch. 2, 115 haud secus Herodes sternere conlisas cateruas. Alcim. Auit. 4, 37 Haut secus ac pulchri cum fertilis area campi... 6, 59 Haud secus exultans sterilis.... Jordan. Get. 26, 135 haut enim secus parentes faciunt salute suorum pignorum prouidentes. 60, 308 qui dux prouidentissimus haud secus arbitratus Getarum subicere populum, nisi... 26, 138 haut secus quam dei prorsus iudicio. — Greg. Tur. de Glor. confess. (de la Bigne 7, p. 937 D) Haud secus et Reontio uilla est. — Coripp. Johann. 1, 209 Haud secus Hadriacis undis uentisque secundis Ocius alta secat. ibid. in laud. Justin. 2, 92 haut secus ut nubes cum se rescindere densa coeperit. 4, 215. — — Setius. Verg. Aen. 7, 781 filius ardentis haud setius aequore campi exercebat equos. Ovid. Metam. 11, 534 trepidant haud setius omnes. — — Segniter. Liv. 3, 70, 3 haud segniter resistentibus Volscis (praeterea quater). Curt. Ruf. 8, 10, 28 haud segnius destinata exsequebatur. Tac. ann. 11, 32 haud segniter intendit. Lucan. 6, 288 qui Caesaris arma segnius haud uidit, quam.. Sil. Ital. 13, 497 haud segniter, inquit, Cymaeo populis uox nostra sonabat in antro. — Dict. Cret. 4, 20 facili scuto decutiens haud segnius imminere. — Cassian. coll. patr. 20, 4 ut ea (si non fallor) haud segnius quam a nobis dicta sunt impleatis. — — Semel. Ov. Her. 10, 112 haud semel aeterna nocte premenda fui (?). Germ. Arat. 171 haud semel haedi iactatam uidere ratem (?). — — Semper. Tac. ann. 3, 34 haud semper aequo animo. Agricol. 9 haud semper errat fama. — — Sic. Ter. Eun. 1065 haud sic decet. Adelph. 454 haud sic auferent. — Pap. Stat. Theb. 3, 315 Tunc me sanguineo late deferuere campo Res super Argolicas haud sic deiecta uidebis. Boet. cons. philos. 5, 2, 5 Haut sic magni conditor urbis. — — Simul. Jul. Cap. M. Ant. philos. 28, 2 petens tamen, ut exspectasset paucos dies, haut simul proficisceretur. — — Solum. Pap. Stat. Theb. 12, 611 Continuo in pugnas haud solum accensa iuuentus. — — Somniculose. Plaut. Capt. 227 hau somniculose hoc Agendumst. — — Stulte. Ter. Heaut. Timor. 323 haut stulte sapis. — — Superfluo. Heges. 3, 26, 2 quam Nili fluminis uenam haud superfluo quidam existimauerunt. — — Superne.

Lucr. 2, 1153 haud, ut opinor, enim mortalia saecla superne Aurea de caelo demisit funis in arua, nec.. — — Sursum. Auien. Progn. 308 haut tibi sursum, cum..., ebria sanguineae subuoluant uellera nubes. — — Tam. Liv. 2, 34, 12 haud tam facile dictu est. — Amm. Marcell. 27, 11, 3 atque ut natantium genus elemento suo expulsum haut tam diu spirat in terris, ita.. Apoll. Sidon. carm. 24, 12 Tam censorius haud fuit uel ille. — — Tarde. Sil. Ital. 8, 518 pascuaque haud tarde redeuntia tondet Aueiae. — — Temere. Plaut. mil. glor. 293 Verum enim, si te di ament, tu istam hau temere tollas fabulam. Attius praet. 31 (Tragici) di rem tantam haut temere improuiso offerunt. Enn. ann. 473 Haud temere est, quod tu tristi cum corde gubernas. — Liv. 1, 59, 6 haud temere esse rentur. Verg. Aen. 9, 375 haud temere est uisum. Plin. nat. hist. 11, 21, 73 ictus eorum haud temere sine febri est. — Val. Flacc. 4, 741 mitis et in mediis effatur talia Graecis: ‚Haud temere est'. — Apul. de mag. 18, 433 uti contra haud temere inter illustris uiros diuites comparent (‚haud temere' ex ‚hanc temere' recte Casaubonus). — Solin. 1, 126 e centum probatissimis haud temere delecta est. — Mamert. Claud. praef. p. 18, 9 (corp. script. eccl. Vind. XI.) quod egomet haud temere suscepissem. — — Triste. Pap. Stat. Theb. 4, 153 quibus haud amenta nec enses triste micant. — — Tumultuose. Liv. 5, 13, 2 ut ceperat haud tumultuose magistratum. — — Ultra. Verg. Aen. 10. 663 tum leuis haud ultra latebras iam quaerit imago. Liv. 2, 40, 12 Sed Aequi Attium Tullium haud ultra tulere ducem. — Ov. Met. 5, 420 haud ultra tenuit Saturnius iram. ibid. 12, 132 Haud tulit ulterius. Prop. 4, 4, 46 Et timor haud ultra quam rogus esse potest. — Sen. fragm. Oed. 198 cuius haud ultra mala Exire possunt. ibid. Med. 1014 haut ultra precor. Lucan. 9, 368 haud ultra Garamantidas attigit undas. — Val. Flacc. 8, 404 haut ultra sociis obsistere pergit. ibid. 4, 240 haut tibi pulchrae Manserit hoc ultra frontis decus oraue matri Nota feres. — Sil. Ital. 7, 115 haud ultra faxo spectetur in armis (sic et 7, 194. 10, 233. 14, 103.) 8, 346 Haud ego uos ultra, nati, dulcemque morabor. Suet. Vesp. 14 in hunc postea deprecantem haud ultra uerba excanduit. — — Ultro. Hor. sat. 2, 1, 39 Sed hic stilus haud petet

ultro Quemquam animantem. — Val. Flacc. 8, 62 meque pauens non iam solam uidet, haud uocat ultro. — — Unquam. Cic. Tim. 14 haud unquam esset inuenta, si... ad Att. 13, 48. — Liv. 8, 20, 2 (cf. sub ‚ferme'). Verg. Georg. 2, 249 haud unquam manibus iactata fatiscit. Georg. 3, 357. Aen. 12, 649. Hor. sat. 1, 6, 99 Nollem onus haud unquam solitus portare molestum. 2, 7, 77. Prop. 3, 15, 22 haut unquamst culta labore Venus. Plin. nat. hist. 3, 26, 152 haut unquam constiterit. 7, 5, 38. Tac. ann. 4, 17 nam Tiberius haud unquam domui Germanici mitis. — Sen. Herc. fur. 678 gradumque retro flectere haut unquam sinunt. Incert. Oct. 100 haud unquam queant Nisi morte tristi nostra finiri mala. Lucan. 7, 35 Hoc scelus haud unquam fatis debere putauit. ibid. 298. — Val. Flacc. 4, 35 surge age et in duris haut unquam defice. 5, 354 quae manus haec.. Aduenit haut armis, haud unquam cognita cultu? 8, 412 haut illa sui tamen immemor unquam. — Sil. Ital. 3, 248 et resonare superbo Hannibal haud unquam cessabat auunculus ore (sic octies). 10, 603 muros haud fregerit unquam. — Pap. Stat. Silv. 3, 3, 112 haud unquam proprio mihi cognita uisu (sic praeterea sexies). — Front. princ. hist. p. 204 (ed. Naber.) hostile nomen haud unquam contemnendum gesserunt. ad Ant. Pium 3 (p. 166). — Gell. 2, 29, 2 spem fiduciamque rerum, quas efficere quis possit, haut unquam in alio, sed in semet ipso habendam (praeterea ter). — Incert. Paneg. Maxim. et Constant. dict. (Baehrens. 148 sqq.) c. 9, 20 haut te unquam, Constantine, liberi nostri nepotesque patientur.. Iuuenc. hist. euang. 1, 629 haud unquam poterit quis diuitiisque deoque Inseruire simul... ibid. 756. 3 (Fabric. p. 493, 27). Deuteron. fragm. (Pitra. spicil. Solesm. 1, p. 171) 106. — Auien. Arat. 260 haud tamen unquam In picturatae plaustrum procurrere matris Fas datur. — Prud. Clem. Apoth. 10 haud unquam testata Deum potuisse uideri. — Claudian. 10, 130 haud unquam tanto mihi uenerit usu (sic praeterea quater). — Cl. Marius Victor. ep. ad Salm. Abbat. de peruers. suae aetat. mor. (Fabric. p. 349 sqq.) pag. 350, 18 Proh pudor! haud unquam sine nostro crimine peccant. — Idac. chron. (ed. Sirmond.) p. 229 praef. quia haud unquam, dum ualuit, a diuerso styli opere cessauit. — — Usquam. Plaut. Most. 857 Equidem haut

usquam a pedibus apscedam tuis. — Liv. 11, 31, 9 haud usquam impedita uia. — Lucret. 1, 427 haud usquam sita corpora possent. Ov. Met. 4, 552 haud usquam potuit (scil. moneri). — Val. Flacc. 6, 76 Densior haut usquam nec celsior extulit ullas Silua trabes. — Aul. Gell. 20, 10, 4 Cum... et haud usquam inueniri in carminibus Ennii diceret. ibid. 2, 20, 4. Hegesipp. 3, 6, 4 frumenti natura haut usquam praestantior habetur. — — Venuste. Donat. ad Ter. Phorm. 2, 1, 41. Ex qua re] Haud uenuste insertum ‚re', cum praeposuisset culpam. — —

IV. Substantiua.

Ambages. Liv. 1, 55, 6 species haud per ambages.. portendebat. — — Auspicium. Coripp. in laud. Just. 1, 28 haut sine summi numinis auspicio reor. — — Causa. Liv. 23, 6, 8 id haud sine causa praetermiserant. — — Certamen. Liv. 22, 44, 2 aditum haud sine certamine dabat. — — Clades. Liv. 21, 35, 1 saltus haud sine clade superatus. — — Consilium. Dict. Cret. bell. Troj. 2, 29 quem gratum acceptumque in exercitu haud sine consilio eius Diomedes atque Ulixes dolo circumuentum necauissent. — — Cunctatio. Plin. nat. hist. 10, 64, 185 haud sine cunctatione dicendus. — — Dolus. Plaut. Trin. 90 Edepol haud dicam dolo (= haud dolose). — — Exitium. Dict. Cret. 4, 19 quae infectae Hydrae sanguine haud sine exitio corpori figebantur. — — Fas. Val. Flacc. 3, 414 me iam coetus accedere uestros Haut fas interea, donec... Sil. Ital. 7, 162 Haud fas, Bacche, tuos tacitum transmittere honores. — — Fides. Liv. 40, 50, 2 deditionem haud cum fide factam. — — Gemitus. Dict. Cret. 3, 10 quae multis modis impressa haud sine magno gemitu cernebantur. — — Inuidia. Tac. ann. 13, 42 haud tamen sine inuidia. — — Iniuria. Liv. 1, 14, 3 haud iniuria caesum credebat. — Curt. Ruf. 10, 7, 10 haud iniuria metu supplicii territus. 3, 5, 15. 7, 6, 21. — Pacat. Panegyr. 24 (p. 293, l. 10) quae haut iniuria tibi uindicas priuilegium miseriarum. — Boet. consol. philos. 1, 4 (p. 14, l. 95 ed. Peiper.) Unde haud iniuria tuorum quidam familiarium

quaesiuit. ibid. 5, 6, 129 Haut igitur iniuria diximus haec. — — Ira. Liv. 5, 22, 1 pecunia in publicum redigitur haud sine ira plebis. — — Jus. Sil. Ital. 8, 40 Haud, inquit, tua ius nobis praecepta morari. — — Mens. Val. Flacc. 5, 254 haut sine mente dei. — — Mora. Verg. Georg. 4, 548. Aen. 3, 207; 548. 5, 140; 749. 6, 177. 7, 156. 11, 173. Ov. Met. 6, 53. 14 362. — Pers. 5, 171 at si nocet, haut mora, dicas. — Iliad lat. 407 haut mora, totis... Val. Flacc. 5, 558 Haud mora: prosiliunt. — Sil. Ital. 4, 101 Haud mora: iam.. 12, 380. ibid. 8, 222 Haud mora sit. — Pap. Stat. Theb. 8, 277 Haud mora. — Juuenc. hist. euang. 2 (p. 477, 34 Fabric.) Haud mora. 4 (p. 512, 25). — — Noxia. Liv. 8, 18, 4 Haud futurum noxiae indicium. — — Numen. Verg. Aen. 2, 396 Vadimus immixti Danais haud numine nostro. — — Pudor. Liv. 6, 38, 11 haud sine pudore repetiturum. — — Res. Liv. 8, 11, 1 haud ab re duxi. — — Respublica. Liv. 8, 23, 11 cum haud e republica esset. — — Sanguis. Sil. Ital. 13, 381 Dum Capua infaustam luit haud sine sanguine culpam. — —

V. Verba.

Abesse. Sil. Ital. 7, 248 Quin inter cetera nostra haud laude abfuerit. — — Abhorrere. Liv. 9, 30, 7 consilio haud abhorrente. 29, 6, 8 spem ab effectu haud abhorrentem. — — Abnuere. Liv. 1, 56, 8 Bruti quoque haud abnuit nomen. 28, 18, 4 uenire haud abnuit. 5, 33, 4 equidem haud abnuerim. 9, 26, 9 haud abnuente dictatore... ius esse 28, 21, 4 ut prouocati haud abnuerent. 30, 29, 8 cum conloquium haud abnuisset (praeterea quater). — Sil. Ital. 14, 173 Haud equidem indignum memet, quae tristia uidi, abnuerim. — — Absistere. Liv. 24, 20, 15 spe haud absistens. 32, 35, 7 cum haud absisteret petere. — Sil. Ital. 2, 281 Haud tamen abstiterim, mortem licet arma propinquent. — — Abstinere. Plaut. Men. 768 et illi quoque haut abstinent saepe culpa. — — Accusare. Plaut. Epid. 549 Haud accuso fidem. — — Addecet. Sen. Oed. 294 hau(t) te quidem, magnanime, mirari addecet. — — Adiuuare. Tac. ann. 3, 35 et consensu adulantium haud

adiutus est. — — ADPROBARE. Curt. Ruf. 7, 6, 24 haud oppidanis consilium defectionis adprobantibus. — — ADUERSARI. Liv. 4, 12, 8 haud aduersante senatu. — — AMARE. Cic. ad Att. 14, 12, 2 haud amo uel hos designatos. — Carm. cod. Salmas. (Riese, anthol. lat. pag. 23—254) 19, 19 praef. quis enim me soniuium et non murgissonem fabulae haut amabit, quem mentorem exfabillabit altiboans? — — AMBIGERE. Liv. 1, 3, 2 Haud ambigam,... hicine fuerit Ascanius an maior quam hic. — Tac. ann. 11, 4 illud haud ambigitur hist. 3, 23. — Hieron. epist. 3, 74, 4 haud ambiges primam peperisse ecclesiam. — — ANIMADUERTERE. Tac. ann. 15, 74 In praesens haud animaduersum. Claud. Mamert. de stat. anim. 1, 3 (p. 33, 21) defensitandi erroris studio haud animaduertis poenale illud. — — ASPERNARI. Liv. 1, 23, 6 haud aspernatus, tamen eduxit 37, 19 1 Rhodii haud aspernari pacem. Verg. Aen. 11, 106 quos bonus Aeneas Haud aspernanda precantis prosequitur uenia. — Tac. ann. 2, 28 Caesar indicium haud aspernatus congressus abnuit. ibid. 15, 27 de pace legatos haud aspernatus. — Amm. Marcell. 28, 2, 6 quos lege foederis mansuraeque diutius pacis haud aspernanda pignora tenebamus. — — ASSENTIRI. Cic. de legg. 3, 11, 26 Haud equidem assentior — — CEDERE. Verg. Aen. 10, 276 Haud tamen audaci Turno fiducia cessit. Sil. Ital. 6, 309 Haud isti, quem nunc penes est sollertia belli, cederet Hannibali. — Pap. Stat. Theb. 5, 632 quamquam haud illi mea cura dolendo cesserit. ibid. 12, 118 Tydeos exsequias trahit haud cessura sorori Deipyle. Juuenc. hist. euang. 4 (p. 511, 41 Fabr.) haud morti frater cessisset acerbae. — — CELARE. Plaut. Bacch. 403 Utut eris, moneo, haut celabis. Mil. 1014 Tum pol ego id, quod celo, hau celo. — — CERNERE. Sil. Ital. 2, 317 Haud tibi Neritia cernes cum prole laborem. — — CESSARE. Lucr. 5, 279 haud igitur cessat gigni de rebus et in res recidere. — Verg. Aen. 1, 672 haud tanto cessabit cardine rerum. Boet. cons. philos. 2, 2, 7 Humanum miseras Haud ideo genus Cesset flere querellas. — — CONCELEBRARE. Tac. ann. 6, 43 et si qui alii delectum capiendo diademati diem haut concelebrauerunt. — — CONDECET. Plaut. Cas. 3, 5, 24 Coepit, quod haud Atticam condecet disciplinam. — — CONDOLERE. Dict. Cret. 4, 13 casum tanti uiri

plurimi militum haud condolere. — — Confiteri. Tac. ann. 14, 59 de caede Sullae Plautique haud confessus. — — Constare. Lucr. 5, 144 haud igitur constant diuino praedita sensu. — — Contemnere. Liv. 25, 37, 4 haud contemnendum exercitum fecerat. 29, 4, 9 cum haud contemnendis copiis adfuturum. — L. Apul. de mag. 7, 392 Quidni? crimen haud contemnendum philosopho, nihil in se sordidum sinere. Jul. Val. 2, 2 (p. 56) uiribus haud contemnendus. Cassian. de incarn. dom. 7, 27 haud contemnenda ecclesiasticorum doctorum portio. — — Conuenit. Attius 193 (Tragici) Cuius sit uita indecoris, mortem fugere turpem haut conuenit. Ter. Eun. 494/95 Haud conuenit Una ire cum amica imperatorem in uia. — — Corripere. Verg. Aen. 11, 584 uellem haud correpta fuisset. — — Credere. Plaut. Trin. 115 credo hau crederet. Verg. Georg. 1, 415 et Ov. 15, 359 haud equidem credo. — Tac. ann. 13, 30 Haud creditus sufficere ad constantiam sumendae mortis. — Sen. Troad. 25 uictamque quamuis uideat, haut credit sibi potuisse uinci. — Dict. Cret. 6, 13 Ea res per populum haud credita. — — Cunctari. Germ. Arat. 633 haud cunctatus abit. Tac. ann. 2, 26 haud cunctatus est ultra Germanicus (sed hoc loco ‚haud' etiam cum ‚ultra' coniungi potest). — — Dare. Plaut. Trin. 584 Nam certumst sine dote haud dare. — Sil. Ital. 12, 441 quibus haud enare dabatur. Claud. Claudian. 5, 305 Alpinas transire tibi me sospite rupes Haud dabitur. — — Decet. Plaut. Pers. 102 Mendacium edepol dicis, atque id hau decet. — Capt. 208 Apage, id nos haud deceat Fugitiuos imitari. Vidul. fragm. 2, 34 Defaenerare hominem egentem hau decet. — Pers. sat. 3, 114 quod haud deceat. — Claud. Claudian. 39, 8 Te tamen haud decuit, paribus concurrere telis. — — Deesse. Quint. 10, 3, 26. Cui tamen non plus irrogandum est quam quod somno supererit, haud deerit. — Tac. ann. 12, 7 haud defuere, qui... hist. 4, 39 haud defutura consciorum manu. — — Dehortari. Plaut. Capt. 209 Immo edepol, si erit occasio, haud dehortor. — — Deicere. Verg. Aen. 10, 858 haud deiectus equum duci iubet. — — Deridere. Plaut. Bacch. 1010 Pol hau derides. — — Desiderare. Plaut. Merc. 140 Ego bonum, malum quo accedit, mihi dare haud desidero. — Tertull.

de fug. in persec. c. 14 (p. 266, 7) quibus ..... adhibitis haud redemptionem desiderare. — — DESINERE. Ter. Phorm. 419 Immo haud desinam. — — DESISTERE. Liv. 5, 30, 1 senatum incitare haud desistebat. — — DESPERARE. Liv. 2, 46, 1 haud desperandum esse facinus. 21, 13, 8 Haud equidem despero. — — DIFFERRE. Plin. nat. hist. 9, 8, 23 haud differens suillae. Jul. Val. 3, 22 (p. 133) haud differam probationem. — — DIFFIDERE. Liv. 21, 53, 8 adesse fortunam haud diffidebat. 26, 14, 2 haud diffidentes placabilem fore. — — DIGNARI. Verg. Aen. 10, 732 Atque idem fugientem haud est dignatus Oroden sternere. ibid. 1, 335 haud equidem tali me dignor honore. — Pap. Stat. Theb. 10, 258 ipse haud dignatus in hostem Ire dolo. — — DILIGERE. Sedul. carm. pasch. praef. p. 5, 8 quoniam illud haud diligunt. — — DISCEDERE. Prud. Clem. contra Symm. 2, 336 (si . . .) et a prisco placet haud discedere ritu. — — DISCERNERE. Tac. ann. 5, 6 miserius sit ob amicitiam accusari an amicum accusare haud discreuerim. — — DISCREPARE. Liv. 9, 46, 4 id quod haud discrepat. — — DISPLICERE. Liv. 1, 23, 10 haud displicet res Tullo. Jul. Val. 3, 25 (p. 136) Quod si uobis haud displicet. — — DISSIMULARE. Liv. 3, 36, 2 Haud dissimulando superbiam. 28, 43, 7 Equidem haud dissimulo. — Plin. nat. hist. 9, 7, 17 nec me protinus huic opinioni eorum accedere haud dissimulo. — Suet. Galb. 19 quamquam haud dissimulans. — — DORMITARE. Plaut. Bacch. 240 Hau dormitandumst. — — DUBITARE. Attius (Tragici) 360 Haut dubitarit uitam offerre. — Cic. de rep. 1, 23 haud dubitauit postridie docere. pro Mil. 68 ne iste haud dubitans cessisset patria. — Liv. praef. 4 haud dubito, quin. 2, 64, 8 haud dubitans abituros. 25, 15, 20. — Verg. Georg. 2, 29 haud dubitat terrae referens mandare cacumen. Aen. 7, 310. — Curt. Ruf. 5, 1, 4 haud dubitare se, quin. ibid. 5, 12, 7. 6, 5, 30 haud dubitauit fateri. — Plin. nat. hist. 2, 75, 106 ubi aestate lucidae noctes haud dubitare permittunt. ibid. 7, 1, 6 et incredibilia multis uisum iri haud dubito. — Lucan. 5, 558 (si..) Haud dubitem praebere manus. — Sil. Ital. 17, 405 Haud dubitant terras Itala in ditione futuras. — Jul. Val. 2, 16 (72) Darius prior haud dubi-

tans eius ordines suos perinde ut.. transgredi flumen intersitum iubet. 3, 25 (p. 136) haud dubito uobis famae ipsius magnificentiam commendasse. — Ambros. Hexaem. 3, 10, 45 et haud dubito an maiore prouentu. — Prud. Clem. Apoth. 366 cui uisus in orbe haud dubitante fide Deus est, Deus ex patre uerus. — ibid. 674. — — Effugere. Ouid. Met. 12, 479 Haud tamen effugies! — — Egere. Pap. Stat. Theb. 3, 393 nobis dolor haud rationis egebit. — Auson. epigr. 50, 5 Rex ait: haud egui, cum tu, mendice, carebas. — Aurel. Vict. Caes. 8 facundiae haud egens promendis, quae senserat. — — Errare. Cic. de nat. deor. 2, 21, 57 Haud ergo, ut opinor, errauero, si... — — Esse. Lucr. 1, 424 cui nisi prima fides fundata ualebit, Haut erit occultis de rebus quo referentes. confirmare queamus. ibid. 3, 713 (si..) haut erit ut merito immortalis possit haberi. Ov. Met. 15, 185 fitque, quod haud fuerat. Jul. Val. 3, 22 (p. 132) haud erat hominis discernere. — — Excutere. Sil. Ital. 9, 591 Haud excussa noui uirtus terrore pericli. — — Experiri. Verg. Eclog. 3, 110 haud experietur amaros (scil. amores.). Prud. Clem. Hamartigen. 607 haud experta diem. — — Exspectare. Ouid. Met. 7, 595 haud exspectato ceciderunt uulnere tauri. — — Fallere. Plaut. Aulul. 123 Quamquam haud falsa sum nos odiosas haberi. Men. 755 Set id quam difficile sit mi, haud sum falsus. Liv. 24, 41, 6 Scipio haud fefellit hostes. 28, 8, 9. Phaedr. fab. Append. 15, 15 Aliis minare, me certe haud falles, ait. Tac. ann. 3, 10 haud fallebat Tiberium moles. — Sil. Ital. 16, 88 haud me praescia mens fallit. — — Fatisci. Attius 330 (Tragici) Tamen haut fatiscar, quin tuam implorem fidem. — — Ferre. Verg. Aen. 10, 578 haud tulit Aeneas tanto feruore furentis. — — Frangere. Sen. Phaedr. 1066 haud frangit animum uanus hic terror meum. — — Fugere. Plaut. Vidul. fragm. 5 Hau fugio sequestrum. — — Horrere. Sen. Herc. fur. 415 haut equidem horrui, cum... — — Ignorare. Cic. de div. 2, 39, 82 Quamquam haud ignoro, quae bona sint sinistra nos dicere. — Tac. hist. 4, 82 quem.. detineri haud ignorabat. — Pap. Stat. Teb. 12, 202 et Thebas haud ignoranda subibo. — — Indicare. Front. ad Ver. Imp. Aurel. Caes. 1, 1 ad extr. (p. 115 ed. Naber.) Haud igitur indicarent ea, si... — — Indignari. Pap. Stat.

Silv. 5, 1, 234 Accipiunt uultus, haud indignata, decoros, numina. — — INFITIARI. Ov. Met. 2, 33 haud infitianda parenti. — — INGREDI. Jul. Val. 1, 43 (p. 49) se in praesenti oppidum haud ingressurum. — — INSTITUERE. Tac. ann. 3, 65 exsequi sententias haud institui nisi... — — INTELLEGERE. Prud. Clem. contr. Symm. 2, 230 sensibus et uestris haud intellecta uetustas. — Claudian. Mamert. 2, 9 (p. 134, 9) quae ex eodem aduersum nos haud intellecta posuisti. — — INTENDERE. Claudian. Mamert. de stat. anim. 1, 3 (p. 28, 12) haud intendit animo sibi semet aduersa proferre. — — INTERESSE. Plaut. Most. 407 Pluma haud interest patronus an cluens probior siet. — — INTERMITTERE. Plaut. Most. 959 Triduom unum haud intermissum esse hic bibi. — — INUIDERE. Liv. 22, 59, 10 haud equidem inuideo. Verg. Aen. 1, 387 haud, credo, inuisus caelestibus auras uitalis carpis. — Iuuen. sat. 7, 93 Haud tamen inuideas uati, quem pulpita pascunt. — Claud. Claudian. 36, 27 Haud equidem inuideo. — — IUUARE. Schol. ad Iuv. sat. 10, 190 Longa s. n. t. haut iuuat, his nocet. — — LATERE. Tertull. de pall. 3 (p. 539, 14 ed. Oehler.) Prorsus haud latet bombycem... mox salua reddere. — — LICET. Plaut. Bacch. 344 Id iam mi, utrum uelim, haud licere intelligo. Most. 800 nobis istas redhibere haut liceret. — Pers. 377 Uerum lubere hau liceat, si lubeat mihi. C. Inscr. L. I, 1306 Eam quoniam haut licitumst ueiuam a matre ornarier. Ter. Hec. 94 Nam illi haud licebat nisi praefinito loqui. Verg. Aen. 10, 105 hau licitum. Tac. Germ. 39 atolli et insurgere haud licitum. — Sil. Ital. 4, 288 tibique Haud licitum sacri Capitolia cernere montis. 7, 94. 9, 412 — Pap. Stat. Theb. 5, 685 quid enim haud licitum? — C. Inscr. L. II, 562 nomine Julianus; menses exc[e]dere septem haut licitum. Iuuenc. in Exod. (Pitra spicil. solesm. 1 p. 171 sqq.) 519 post hanc inuisere lucem Haud licitum est nobis. ibid. in Lev. Num. Deut. u. 645. — — MACULARE. Prisc. carm. 2, 273 Quos tamen haud maculat praesens nec deicit absens. — — MEMORARE. Liv. 7, 18, 2 Haud memorando certamine. — — MENTIRI. Plaut. Amphitr. 573 Verum haud mentior. Curc. 326. Cas. 5, 4, 13 Haud mentire hercle. Poen. 291, Pseud. 1084 Pol hau mentitust. Truc. 109 scitis pol uos me haud mentiri. — Pap. Stat. Theb. 7, 667

Bacchum haud mentimur alumnum et magnum Alciden. — — Metuere. Plaut. Cist. 2, 1, 19 Haud metuo, ne iusiurandum nostrum quisquam culpitet. Lucan. 8, 550 ruinam Hominis haud metuis. — Drac. carm. prof. 8, 404 haut uenti metuunt super aequora flatus. — Arat. hist. apost. 2 (de la Bigne 7.) p. 580, 49 Eloquor haud metuens. Coripp. Joh. 3, 352 Haud leto metuens sua lumina clausit. — — Mereri. Lucan. 5, 401 Haud meritum Latio sollemnia sacra subacto (scil. numen.) — — Mirari. Liv. 5, 34, 6 haud equidem miror. Sil. Ital. 11, 556 Talia uesani iuuenis conuicia miror Haud equidem. — Tert. de Pall. c. 1 (p. 534, 17) Equidem haud miror prae documento superiore. — — Monere. Sen. Thyest. 334 haud sum monendus. — — Morari. Plaut. Bacch. 1116 Haut moror. Sen. Oed. 549 haud est moratus. Incert. Oct. 439 iussa haud morabor. ibid. 805. Val. Flacc. 7, 60 (si...) haud ipse morabor quae petitis. — — Mouere. Val. Flacc. 6, 417 haut moti Colchorum animi: neque mittere parcunt Tela. — — Mutare. Plaut. Bacch. 1203 Quod dixi semel, haud mutabo. Ter. Andr. 40 Haud muto factum. — — Negare. Plaut. Asin. 503 Haud negassim. Most. 735 Ita ut dicis facta hau nego. 1080 credo hau negat. 1081. Truc. 390. — Liv. 30, 30, 27 haud negauerim. Suet. Tit. 10 haud negatura, si... Sen. Troad. 310 haud equidem nego. — — Neglegere. Front. laud. negl. (p. 215) bene facere in tempore haud neglexisse. — — Nescire. Plaut. Trin. 63 Ne tu hercle faxo haud nescias. quam rem egeris. — — Nocere. Prud. Clem. Psychom. 396 Si paenitet, haud nocet error. — — Nolle. Plaut. Trin. 1157 Immo haud nolo. Aulul. 286 Pol si quis uellet ted, haud nolles diuidi. — — Obliuisci. Curt. Ruf. 8, 12, 18 Rex, haud oblitus, quam aegre tulisset. quod... 10, 6, 7. — — Obsistere. Vell. Pat. 2, 127, 1 quibus nouitas familiae haut obstitit, quominus. — — Obtemperare. Tac. ann. 12, 54 cognita caede eius haud obtemperatum esset. — — Omittere. Plin. nat. hist. 7, 1, 6 quaedam tamen haud omittenda duco. 17, 18, 132. — — Opus est. Plaut. Capt. 201 Eiulatione haud opus est. Hor. sat. 2, 6, 115. Haud mihi uita opus est hac. — — Paenitet. Plaut. Amph. 1124 Pol me haud paenitet. Aul. 434. Cist. 1, 1, 49. — Liv. 1, 8, 3 me haud paenitet eorum sententiae esse. 1,

8, 7. 1, 35, 5 sub haud paenitendo magistro. — Incert. suas. 1, 8, 9 quibus me subiectum haud paeniteret. — Tac. hist. 2, 9 cum uirtutis haud paenitet. — — Parcere. Plaut. Bacch. 993 Cerae haud parsit. Rud. 222 uitae haud parco. ib. 919 opera haud fui parcus mea. — Ter. Hecyr. 225 Meo labori haud parcens. — — Pati. Verg. Aen. 5, 462 et saeuire animis Entellum hau passus acerbis. — Ov. Met. 8, 443 haud patitur dubitare diu. 8, 497 haud equidem patiar. — Val. Flacc. 4, 365 haud reuocare gradum patitur. — Sil. Ital. 7, 52 numerarique aspera uirtus Haud est passa uiros. — Pap. Stat. Theb. 1, 409 haud passi sociis defendere noctem. — Tac. ann. 12, 55 loci equestre proelium haud patiebantur. — Mar. Victor. p. 87, 20 quod silentio dari haud sum passus. Aurel. Vict. epit. de Caes. 34 haud passus responsa frustrari. — — Perferre. Verg. Aen. 10, 786 sed uiris haud pertulit. — — Perire. Plaut. Rud. 939 bonis quod bene fit, hau perit. Truc. 581 Pol haud perit, quod. — — Permittere. Plin. nat. hist. 2, 75, 186 ubi aestate lucidae noctes haud dubitare permittunt. — Tac. ann. 1, 15 curru uehi haud permissum. — — Permouere. Tac. ann. 11, 24 His atque talibus haud permotus. — — Perpeti. Tac. ann. 6, 38 ingruentis accusatores haud perpessus. — — Perturbare. Front. epist. ad M. Caes. et inuic. 5, 9 Te certum habeo, cum tua instituta reputo, haud perturbatum. — — Piget. Plaut. Truc. 528 petere hau pigeat. — Sil. Ital. 12, 311 Haud tanta cessisse uiros in tempore tali laudis sorte piget. — Tac. ann. 1, 73 haud pigebit referre. — Aul. Gell. 6, 1, 6 Id etiam dicere haut piget. — Diom. art. gram. 1, p. 317, 25 cuius differentiam inserere haud piguit. — — Placere. Plaut. Merc. 349 Dum rursum haud placet. Pseud. 653. Stich. 297, 762. Enn. 417 (Tragici) nam omnino haut placet. — Sen. rhet. suas. 6, 8 haut enim placiturus es(?) Verg. Aen. 12, 75 mea dicta tyranno haud placitura refer. — — Polluere. Lucan. 3, 135 haud, inquit, iugulo se polluet isto. — — Porrigere. Tac. hist. 5, 16 Ciuilis haud porrecto agmine. — — Praecludere. Lucr. 5, 373 haud igitur leti praeclusa est ianua caelo. — — Premere. Jord. Get. 57, 291 haut ille.. senatum ... premet... — — Probare. Plin. nat. hist. 10, 20, 44 notas in his haud probatas mihi. — Tac. ann.

1, 62 quod Tiberio haud probatum. — — PRODESSE. Val. Flacc. 8, 354 Haut illi cantus... proderit. — — PUDET. Plaut. Rud. 1052 Hau pudet. — Sen. Agam. 294 haud generis pudet. — — QUAERERE. Tac. ann. 2, 40 et quamquam... dicerentur, haud quaesitum. — — QUIESCERE. Liv. 33, 49, 2 Haud quieturum eum ante... — — RECITARE. Tac. ann. 12, 69 testamentum haud recitatum. — — RECUSARE. Plaut. Curc. 164 haud recusem, quin mihi male sit. — Pap. Stat. Theb. 7, 375 Magnanimi reges, quibus haud parere recusem. — Phaedr. fab. 3, 2, 16 Tum sibi timentes... damnum haud recusant. — — REFERRE. Tac. ann. 2, 35 res eo anno prolatas haud referrem. — — REFERT. Lucan. 7, 811 tabesne cadauera soluat an rogus, haud refert. — — RENUERE. Sil. Ital. 17, 641 Germanum reddere uero, Si placet, haud renuo. 6, 371 Accessi comes haud ipso renuente. — — REPELLERE. Sall b. Jug. 110, 8 haud repulsus abibis. — — REPUDIARE. Plaut. Poen. 1054 Nam haud repudio hospitium. — — RETICERE. Plaut. Amph. 397 Hoc quidem hercle haut reticebo tamen. — — SEPARARE. Sil. Ital. 13, 476 et a mensis exsanguem haud separat umbram. — — SINERE. Plaut. Pseud. 1222 Hercle te hau sinam moriri. Rud. 1383. — Pacuuius 325 (Tragici) Haud sinam quidquam profari priusquam accepso quod peto. — Ter. Andr. 624 haud te ulcisci sinit. — Liv. 3, 11, 4 se submoueri haud sinebant. — Sen. Phaedr. 252 haud te, fama, maculari sinam. — — SOLERE. Plaut. Amph. 185 Facit ille quod uulgo haud solent. Pseud. 1333 Hercle me isti haut solent (scil. uocare). — Pap. Stat. Theb. 10, 645 cum fratrem in nube corusca Adspicit haud solitum visu. — — SORDERE. Plaut. Poen. 1179 haud sordere uisust Festus dies. — — SPERARE. Tac. ann. 14, 1 quae sibi matrimonium et discidium Octauiae incolumi Agrippina haud sperans. — Pap. Stat. Theb. 6, 512 et socero redit haud speratus Adrasto. — — SPERNERE. Plaut. Mil. glor. 1072 Quomque oratricem haud spreuisti. — Liv. 4, 20, 11 haud spernendos testes. 10, 40, 9. 25, 23, 13. — 6, 34, 5 ipsa adfinitas haud spreta. — Plin. nat. hist. 8, 57, 220 haud spernendum... animal. — Tac. hist. 1, 17 ita per bonas artes haud spernendum (praetera. hist. 2. 11; 58; 81. ann. 2, 52. 4, 72. 12, 39. 15, 4.) — Sil. Ital. 4, 728 Ac rumpit

ducis haud spernenda uoce quietem. 16, 448. — Pap. Stat. Achill. 2, 110 Haud spernenda cupis. Theb. 10, 59. — — Subicere. Liv. 7, 25, 11 uel ob aliam dignationem haud subiciendam dictaturae. — — Sufficere. Priscian. carm. 1, 229 Sufficis haud animo cupienti commoda cunctis. — — Sustinere. Val. Flacc. 8, 79 Ille haut Aeolio discedere fessus ab auro Nec.... sustinet. — — Tacere. Priscian. carm. 2, 260 Si placet Europes quoque me tibi dicere formam, Haud taceam. — — Tangere. Val. Flacc. 8, 198 et te, fidissime rector, haut uani tetigere metus nec... — — Temnere. Verg. Eclog. 3, 110 et quisquis amores Hau temnit dulces... Tac. hist. 3, 47 haut temnendae manus ductor. — — Tenere. Verg. Aen. 5, 332 uestigia presso haud tenuit titubata solo, sed.. Sen. Phaedr. 96 haud illum timor pudorue tenuit. — — Terere. Val. Flacc. 6, 312 haut medii precibus tereres nunc tempora belli. — — Timere. Ov. Met. 1, 176 quem si..., haud timeam magni dixisse Palatia caeli. 12, 246. 13, 303. — — Tolerare. Tac. ann. 2, 4 haud tolerauere. hist. 2, 32. Pap. Stat. 2, 302 quamquam haud toleranda iubebas. — — Tradere. Curt. Ruf. 9, 4, 5 haud traditur metune an oborta seditione inter ipsos. — — Transgredi. Pap. Stat. Theb. 4, 770 mortales utinam haud transgressa fuissem luctibus. — — Trepidare. Lucan. 4, 564 haud trepidante tamen toto cum pondere dextra exegere enses. — — Tribuere. Incert. carm. de fig. et schemat. (Ries. Anth. lat. 485) 6 Arcadiam petis, immensum petis, haud tribuam istud. — — Turbare. Pap. Stat. Theb. 9, 286 haud tamen est turbatus flumine ductor. — — Urgere. Lucan. 1, 455 quos ille timorum maximus haud urget. — — Valere. Lucan. 8, 377 Haud fossas implere ualent. — Sil. Ital. 9, 19 Quae tamen haud ualuit perituris milibus una plus donasse die. 17, 431. — Prisc. carm. 2, 580 Has tamen haud ualeat spatio superare per orbem Insula. — — Venire. Verg. Aen. 5, 399 haud equidem... uenissem. — Tac. ann. 16, 27 etenim quid mirum e longinquis prouinciis haud ueniri. — — Vereri. Plaut. Mil. Glor. 943 Haut uereor, ne nos subdola perfidia peruincamur. — Ter. Andr. 276 Haud uerear, si in te solo sit situm. — Symm. epist. 3, 61, 1 haud ueritus, ne fastidium tuum crearet sermo geminatus. — — Vetare. Claud. Claudian. 5, 184 Haud illos

rupes, haud alta uetarent Flumina. — — VIDERE. Tac. ann. 2, 7 tumulum iterari haud uisum. — — — NOSCERE. Plaut. Trin. 445 Hau nosco tuom. Ter. Andr. 772 Ne illa illum haud nouit. 952 Nam illam me credo haud nosse. — — PETO. Sen. Oed. 200 delubra petunt haut, ut uoto numina placent, sed... Sen. Phaedr. 492 haud illum niger edaxque liuor dente degeneri petit... sed... — — POSCERE. Sil. Ital. 9, 655 et, quo saeuius ipse Hannibal haud poscat, fugiam. — — POSTULARRE. Plaut. Aul. 361/62 Nos nostras aedis postulas comburere? Haud postulo. 757 Haud te inuito postulo. Most. 1005/6. Poen. 544 1082 Stich. 488 Hau postulo equidem in lecto med adcumbere. — SCIRE. Plaut. Aul. 426 Pol ego haud scio quid post fuat. Bacch. 1133. Poen. 1208. Rud. 1040. Bacch. 581 Foris pultare hauscis. ecquis his in aedibust. Merc. 286. Epid. 543 Hauscio an congrediar. Most. 783. Pseud. 683 Stulti haut scimus frustra ut simus. Rud. 216 Haec parentes haud scitis. — Ter. Andr. 525 Atque haud scio an quae dixit sint uera omnia. Adelph. 667. Heaut. Tim. 222 ne ille haut scit. 747; 999 Etiam haud scio anne uxorem ducat. Phorm. 774 Haud scio hercle. — Cato (ed. Iord.) p. 23, 7 atque haud scio an. — Cic. de off. 1, 21, 72 Haud scio an magis... Lael. 14, 51 Atque haud sciam an ne opus sit. de nat. deor. 1, 2, 4 Atque haud scio an, pietate aduersus deos sublata, fides... tollatur (praeterea fere 50^{ies}). — Caes. de bell. Gall. 5, 54, 5 Idque adeo haud scio mirandumne sit. — Liv. 3, 60, 2 haud scio an. 9, 15, 10 haud sciam an. — Val. Max. 4, 3, 14 haud scio maiore cum gloria huius urbis moribus an... – Plin. nat. hist. 2, 10, 44 haut scio an omnium... magistra (praeterea 2, 68, 173; 89, 199. 6, 28, 207. 8, 43, 167. 10, 2, 3. 15, 29, 120). — Sen. Thyest. 269 haud quid sit scio. Phoeniss. 377 quid optem quidue decernam, haut scio. — Front. ad M. Caes. et. inuic. 4, 3 (p. 64 med. ed. Naber.) Haut sciam an utile sit... ibid. (paulo infra). ad Antonin. Pium 3 (p. 165 fer. med.). — Gell. 2, 22, 30 haut scio an secutus... dixerim. 5, 20, 6. 12, 5, 10. — Apul. de deo Socr. 15, 151 haud sciam an bono certe quidem meo periculo. de mag. 5, 390 haud sciam anne... 15, 426. 54, 514. Chalcid. comm. in Plat. Tim. 117 (sub. fin.) haud sciam an in quibusdam regionibus terrae

prouentura sit ulla... iactura. — Epist. Theodos. August. (inter Auson. opp.) qui illos haut sciam an aequaliter atque te ego admiratus sit. — Symm. epist. 6, 6, 2 haud scio an... aliqua inuitatio nos... possit educere. — Pacat. Paneg. Theodos. 20 (p. 288, 22 ed. Baehrens.) atque haud scio an quibusdam consolatio ista suffecerit. — Ambros. de bono mort. 3, 9 Atque haud scio ipse an... de offic. ministr. 1, 16, 125. — Hegesipp. 3, 24 immo haut scio an etiam amplius. 1, 3 haut scio morumne eius contuitu an... — Macrob. Saturn. 5, 21, 2 quae apud Latinos haud scio an unquam repperiar. — — Posse. Plaut. Amphitr. 348 Haud potes. Merc. 928. Most. 793 Ego hic esse et illi simitu hau potui. Mil. 1047 Meminisse haut possum. Pers. 552; 612 Hau possum, quin... dem. Stich. 72. — Turpil. 10 (Comici) apisci haut possem. — Ter. Andr. 792 Alio pacto haud poterat fieri. Adelph. 295 — Lucr. 1, 237 haud igitur possunt reuerti. 1081. 2, 233; 240. 3, 569; 631. 4, 839. — Ov. Met. 9, 405 uinci haud poterit. 11, 469 haec quoque ut haud poterat uideri. — Sen. Phaedr. 239 precibus haud uinci potest. Herc. Oet. 917 autumas haut posse uinci. — Incert. Octav. 112 cuius obsequium meus Haud ferre posset... dolor. — Iuuenc. hist. ev. 4 (Fabric. p. 512, 22) Lazarus haud poterat durae succumbere morti. — Claud. Claudian. carm. 54, 11 puer haud talem potuisset addere formam. — — Queo. Plaut. Cas. 2, 2, 20/21 nam uiri Jus suum ad mulieres obtinere haud queunt. Pers. 11 manum obtinere hau quit tamen. — Sen. Phaedr. 941 tela quo mitti haud queunt. Phoeniss. 146 morte prohiberi haud queo. — Sil. Ital. 16, 604 Haud equidem metuisse queam. — Tertull. aduers. Valent. 24 (p. 883, 3) quod unde fuerit, haud queo aestimare. — — Velle. Plaut. Cist. 3, 15 Hau uoluisti istuc seuerum facere. — Verg. Aen. 7, 557/58 te super aetherias errare licentius auras Haut pater ille uelit. — —

VI. Exempla, quae uidentur a communi lege discrepare.

a) Exempla, in quibus ‚haud‘ uidetur ad totum enuntiatum pertinere.

Aspicere. Ter. Adelph. 373 haud aspexeram te. — — Attingere. Ter. Hecyr. Perioch. 5 nuptam haut attigit. —

— Audere. Plaut. Capt. 303 Memini quom dicto haud audebat. Bacch. 1056 Ne cum illo pignus haut ausim dare. Mil. Glor. 11. — Curt. Ruf. 10, 2, 5 Et Graeci haud ausi imperium aspernari. — — Causam dicere. Plaut. Mil. Glor. 1427 Hau causam dico. Eamus intro, Cario. — — Causificari. Plaut. Aul. 755/56 haud causificor, quin eam Ego habeam potissumum. — — Causa est. Plaut. Most. 434/35 hau causast ilico Quod nunc uoluisti facere, quin facias mihi. — — Censere. Plaut. Merc. 828 Pol haud censebam istarum esse operarum patrem. — — Committere. Plaut. Bacch. 1037 Neque ego haut committam, ut... — — Concedere. Ter. Hecyr. 258 At ita me di ament; haut tibi hoc concedo. — — Dare. Ter. Hecyr. 814 nam hodie mihi potestas haud data est. — Incert. Octav. 604 haud tempus datum est lacrimis. — — Dicere. Plaut. Bacch. 506 Ego faxo hau dicet nactam, quem deluserit. ibid. 864 faxo se haud dicat nactam, quem derideat. Merc. 512 Haud equidem deico. Ter. Andr. 205 Neque tu haud dices tibi non praedictum. Hecyr. 232 Haud equidem dico. — Flav. Cap. (Keil VII.) p. 102, 13 ,omnibus astris‘ haud dices, cunctorum autem illustrissimus hic est. — — Docere. Lucil. 28, 25 haut litteras doceas lutum. — — Existimare. Ter. Phorm. 45/46 haud existimans Quanto labore partum. — Macrob. Saturnal. 1, 7, 10 superuenire fabulis non euocatas haud equidem turpe existimatur. — — Facere. Ter. Heaut. Tim. 416 Haut faciam. 797. — Hecyr. 590 Haud facies. Lucr. 3, 735 haud igitur faciunt animae sibi corpora et artus. — Verg. Aen. 10, 153 Haud fit mora. — — Habere. Plaut. Most 508 guttam haud habeo sanguinis. — — Iratum esse. Plaut. Pseud. 1084 Ego haut iratus fui. — — Introire. Plaut. Pseud. 654 Huc quidem hercle haut ibis intro. — — Manere. Plaut. Truc. 843 nam haud mansisti. — Hilar. episcop. Arelat. Genes. (Fabric. p. 303 sqq.) p. 304, 4 haud manet alter auctorem casus. — — Nasci. Plaut. Mil. Glor. 629 Nam equidem haud natus sum annos praeter quinquaginta et quattuor. — — Niti. Cic. Cat. Maior. 23, 82 haud optimi cuiusque animus maxime ad immortalitatem gloriae niteretur. — — Obicere. Plaut. Epid. 664 neque ille haud obiciet mihi. — — Opinari. Plaut. Bacch. 322 Verum haut opinor. Most. 798 Hercle haut opinor. Ter. Hecyr. 95 haut opinor. — — Orare. Plaut. Rud. 1152 Edepol ted haut orat. — — Parare. Hor. Epod. 1, 32 haud parauero quod

aut Chremes... — — PROMERERE. Plaut. Amphitr. 1142 hau promeruit, quam ob rem uitio uorteres. — — PRONUNTIARE. Itin. Alex. Magn. 21 Ita res belli audaciane an uero fortuna plus sua peragatur, haud pronunties exemplo praesentium. — — PUTARE. Ter. Phorm. 545 Haud puto. — Val. Flacc. 8, 443 haud hoc nunc genitor putat hanc dare poenas iam sceleris. — — QUAERITARE. Plaut. Men. 574 Bonine an mali sint, id haud quaeritant. — — REOR. Curt. Ruf. 5, 12, 9 haud rati se futuros pares. Pap. Stat. Theb. 1, 285 Equidem haud rebar te mente secunda Laturam. — — ROGARE. Plaut. Men. 640 Pol haut rogem te, si sciam. — — SENTIRE. Ter. Andr. 324 Ne iste haud mecum sentit. — — STARE. Ter. Phorm. 269 cum illo haut stares. — — VENIRE. Plaut. Epid. 272 hodie haud uenerit. — — VIDERE. Plaut. Aul. 710 Video recipere se senem: ille me haud uidet [1]).

b. Loci, quibus duae res sibi oppositae sunt.

Plaut. Asin. 34 Nam mare haud est mare, uos mare acerrumum. ibid. 430 atque erus in hara, haud aedibus, habitat. Bacch. 321/22 Non edepol scio: Verum haut opinor. Captiv. 182 Profundum uendis tu quidem, hau fundum mihi. Cas. 2, 6, 3 At pol ego haud credo, sed certe scio. Curc. 723 Ego te in neruom, haud ad praetorem hinc rapiam. Epid. 688 Ecquid agis? Tuon arbitratu? Meo hercle uero atque hau tuo. Men. 126 profecto me, haut uxorem, ulciscitur; 444 Dicto me emit audientem, haut imperatorem sibi. Most. 114 Atque ea haut est fabri culpa, set magna pars Morem hunc induxerunt. Poen. 361 Liberare iurauisti me haud semel, sed centies; 755 Valent apud te quos uolo? atque hau te uolo; 787 Nunc pol ego perii certo, haud arbitrario. Pseud. 215/16 Ubi tu hau somnum capias, set ubi Usque ad languorem. Stich. 70 Exorando, haut aduorsando sumendam operam censeo. Truc. 143 Illa, haud ego, habuit publicum; 161 haut istoc modo solita's me ante adpellare, Sed blande; 483 Manibus duella

1) Huc mihi uidentur pertinere: Verg. Aen. 7, 654 Dignus... cui pater haut Mezentius esset. 9, 154 haut sibi cum Danais rem faxo et pube Pelasga esse ferant. — Sen. Herc. Oet. 1166 haut meae telum necis Est totus Othrys.

praedicare soleo ego, haud sermonibus; 929 Auro, hau ferro deterrere pote, istum ne amem, Stratophanes. Enn. ann. 274 Haud doctis dictis certantes, sed maledictis. Enn. trag. 374 Nam sapiens uirtuti honorem praemium, haud praedam petit. Afranius 12 (Comici) at haud clamor oritur, sed spiritum firmiter inflat; 51 Quod uult diserte pactum, haut dictum (temeriter). Naeuius 112 (Comici) regum filiis Linguis faueant atque adnutent, haut (animis) subseruiant. Titinius 127 (Comici) Sapientia gubernator nauem torquet, haut ualentia. Ex inc. inc. fab. 74 (Comici) audio, haut ausculto. Ter. Andr. 218 Nam inceptiost amentium, haud amantium; 495 Certe hercle nunc hic se ipsus fallit, haud ego; 624 Namque hoc tempus praecauere mihi me, haud te ulcisci sinit. Heaut. Tim. 24 Amicum ingenio fretum, haud natura sua. Hecyr. 106 haud propterea te rogo, Ut..., set ut...; 591 Mea pertinacia esse dicat factum, hau tua modestia. — Catull. 64, 339 Hostibus haud tergo, set forti pectore notus. — Horat. sat. 1, 4, 77 Inanis Hoc iuuat, haud illud quaerentis, num sine sensu, Tempore num faciant alieno. epist. 1, 8, 4 Viuere nec recte nec suauiter, haud quia grando Contuderit uitis oleamue momorderit aestus...., Sed quia.... Sil. Ital. 2, 300 Externas arces quatit? haud Tirynthia tecta...(?)

c. ‚Haud‘ ad duas res pertinens.

Auien. Arat. 810 Haud tamen istis Uel lux multa micat, uel fit memorabile nomen.

d. Exempla res contrarias continentia, quarum alterum membrum omissum est.

Plaut. Capt. 997 Set eccum incedit huc ornatus haut ex suis uirtutibus. ibid. 627 Quid tu ais? Me tuum esse seruom et te meum erum. Haut istuc rogo. Aulul. 253 Quem senecta aetate ludos facias, haud merito meo. Cas. 5, 2, 40 Illa haud uerbum facit. Curc. 698 Bene et pudice me domi habuit. Haud uoluntate id sua. Epid. 51 quanti eam emit? Vilei: Haud istuc te rogo. Most. 919 Nempe octoginta debentur huic minae? Hau nummo amplius. Mil. 1000 Edepol huius sermo haut cinerem quaeritat. Pers. 500 Tace, dum pellego: Hau uerbum faciam. Poen. 572 Heia, haud uostrumst iracundos esse, quod dixi ioco, 858

Fecero, Quamquam haud otium est. 1355 Num quid recusas contra me? Haud uerbum quidem. Rud. 190 Namst hoc mi haud labori, laborem hunc potiri. Stich. 716 Hau tuumst istuc, uereri te. Trin. 362 Mentire edepol, gnate, atque id nunc facis, haud consuetudine. Attius 108 (Tragici) namque ut dicam te metu Aut segnitate adiuuere dubitare, haut meum est. Cato 16, 9 Haut eos eo postremum scribo, quin populi et boni et strenui sient. Ter. Andr. 652 Haud istuc dicas, si cognoris uel me uel clamorem meum.

e. ‚Haud' absolute, ut nos dicimus, positum.

Plaut. Amphitr. 503 Edepol haut quod tui me neque domi distaedeat. Rud. 985 Meum quod rete atque hami nancti sunt, meum potissumumst. Immo hercle haut est. Ter. Hecyr. 277/78 Ita animum induxerunt, socrus omnis esse iniquas: pol quidem haud me.

f. Loci, quibus ‚haud' bis positum est.

Vergil. Eclog. 3, 110 et quisquis amores hau temnet dulces, haut experietur amaros. Val. Flacc. 5, 354 quae manus haec, certo ceu me petat agmine, mater, aduenit haut armis, haud unquam cognita uultu. Sen. Phoeniss. 338 scelere defungi haut leui, Haut usitato tanta nobilitas potest. Sen. epigr. sup. exsil. 5, 4 Nemo tuos fugiat, non uir, non femina dentes, Haud puer, haud aetas undique tuta senis. — Jul. Val. 3, 82 (p. 140) Igitur cum haud procul his ageremus, ipsarum quidem potiri haud facile erat, ... Sil. Ital. 11, 79 haud uerbis, haud uoce, sed acri Propulium dextra, qui tunc.. Claud. Claudian. 5, 184 Haud illos rupes, haud alta uetarent Flumina.

VII. Haudquaquam.

a. Adiectiua.

Abiectus. Liv. 25, 37, 7 haudquaquam abiecto animo. — — Accommodatus. Curt. Ruf. 8, 8, 21 sed haudquaquam aulae et adsentantium accommodatus ingenio. — — Aequus. Liv. 3, 7, 5 haudquaquam aequo proelio pugnatum est. — — Ambiguus. Liv. 7, 26, 8 haud-

quaquam certamine ambiguo. 10, 12, 9. — — Bonus. Cic. Univ. 11 Sed haudquaquam boni est ratione uinctum uelle dissolui. — — Communis. Hegesipp. 5, 4, 3 hautquaquam tamen sine communi exitio. — — Decolor. Ambros. de Jac. et de uita beat. 2, 4, 19 haudquaquam decolores fetus. — — Degener. Ambros. epist. 1, 5, 23 cui est status haudquaquam degeneri seruitio obnoxius. — — Difficilis. Cic. de or. 2, 33, 143 Et quidem, inquit Catulus, haudquaquam id est difficile Crasso. — — Dignus. Liv. 31, 14, 6 haudquaquam digna causa. — — Dubius. Liv. 25, 19, 1 copias in aciem educit haudquaquam dubius, .. quin. 31, 24, 2. — — Eloquens. Cic. de or. 1, 9, 38 homo prudens et grauis, haudquaquam eloquens. — — Erectus. Tac. hist. 3, 65 Haudquaquam erecto animo eas uoces accipiebat. — — Facilis. Liv. 1, 59, 11 haudquaquam relatu facilia. 28, 11, 9. — — Fractus. Tac. hist. 2, 66 Haudquaquam fractus animus. — — Gratus. Curt. Ruf. 6, 9, 29 Haudquaquam pro spe ipsius Amyntae oratio grata regi fuit. 5, 9, 3. — — Ignarus. Liv. 26, 51, 14 haudquaquam ipsi ignari. Prud. Clem. Psychom. 532 haudquaquam ignarum. — — Ignotus. Liv. 26, 40, 10 clamor haudquaquam ignotus. — — Impar. Liv. 22, 18, 13 pugna haudquaquam impar futura. — — Incruentus. Liv. 8, 29, 12 haudquaquam tamen incruento milite. 27, 49, 7. — — Indoctus. Gell. 6, 3, 8 et hautquaquam rerum litterarumque ueterum indoctus. 11, 18, 16. 16, 5, 2. — Ineruditus. Gell. 18, 11, 1 grammatico, ut mea opinio est, hautquaquam inerudito. — — Inflexus. Ambros. epist. 1, 63, 29 Judith luxurioso Holophernis haudquaquam inflexa conuiuio. — — Insolitus. Prud. Clem. Peristeph. 7, 57 haudquaquam tibi gloria Haec est insolita aut noua. — — Laetus. Liv. 27, 31, 3 cum haudquaquam laeta praeda. — — Magnus. Prud. Clem. contra Symm. 2, 879 Hoc iter haudquaquam magno discrimine distat. — — Maturus. Liv. 26, 19, 9 aetati haudquaquam maturae. — — Mediocris. Attius (Tragici) 618 Profecto hauquaquam est ortus mediocri satu. Cic. Lael. 18, 66 haudquaquam mediocre condimentum amicitiae. — — Memorabilis. Liv. 10, 9, 7 bellum haudquaquam memorabile. — — Mirandus. Cic.

de or. 3, 22, 82 Haudquaquam hercle, inquit, Crasse, mirandum est. — — Muliebris. Liv. 38, 24, 10 facinus haudquaquam muliebre. — — Nouercalis. Tac. ann. 12, 2 haudquaquam nouercalibus odiis uisura Britannicum. — — Occultus. Apul. de mag. 60, 258 Ceterum nudius tertius haudquaquam occulta res acta est in Rufini cuiusdam domo. — — Omnis. Ambros. Hexaem. 6, 4, 20 Denique haudquaquam illis diebus omnibus rumpi de nubibus imbres uideris. — — Par. Sall. c. Cat. 3, 2 tametsi haudquaquam par gloria sequatur scriptorem et auctorem suum. Liv. 3, 60, 7 haudquaquam pari animo (praeterea undecies ‚haudquaquam par'). Curt. Ruf. 7, 8, 9 modicus habitus haudquaquam famae par uidebatur. 6, 5, 29. Tac. ann. 14, 55 plerique haudquaquam artibus tuis pares plura tenuerunt. — Aurel. Vict. Caes. 20 haudquaquam pari felicitate. — Ambros. epist. 1, 6, 3 quod haudquaquam mercede pari secum decerneret. — — Paternus. Ambros. epist. 1, 59, 1 sed consultationem haudquaquam paternam. — — Perpetuus. Plin. nat. hist. 11, 17, 55 haudquaquam perpetua haruspicum coniectura. — — Plurimus. Aurel. Vict. Caes. 3 Ceterum in Caligula haudquaquam uero plurimum aberant, quippe qui... — — Potens. Curt. Ruf. 7, 4, 19 Certe conuiuio prosiluit haudquaquam potens animi. — — Promptus. Liv. 23, 1, 10 moenia haudquaquam prompta oppugnanti. — — Regalis. Pap. Stat. Theb. 12, 58 Accipit et saeui manes Eteoclis iniquos haudquaquam regalis honor. — — Rudis. Curt. Ruf. 4, 2, 17 At ille haudquaquam rudis pertractandi militares animos. — — Scruposus. Lucr. 4, 521 sentiat, haudquaquam scruposa ratio relicta est. — — Secundus. Liv. 44, 8, 2 famam haudquaquam secundam. — — Securus. Curt. Ruf. 7, 4, 39 de Spartanis haudquaquam securus. Front. princ. hist. (p. 204 ed Naber.) et principis ad triumphum descendentis haudquaquam secura nec incruenta regressio. — — Semiustilatus. Ambros Hexaem. 2, 3, 14 Nam siue ex lingnis haudquaquam semiustilatis. — — Similis. Liv. 10, 28, 1 haudquaquam similis pugna erat. — — Solus. Prud. Clem. contra Symm. 1, 342 haudquaquam Soli datur a factore potestas. — — Utilis. Front. de bell. Parth. (p. 218 ed. Naber.) Haudquaquam Utile est homini. — —

Uacuus. Heg. 1, 44, 3 haudquaquam uacuus grauioris curae ac sollicitudinis. — —

b. Pronomina.

Idem. Liv. 8, 1, 5 haudquaquam idem animus fuit. — — Quisquam. Enn. ann. 299 Haudquaquam quemquam semper fortuna secuta est. — Claud. Mamert. de stat. anim. 2, 12 sed liquet haudquaquam dari a quoquam posse. — — Tantus. Liv. 21, 46, 1 haudquaquam tanta alacritas erat. — — Tantundem. Liv. 34, 20, 4 haudquaquam tantundem patens. — — Ullus. Heges. 1, 30, 9 hautquaquam ullis inflexus uocibus. Boëth. consol. philos. 5, 4, 4 sed haudquaquam ab ullo uestrum hactenus satis diligenter ac firmiter expedita. — —

c. Aduerbia.

Etiam. Ter. Heaut. Tim. 1, 2, 1 haudquaquam etiam cessant. — — Grauiter. Heges. 1, 37, 5 Sed Herodes perstrictus licet tamen hautquaquam grauius primo commotus est. — — Longe. Lucr. 3, 921 et tamen haudquaquam nostros tunc illa per artus longe ab sensiferis primordia motibus errant. — — Nihil. Apul. de mag. 51, 510 haudquaquam uideor de nihilo percontatus. — — Procul. Apul. de deo Socr. 12, 145 haudquaquam procul a ueritate. — — Prospere. Liv. 27, 7, 6 haudquaquam prospere coeptis succedebat. — — Recte. Claud. Mamert. de stat. anim. 1, 3 Intemerabilis ergo diuinitas haudquaquam recte adfici dicitur. ibid. 3, 8. — — Satis. Liv. 8, 8, 16 haudquaquam satis ualidus. — — Stolide. Liv. 27, 17, 10 haudquaquam stolide incauteue. — — Tam. Liv. 6, 36, 3 haudquaquam tam oboedientem, quam ... ibid. 9, 23, 17 haudquaquam tam laetum, quam ... 9. 20, 2 Haudquaquam tam efficax. 27, 39, 5 haudquaquam tam facilem exitum exspectabat. — —

d. Substantiua.

Liv. 6, 34, 5 haudquaquam contemptor habebatur. — Verg. Georg. 4, 455 tibi has miserabiles Orpheus

Hautquaquam ob meritum poenas, ni fata resistant, Suscitat. — Tac. ann. 11, 11 haudquaquam sui detractor. — Ambros. epist. 1, 19, 25 Quod cognitum Gazei haudquaquam dissimulatione praeterierunt. — —

e. Verba.

Aduersari. Liv. 8, 12, 11 collega haudquaquam aduersante. — — Aequare. Liv. 22, 26, 7 haudquaquam cum imperii iure artem imperandi aequatam. — — Ascribere. Heges. 5, 21 haudquaquam illud sibi ascribendum. — — Comparare. Liv. 25, 21, 9 animo haudquaquam comparandus. Ambros. de interpret. Job. et Dav. 2, 5, 23 cui pretiosi lapides haudquaquam sunt comparandi. — — Contemnere. Liv. 30, 7, 10 cum manu haudquaquam contemnenda. — — Conuenire. Liv. 26, 15, 1 de supplicio Campani senatus haudquaquam inter Fuluium Claudiumque conueniebat. — — Debere. Ambros. epist. 1, 59, 8 haudquaquam praeterire te debuerunt. — — Deesse. Liv. 22, 42, 7 haudquaquam dux defuit. — — Deponere. Ambros. epist. 1, 6, 11 animi tamen promptus haudquaquam deposuit Israel uincendi fiduciam. — — Dicere. Prud. Clem. Apoth. 825 pars tamen illa Haudquaquam dicenda dei est. — — Diligere. Apul. Florid. 2, 15, 55 Sed haudquaquam philosophus tyranno dilectus est. — — Discrepare. Liv. 22, 36, 5 illud haudquaquam discrepat. — — Displicet. Gell. 2, 23, 5 hautquaquam mihi et qui aderant, displicebat. — — Dissimulare. Heges. 1, 1 hautquaquam dissimulandum arbitrabatur. — — Distare. Heges. 3, 26 hautquaquam a niuis ritu distare arbitretur. — — Dubitare. Gell. 16, 19, 15 Nauitae, hautquaquam dubitantes, quin perisset. — — Esse. Lucr. 5, 533 praecipere haudquaquamst pedetemtim progredientis. Prud. Clem. Hamartig. 127 sed nouimus ipsum Haudquaquam tamen esse deum. — — Existimare. Heges. 1, 3 qui summam reipublicae committendam seniori filio hautquaquam existimauit. — — Flectere. Verg. Aen. 12, 45 Hautquaquam dictis uolentia Turni Flectitur. — — Inuenire. Heges. 4, 17 quae in aliis locis hautquaquam inueniuntur. — — Neglegere. Liv. 5, 46, 3 cuius haudquaquam neglegens gens est.

9, 26, 6 haudquaquam neglecta res est. 31, 25, 2. — — Paenitet. Front. ad Ver. imp. Aurel. Caes. 1, 4 Quod si.... non persoluissem, hau[dqua]quam paeniteret. — — Percellere. Liv. 6, 22, 8 haudquaquam perculsi.. opperiebantur. — — Placere. Liv. 22, 27, 8 haudquaquam id placere. 28, 40, 2; 32, 36, 5. Ambros. epist. 1, 6, 5 Sed domino haudquaquam placuit eius sententia. — — Posse. Liv. 34, 25, 6 dissimulare haudquaquam poterat. — Claud. Mamert. 1, 3, haudquaquam posse misceri. — — Praeterire. Claud. Mamert. 2, 9 haudquaquam tamen praeterierim. — — Pulsare. Claud. Mamert. 2, 10 haudquaquam tamen ueritate pulsantibus conscientiae nostrae sincerum. — — Putare. Gell. 14, 1, 7 hautquaquam putabat liquide consistere. — — Respondere. Liv. 28, 6, 8 haudquaquam respondit ad spem — — Spernere. Liv. 10, 30, 10 praemia haudquaquam spernenda. 30, 45, 5. — — Suppeditare. Ambros. epist. 1, 19, 14 telum in manibus haudquaquam suppeditabat.

f. Loci, quibus duae res sibi oppositae sunt.

Liv. 1, 57, 9 ubi Lucretiam haudquaquam ut regias nurus (scil. tempus terentem), quas in conuiuio luxuque cum aequalibus uiderant tempus terentes, sed nocte sera deditam lanae. 8, 8, 16 Romanus corpore haudquaqam satis ualidus, ceterum strenuus uir peritusque militiae. 27, 17, 10 locutus haudquaquam ut barbarus stolide incauteue, sed potius cum uerecunda grauitate. — Heges. 1, 37, 5 Josephus hautquaquam, ut arbitror, studio proditionis, sed...

g. ‚Haudquaquam‘ ad duas res pertinens.

Heges. 4, 18 ut ferro hautquaquam uel alia praeacuta metalli specie recidatur.

h. ‚Haudquaquam‘, ut uidetur, absolute positum.

Lucr. 5, 881 circum tribus actis impiger annis floret equus, puer hautquaquam (scil. floret.).

FROMMANN'SCHE BUCHDRUCKEREI (HERMANN POHLE) IN JENA. — 293

